

CAFER SADIK ABALIOĞLU
EĞİTİM VE KÜLTÜR VAKFI
HANRİ BENAZUS KOLEKSİYONU

TÜRKİYE
CUMHURİYETİ'NİN
100. YILI

ATATÜRK
ve
CUMHURİYET
FOTOĞRAF ALBÜMÜ

DERYA YELKENKAYA

Bizim Kitaplar: 155

© Bu kitabın tüm hakları yasa gereği
“Bizim Kitaplar San. Tic. Ltd. Şti.” ne aittir.

Yayınevi Sertifika No
48314

ISBN
978-605-2007-19-8

Genel Yayın Yönetmeni
D. Ali Gültekin

Editör
Gizem Baykal

Kapak ve Sayfa Tasarımı
Hüseyin Özkan

Baskı Cilt
Acar Basım ve Cilt San. Tic. A.Ş.
Beysan Sanayi Sitesi, Birlik Cad. Acar Binası No: 26
34524 Haramidere, Beylikdüzü / İstanbul
www.acar-group.com
Sertifika No: 44977

BİZİMKİTAPLAR

Hobyar Mah. Çağaloğlu Yokuşu Sok. Ergüç Han No:7/12
Fatih/İstanbul
Tel: 0212 520 12 90
bizimkitaplar@bizimkitaplar.com.tr

CAFER SADIK ABALIOĞLU
EĞİTİM VE KÜLTÜR VAKFI
HANRİ BENAZUS KOLEKSİYONU

TÜRKİYE
CUMHURİYETİ'NİN
100. YILI

ATATÜRK
ve
CUMHURİYET
FOTOĞRAF ALBÜMÜ

DERYA YELKENKAYA

Bizim Kitaplar
İstanbul, 2023

SUNUŞ

Bilen bilir... Ömrümü **Atatürk ve ilkelerine** adanmış biriyimdir.

Kimilerinin yürekleri “**O Büyük Önder**” için atsa da, mantıkları o büyük insanın yaptıklarını bütün dünyaya haykır dese de, bugünlerin puslu ortamında sessiz kalmayı, duygularını ve içinden yükselen sesleri dışa vurmamayı yeğlemektedir.

İşte bu acayip dönem içinde gerçek **Atatürkçü, Atatürk sevdalısı, yurtsever** bir aileyi, **Abalıoğlu Ailesi’ni, can dostlar, Ali Abalıoğlu ve İsmet Abalıoğlu’nu** hep tam bir açık yüreklilikle yanımda gördüm. Yürekleri sevgi dolu bu gerçek dostlar, kurmuş oldukları vakıflarda yaptıkları eğitim, kültür, doğa ve çevre faaliyetleriyle, yarının **Türkiye’sinin** temel taşıını oluşturmuş, Atatürk’ün ilke ve inkılapları ışığında topluma katkı sağlama mücadelesi vermektedir.

Ne zaman yardıma, ne zaman insana, ne zaman dosta ihtiyacınız olsa, görünmeden, sessizce “**ABALIOĞLU**” ailesini hep yanınızda bulursunuz.

Yüreklerini ortaya koyan ve tüm imkanlarını seferber eden bu dostlar, sizce hak etmedi mi koleksiyonumun “CUMHURİYET VE KAZANIMLARI” bölümü müzesini hayata geçirmeyi?

İnsan paylaşmaz mı, bölüşmez mi? “BENİM” dediklerini “BİZİM” zırhı ile güçlendirmez mi?

Ömrümü adadığım Atatürk fotoğraflarının, Abalıoğlu Ailesi’nin pamuk çırçır fabrikalarından dönüştürdüğü ve vakıflarının kullanımına tahsis ettikleri, benim de 2018 yılında bir sergimi düzenleme imkânı bulduğum bu tarihi mekanda sergileniyor olması bana ayrı bir mutluluk veriyor.

Abalıoğlu Ailesi ve onları kocaman bir yürekle temsil eden, Ali Abalıoğlu ve İsmet Abalıoğlu’na canı yürekten teşekkür ediyorum.

İyi ki varsınız can dostlarım...

Ve Derya Yelkenkaya...

Ya da benim hitap ediş şeklimle **Deryacık**...

Yıllardır **asistanlığımı** yapan müstesna insan...

Bıkmak bilmez, olağanüstü çalışkan, kendini her yeni gün adeta yeniden yapılandıran, müt-hiş yetenekli **bir müzeci, bir ressam, bir yazar, bir hümanist ve her şeyin üstünde bü-yük bir Atatürk sevdalısı**...

Abaloğlu Vakfı'nda yaptığı **Cumhuriyet Müzesi** çalışmaları ve elinizdeki bu **Cumhuri-yet Albümü** çalışmalarından anlaşıldığı gibi değil asistan, neredeyse benim gözümde konu-sunun gerçek ustası ve piri.

İşin tuhafı tahmin edilemeyecek olağanüstü yeteneği ile çıraklıktan en üst basamaklara adeta uçarak yükselen bir **Çağdaş Türk Kadını**...

E... Bu eserinde benim de bir tutam tuzum olsun diye bir şeyler yazmam gerekmez miydi?

Hele hele konu **CUMHURİYET, ATATÜRK VE YÜZÜNCÜ YIL** olunca...

Hepimiz kabul ederiz ki, **Atatürk** Devriminin ölümsüzlüğü kültürel, siyasal, ekonomik bütünlük içinde **Türk** toplumunun insanca ve çağı aşan bir yaşam kurmayı amaçlamasından kaynaklanır.

Taşıdığı evrensel özün de nedeni budur.

Bana kalırsa bu bütünlük kavranamadığı için **Türk** devrimi de, **Cumhuriyet** de, **Atatürk** de gereği ölçüde anlaşılabilmiş de değildir.

Çağdaş Türkiye Cumhuriyeti'ni, **Atatürk Devrimlerinin** insanlığa örnek bir ürünü ol-duğu gerçeği çok geçmeden unutulduğu ya da unutturulmaya çalışıldığı için, yeni kuşaklar bu gerçeği, yani varlık kaynaklarını hemen hemen hiç öğrenememiş, öğretilmemiş, bilme-miş, bilememiştir.

Cumhuriyet; bağımsızlık ve özgürlük bayrağını elimizde sağlam ve yüksek tutmak ve onu her zaman, her şeye karşı korumaktır.

Bunu yapabilmek için de öncelikler şunlar olmalıdır:

“Kafamızı bilimle, yüreğimizi umutla ve yurt sevgisiyle, benliğimizi özgürlük ve bağımsızlık heyecanı ile doldurmak, iyiye, güzele, doğruya bağlanmak, çağı yıllar önce yakalayan Mustafa Kemal'in çağdaşlık anlayışına varabilmek!..”

İşte **Atatürk**'ümüze karşı borçlu olduğumuz minnet ve şükran hislerini böyle ödeyebiliriz; acılarımızı böyle unutabiliriz.

Atatürk, idealini hayatında gerçeklik sahasına çıkaran nadir mutlu kişilerden ve ender dehalardan biridir.

“O”, eşsiz eserini tamamlamış ve onu bizlere ebedi miras olarak bırakmıştır.

“O”;

Bize özgür bir vatan bıraktı...

Genç ve zinde bir Cumhuriyet bıraktı...

Hamleli ve atılğan bir devrim bıraktı...

Atatürk’ü iyi **ANLAMAK**; sadece onun şahsına yönelik övücü konuşmalar yapmak, sözlü olarak takdir etmekle değil, “*Kendisinin milletinden ne istediğini anlamak, fikir yapısını ve ilkelerini hayata geçirmek*” demektir.

Mustafa Kemal’i **Atatürk**’ü sevmek demek;

Mustafa Kemal’i, *Atatürk*’ü;

Vatan ve Namus bilmektir...

“O”nu “*Fikri hür, vicdanı hür, irfanı hür*” bir birey olarak sevmektir.

Bağımsızlığı ve özgürlüğü sever gibi sevmektir...

Gelişmiş, büyük Türkiye’yi sevmektir...

Cumhuriyeti, devrimciliği, laikliği ödünsüz sevmektir.

Mustafa Kemal Atatürk’ü sevmek, sömürgeciliğe karşı durmak, anti emperyalist olmaktır.

Türkiye’nin çınarlarını, çiçeklerini, bozkırlarını, bataklıklarını, denizlerini, havasını, kuşunu, kurdunu sevmektir.

Atatürk’ü sevmek;

Dünyanın aç ve yoksul insanlarına sahip çıkmak, insanları, doğayı, iyiyi, güzeli, doğruyu sevmektir...

Dağlarda yakılan çoban ateşlerini sever gibi sevmektir M. Kemal Atatürk’ü sevmek...

“O”nun bildiği gibi, “*Memleketimizin halini, ihtiyacını milletimizin elemelerini ve emellerini*” bilmektir...

Mustafa Kemal’i **Atatürk**’ü sevmek;

Sevdasını Vatan,

Sevdasını Namus,

Sevdasını Bayrak,

Sevdasını Türkiye bilmektir...

Esaret altında yaşamaktansa ölmektir.

O'nun devrimlerini korumak, yoksul ve bitap milleti ayağa kaldırmak, Türkiye'yi tam bağımsızlık ilkesiyle yönetmek, Türkiye'yi bilimin ışığıyla aydınlatmaktır.

Mustafa Kemal'i Atatürk'ü sevmek;

Evet, *"Vatan ve Namus" demek... Başka da hiçbir şey demek değildir...*

Düşmanlarına, döneklere, eski ve yeni mandacılar, takiyecilere, yalancılara, bin bir suratlı para kölelerine, mezarının önünde ağlayıp eğilip, ona ve devrimlerine kalleşlik edenlere inat;

Mustafa Kemal'i, Atatürk'ü her zamankinden daha çok sevmektir...

Hepimiz görüyor ve kabul ediyoruz ki;

"Aynı ülkünün etrafında kenetlenmiş, aynı bayrak altında toplanmış, nesillerin ötesinde bu ülkünün peşine düşmüş seksen milyon kişi, eninde sonunda "İnsanlık Tarihi'ne" damgasını vuracaktır."

Bu ülkünün adı **"Türkiye"** olduğunda, daha da büyür, daha da güzelleşir.

Bu ülkü, kurucusu büyük **Atatürk**'ün düşüncelerinde ve **Türk** halkına gösterdiği yolda hep canlı kalacaktır.

Türk toplumu **Atatürk**'ün **1923 Cumhuriyet** aydınlanması ve **devrimleri** ile başlayan büyük yürüyüşü içinde tüm engellere karşı, çağı aşmaya yönelik büyük bir kültürel birikim ve güçlü toplumsal yapı oluşturmayı başarmıştır.

Bu yapı artık insanca bir yaşamın demokratik **ilkelerinden** hiçbir şekilde vazgeçmeyeceğini, insanlık için ayakta kaldıkça, hiçbir gücün **Türkiye Cumhuriyeti**'nin demokratik gelişmesini engelleyemeyeceğini tartışmaya yer bırakmayacak ölçüde kanıtlamıştır.

Unutmayalım ki;

"Atatürk gibi insanlar bir nesil için doğmadıkları gibi belli bir devre için de doğmazlar. Onlar önderlikleriyle yüzyıllarca milletlerin tarihinde hüküm sürecektir insanlardır."

Hanri Benazus

ÖNSÖZ

YENİ DOĞAN ÇOCUĞA İSMİNİ KOYMAK; “CUMHURİYET...”

Atatürk'ün daha 1923 tarihinde “Cumhuriyet”i tanımlarken vurguladığı:

“Cumhuriyet rejimi demek, demokrasi sistemiyle devlet biçimi demektir. Demokrasi ilkesinin en modern, en mantıklı uygulamasını sağlayan hükümet biçimi Cumhuriyettir!..”

“Cumhuriyet, yüksek ahlak değerlerine ve niteliklerine dayanan bir yönetimdir...”

“Cumhuriyet erdemdir. Cumhuriyet yönetimi her zaman erdemli ve namuslu insanlar yetiştirir...”

“Ulusal istenç, kararlılık ve bilincin seçkin eseri olan değerli Türkiye Cumhuriyeti, her anlamda büyük Türk ulusunun öz ve değerli malıdır. Değerli çocuklarının elinde sürekli yükselecek ve sonsuza kadar yaşayacaktır...”

29 Ekim 1923 tarihi; yarı bağımsız Osmanlı İmparatorluğu'ndan tam bağımsız Türkiye Cumhuriyeti'ne geçişi ifade eder.

Mustafa Kemal Atatürk'e göre; medeniyet dünyasının çağdaş yönetimi **cumhuriyettir**. Cumhuriyet insanca yaşamın düzenidir.

İşte insanca yaşamak ideali de Mustafa Kemal Atatürk'ü cumhuriyete yönelten sebeplerden biriydi. Cumhuriyet insanları mutlu kılacak özgür ve adil bir düzenin ifadesi olduğu için Mustafa Kemal Atatürk Cumhuriyet'i kurmuş ve hep savunmuştur.

Mustafa Kemal Atatürk'e göre cumhuriyet fazilete dayalı bir yönetimdir. Kısaca Mustafa Kemal Atatürk; Cumhuriyet'i “Fazilet (Erdem) Düzeni” olarak tanımlamakta,

Cumhuriyet'in fazilet ve adalet sayesinde bütün millete dayanacağını, bu olmazsa “**Cumhuriyet**” olmaz gerçeğini her vesileyle dile getirmektedir.

Cumhuriyet, Atatürk Devrimlerinin bütününü temsil eden bir devlet ve hükümet şekli olarak hiçbir şekilde değiştirilemez bir değerdir.

Egemenliği **millete** verme ve yönetimde **milletin** tek söz sahibi olması anlamına gelen bir ilkedir.

Türk Devrimi'nde **cumhuriyetçilik** ana ilke ve esas değerdir.

Cumhuriyetçiliğin özünde, devlet yönetim şekli olarak demokratik **Cumhuriyet**'in bir fazilet rejimi olduğunu benimsemek vardır.

Cumhuriyet, Mustafa Kemal Atatürk Devrimlerinin bütününü temsil eden bir devlet ve hükümet şekli olarak hiçbir şekilde değiştirilemez bir değerdir.

Egemenliği **millete** verme ve yönetimde **milletin** tek söz sahibi olması anlamına gelen bir ilkedir.

Türk milleti yüzyıllar boyunca kendi egemenliğini kullanmasına engel rejimlerin acısını çekmiş, sonunda ise en uygun idare şeklinin **Cumhuriyet** olduğunu görmüştür.

Türkiye Cumhuriyeti 1923 yılında çekilen birçok acının sonucunda kurulmuştur. Dolayısıyla da kurulması kolay olmamıştır.

Cumhuriyet demokrasinin en gelişmiş şeklidir. **Mustafa Kemal Atatürk**'ün de ifade ettiği gibi;

“Demokrasi prensibinin en çağdaş ve mantıklı uygulamasını temin eden hükümet şekli, cumhuriyettir...”

Mustafa Kemal Atatürk'ün ilkelerinden biri olan **cumhuriyetçilik** devlet idaresinde **ulusal egemenliği, ulusal iradeyi** ve **hür seçimi** esas kabul eden ilkenin adıdır.

Cumhuriyet çoğu zaman dar ve geniş anlamda kullanılmaktadır.

Geniş anlamda **cumhuriyette** egemenlik topluma aittir. Seçim olgusu vardır ve devletin üst yöneticilerini saptamak için yapılan seçimin ulusal beklentilerini yansıtması gereği vardır.

Dolayısıyla geniş anlamda **cumhuriyet** bir bakıma demokrasi ile eşdeğerli olmaktadır.

Dar anlamda **cumhuriyet** devlet başkanının doğrudan doğruya ya da dolaylı olarak halk tarafından belirli bir süre için seçilmesi esasına dayanır.

Dar anlamdaki **cumhuriyet** de bir devlet şekli ya da hükümet şekli olarak alınmaktadır.

100 yıllık Cumhuriyet'e nasıl özlemle, coşkuyla, sevgiyle, umutla sahip çıkmak durumundayız.

Unutmayalım ki **cumhuriyet**:

“Bizden adam olmaz ezilmişliğine düşmüşlere karşı bir meydan okuyuşla başladı...”

Cumhuriyet:

Gerici “kulluk bilincinden” ileri adım olan “Fikri hür irfanı hür, vatandaşlık bilincine” geçilen ışıklı bir kapı oldu.

Cumhuriyet:

“Kimsesizlerin kimsesi olsun” diye ve bütün vatandaşlarını yüksek ahlaki değer ve nitelikler kazandıracak, faziletli ve namuslu insanlar yetiştirecek bir eğitimden geçirmek için kuruldu.

Cumhuriyet:

“Egemenliğin bir hanedandan, tek bir adamdan gelen imtiyaz sahiplerinin değil eşit yurttaşların olması ve ebediyen sürmesi” için tasarlandı.

Cumhuriyet:

Her vatandaşın istediğini düşünmek, istediğine inanmak, istediği siyasi partiye oy vermek, seçtiği dinin gereklerini yapmak ya da yapmamak hakkına ve özgürlüğüne sahip olması anlayışıdır.

Cumhuriyet;

“Din düşmanı olmak için değil tersine İslam din inancını, yüksek ahlakla buluşturmak ve yüksek ahlaklı dini inancın temeli yapmak için kuruldu.”

Cumhuriyet;

Kadın ile erkeği aile kurumunda eşit duruma getirdi.

Cumhuriyet:

Türk milletinin egemenlik hakkına 620 yıl boyunca el koymuş olan hanedanla hesaplaşmak için kuruldu.

Cumhuriyet;

Bir demokratik devrim yapmak için işe başladı ve sadece yeni bir devlet değil yeni bir toplum kurmayı da hedefledi.

Cumhuriyet:

Cumhuriyeti hiçbir zaman ve hiçbir kimseye vermemektir.

Türk milleti, asırlar boyunca kendi hakimiyetini, kendi iradesini kullanmasına engel olan monarşi, oligarşi gibi rejimlerin acılarını çekmiş ve sonunda kendine en uygun yönetim şeklinin **Atatürk** dönemiyle birlikte **cumhuriyet** olduğunu görmüştür.

Mustafa Kemal Atatürk kuracağı **cumhuriyeti**, ülkesini doğal ve tarihsel gerçeklerine dayanarak kurmuştur. Dolayısıyla bu uygulamada **Anadolu** halkının yapısını gözden uzak tutmamıştır.

Anadolu halkının arasında var olan tüm ırksal, sınıfsal ve düşünsel ayrılıklara karşı çıkarak çizilen sınırlar içerisinde kendini **Türk** olarak kabul eden herkesi vatandaş kabul etmiş ve hepsine eşit değer vermiş ve ayrıcalıklı davranmamıştır.

Doğaldır ki, yaklaşık beş altı yüzyıllık bir imparatorluğu ortadan kaldırıp, yerine yepyeni bir devlet kurmak oldukça zordu. Böyle bir devleti kurarken en büyük yenilik **Cumhuriyetçilik** ilkesi olacağını en derinden gören **Atatürk** olmuştur.

Atatürk'ün **Türk** ulusuna ve gençliğine olan inancı, **cumhuriyetçiliğin** tamamlayıcısı ve güvencesidir. Kendi elleriyle kurduğu **cumhuriyeti Türk** gençliğinin bekçiliğine ve emanetine bırakmıştır.

Yine **Atatürk**'e göre; **cumhuriyetçilik**, devletin yönetim şekli olarak **cumhuriyeti** benimsemesi, onu en faziletli rejim olarak tanımlaması, değerlendirmesi, koruması ve yaşatması demektir.

Atatürk,

“Cumhuriyet idaresi faziletli ve namuslu insanlar yetiştirir.”

Ve;

“Türk milletinin karakter ve adetlerine en uygun olan idare Cumhuriyet idaresidir.”

Sözleriyle **cumhuriyet** yönetiminin, **cumhuriyetçilik** ilkesine ne kadar değer verdiğini göstermiştir. **Atatürk**'ün önderliği ve **Türk** milletinin gücüyle kurulan **Türkiye Cumhuriyeti Devleti'nin** sonsuza kadar var olabilmesi için bu ilkenin etrafında etkin bir güç oluşturmamız gerekmektedir.

Hepimiz kabul etmeliyiz ki, sağlam, sosyal ve kültürel temellere dayanan **Türkiye Cumhuriyeti'nin** korunması, **Türk** milletinin sonsuza kadar rahat ve huzurlu yaşamasının tek şartıdır.

Türk gençliğinin en büyük görevi de **Türkiye Cumhuriyeti'ni** sonsuza kadar korumak ve yaşatmaktır.

Cumhuriyetçilik ilkesi, demokrasinin yeşerip gelişmesini ve kökleşmesini sağlamış, **Türk milletinin** hayatına yön vermiştir.

10. yıl söylevinde yer alan;

“Temeli Türk kahramanlığı ve yüksek Türk kültürü olan Cumhuriyet...”

Tanımıyla; 6 Şubat 1933 Bursa konuşmasında altını çizdiği,

“Cumhuriyet; düşünce, bilim, teknik ve beden yönünden güçlü, yüksek karakterli koruyucular ister...”

Ey yüce Türk milleti;

Daha nice yüzyıllara...

Derya Yelkenkaya

Devrimleriyle Sonsuza Kadar CUMHURİYET

*“Benim nâciz vücudum elbet bir gün toprak olacaktır,
ancak Türkiye Cumhuriyeti ilelebet payidar kalacaktır.”*

Mustafa Kemal Atatürk

Ulu Önderimiz Mustafa Kemal Atatürk’ün nice zorluklara göğüs gererek kurmuş olduğu ve “en büyük eserim” diye tanımladığı Cumhuriyetimizin 100.yılını kutluyor olmaktan dolayı çok büyük mutluluk duyuyoruz.

“Cafer Sadık Abalıoğlu Eğitim ve Kültür Vakfı” olarak, kurulduğumuz günden bu yana **Mustafa Kemal Atatürk**’ün ilke ve inkılaplarının izinden bir gün bile ayrılmadan, Atamızın özellikle toplumun mimarları olarak gördüğü gençleri, çocukları ve kadınları destekleyen projeler üretiyor ve eğitim faaliyetleri düzenliyoruz. Bu sebeple bu yılı, bizim için her zamankinden çok daha anlamlı bir yıl olarak görüyoruz.

Çok değerli şahsiyet ve kıymetli koleksiyoner dostumuz Sayın **Hanri Benazus**, Denizli’de bir “Atatürk Fotoğrafları Müzesi” kurma ve koleksiyonundan bir bölümü vakfımızda sergileme teklifiyle geldiğinde, eğitim ve kültür alanındaki bu çabalarımıza paralel olarak, 7’den 70’e tüm nesillere, ülkemizin kurtuluş mücadelesinde yaşananları gerçek kanıtlarıyla sergileme fikri bizleri çok heyecanlandırdı. Bu kadar anlamlı bir yılda böyle bir sergiye ev sahipliği yapacak olmaktan dolayı sonsuz onur duyduk. Cumhuriyetimizin yüzyılını taçlandırmak adına bundan daha anlamlı bir proje olamazdı.

Atatürk’ün fotoğraflarını dünyanın dört bir yanından büyük bir çaba, azim ve fedakarlıkla toplayan **değerli dostumuz Hanri Benazus**’un, bu eşsiz koleksiyonunu ölümsüzleştirmek için tercih ettiği seçkin kurumlar arasında yer almak ve bu koleksiyonun bir kısmını “**Devrimleriyle Sonsuza Kadar CUMHURİYET**” sergimizle sizlere ulaştıracak olmaktan onur duyuyoruz. Atatürk’ü ve Cumhuriyet tarihini genç kuşaklara aktarma konusunda

önemli bir misyon üstlenen; araştırmaları, kitapları ve koleksiyonuyla dünya çapındaki pek çok kurum tarafından ödüllendirilen Sayın Benazus ile işbirliği yapma şansı yakaladığımız için çok mutluyuz. Bu vesileyle kendisine bir kez daha bu çok kıymetli koleksiyonu paylaşmayı kabul ettiği için teşekkürlerimi sunuyorum. Kendisi Atatürk ve Cumhuriyet'i sunuş yazısında müthiş bir ustalıkla dile getirdi. Aynı zamanda kendisiyle ortaklaşa çalışan sevgili Derya Yelkenkaya'ya da bu projeye olan katkıları ve desteği için teşekkürlerimi sunuyorum.

Bu topraklarda yaşayan hepimizin bildiği üzere Atatürk, dünya çapında tanınan saygın bir kişilikti. Kurtuluş Savaşı'nda sergilemiş olduğu insanüstü mücadele örneği ve bir ulusu yeniden yaratan lider kimliğinin yanı sıra, sahip olduğu eşsiz diplomasi yetenekleri ve karizması ile günümüzde dahi dünyanın önde gelen ülkelerinde ismi yaşatılmaktadır. Öyle ki, UNESCO 27 Kasım 1978'de Paris'te düzenlediği 20. Genel Kurul toplantısında 1981 yılının **Atatürk Yılı** olarak kutlanmasına karar vermiştir. Bu sebeptendir ki, elinizde yer alan bu albümde, sergimizde bulunan koleksiyon fotoğraflarına ek olarak, dünyanın çeşitli ülkelerinde Atatürk için yapılan heykeller, anıtlar, onun ismini taşıyan parklar, caddeler ve meydanların da görsellerini bulacaksınız.

Türk Milleti asırlar boyunca, kendi iradesini kullanmasına engel olan rejimlerle çok defa sınanmıştır. Atatürk'ün *"Türk milletinin tabiat ve âdetlerine en uygun olan idare, cumhuriyet idaresidir."* sözüyle de vurguladığı gibi, nesiller boyunca yaşanan bu acılar sonucunda **Türk milleti** Kurtuluş Savaşı'nda kazanmış olduğu zaferi, kendine en çok yakışan **Cumhuriyetle** taçlandırmıştır. Bize bu eşsiz mirası armağan eden ve aramızdan bedenlen ayrılmasının üzerinden 85 yıl geçen **Ulu Önderimize** olan sevgimizi hep büyüterek ve çoğalarak devam ettirecek, bize emanet ettiği büyük eseri **Cumhuriyet**'i sonsuza dek koruyacağız ve yaşatacağız.

Nice yüzyıllara Cumhuriyet!

Sevgi ve saygılarımla,

Cafer Sadık Abaloğlu Eğitim ve Kültür Vakfı
Ali Abaloğlu

Ankara, 29 Ekim 1923

Ankara, 29 Ekim 1923

“Cumhuriyet, yeni ve sağlam esaslarıyla, Türk milletini emin ve sağlam bir istikbal yoluna koyduğu kadar, asıl fikirlerde ve ruhlarda yarattığı güvenlik itibarıyla, büsbütün yeni bir hayatın müjdecisi olmuştur...” (1936)

Ankara, 29 Ekim 1923

Ankara, 29 Ekim 1923

Ankara, 29 Ekim 1923

Ankara, 29 Ekim 1923

“Cumhuriyetimiz öyle zannolunduğu gibi zayıf değildir. Cumhuriyet bedava da kazanılmış değildir. Bunu elde etmek için kan döktük. Her tarafta kırmızı kanımızı akıttık. İcabında müesseselerimizi müdafaa için lâzım olanı yapmağa hazırız...” (1923)

Ankara, 29 Ekim 1924

*“Bütün dünya bilsin ki, benim için bir yandaşlık vardır:
Cumhuriyet yandaşlığı, düşünsel ve toplumsal devrim yandaşlığı.
Bu noktada yeni Türkiye topluluğunda, bir bireyi bunun dışında
düşünmek istemiyorum...” (1927)*

Ankara, 29 Ekim 1924

Ankara, 29 Ekim 1924

Ankara, 29 Ekim 1924

Ankara, 29 Ekim 1925

*“Milletimizin bugünkü yönetimi gerçek özelliği ile bir halk yönetimidir.
Cumhuriyeti ve onun gereklerini yüksek sesle anlatınız.
Bunu yüreklere yerleştirmek için elverişli olan hiçbir durumu kaçırmayınız.
Türkiye’de Bolşeviklik olmayacaktır. Çünkü Türk Hükümeti’nin ilk gayesi, halka hürriyet ve
saadet vermek, askerlerimize olduğu kadar sivil halkımıza da iyi bakmaktır...” (1924)*

Ankara, 29 Ekim 1925

“Hükümetlerin icraatı menfi olup da millet itiraz etmez ve iktidarı düşürmezse bütün kusur ve kabahatlere katılmış demektir.

Dünya üzerinde yaşamış ve yaşayan milletler arasında demokrat doğan yegâne millet Türklerdir...” (1926)

Ankara, 29 Ekim 1925

“Cumhuriyet düşüncede, bilgide, sağlıkta güçlü ve yüksek karakterli koruyucular ister...” (1924)

Ankara, 29 Ekim 1925

Ankara, 29 Ekim 1925

“Cumhuriyeti kuranlar onu korumaya da muktedir olmalıdır.

Bizce: Türkiye Cumhuriyet anlamınca kadın, bütün Türk tarihinde olduğu gibi bugün de en muhterem mevkide, her şeyin üstünde yüksek ve şerefli bir mevcudiyettir...” (1927)

Ankara, 29 Ekim 1925

“Yeni nesil, en büyük cumhuriyetçilik dersini bugünkü öğretmenler topluluğundan ve onların yetiştirecekleri öğretmenlerden alacaktır.

Cumhuriyet, düşüncesi hür, anlayışı hür, vicdanı hür nesiller ister.

Milletin saltanat ve hakimiyet makamı yalnız ve ancak Türkiye Büyük Millet Meclisi’dir...” (1927)

Ankara, 29 Ekim 1925

Ankara, 29 Ekim 1925

Ankara, 29 Ekim 1925

“Onlar, kolaylıkla anlayacaklardır ki, çürümüş bir hanedanın, halife unvanıyla başının üstünden zerre kadar uzaklaşmasına imkân kalmayacak surette muhafazasının mecburî kılan bir devlet şeklinde, cumhuriyet idaresi ilân olunsa bile, onu yaşatmak mümkün değildir.” (1927)

Ankara, 29 Ekim 1925

“Cumhuriyetimiz öyle zannolunduğu gibi zayıf değildir. Cumhuriyet bedava da kazanılmış değildir. Bunu elde etmek için kan döktük. Her tarafta kırmızı kanımızı akıttık. İcabında müesseselerimizi müdafaa için lâzım olanı yapmağa hazırız.” (1923)

Ankara, 29 Ekim 1925

Ankara, 29 Ekim 1925

Ankara, 29 Ekim 1925

“Cumhuriyet, Türk milletinin refah ve yükselmesi yolunda asırların görmediği başarılarla erişti. Asla şüphe yoktur ki Cumhuriyet’in gelecek evlatları, bizden daha çok refaha kavuşmuş ve bahtiyar olacaklardır...” (1933)

Ankara, 29 Ekim 1925

Ankara, 29 Ekim 1925

Ankara, 29 Ekim 1926

Ankara, 29 Ekim 1926

“Artık insanlık kavramı, vicdanlarımızı temizlemeye ve duygularımızı yüceltmeye yardım edecek kadar yükselmiştir...” (1931)

Ankara, 29 Ekim 1926

“İnsanları mutlu edeceğim diye onları birbirine boğazlatmak, insanlıktan uzak ve son derece üzülünecek bir sistemdir.

İnsanları mutlu edecek tek yol, onları birbirlerine yaklaştırarak, onlara birbirlerini sevdirecek, karşılıklı maddi ve manevi gereksinimlerini temine yarayan hareket ve enerjidir.

Dünya barışı içinde insanlığın gerçek mutluluğu, ancak bu yüksek ülkü yolcularının çoğalması ve başarılı olmasıyla mümkün olacaktır...” (1931)

Ankara, 29 Ekim 1926

*“Biz kimsenin düşmanı değiliz!
Yalnız insanlığın düşmanı olanların
düşmanınız...” (1936)*

Ankara, 29 Ekim 1926

*“İnsanlıkta mutluluk, insanoğullarının birbirine yaklaşması,
İnsanların birbirini daha çok sevmesi, hepsinin temiz duygu
ve düşüncelerini birleştirmesiyle olacaktır...” (1936)*

Ankara, 29 Ekim 1926

Ankara, 29 Ekim 1927

“Cumhuriyetin sağlamlaştırılması ve yükseltilmesi hususunda kalem ve fikir sahiplerinin yapacağı hizmet, şüphesiz pek geniş ve etkili olur.

Bu yoldaki çalışmaların daima beğeni ve takdir ile karşılanacağı da şüphesizdir...” (Florinalı Nazım’ın mektubuna verdiği cevaptan 1924)

“Basının, genel yaşamda ve cumhuriyetin ilerleme ve gelişmesinde sahip olduğu görevler yüksektir.”

Ankara, 29 Ekim 1927

“Yapmakta olduğumuz devrimlerin amacı, Türkiye Cumhuriyeti halkını, bütünüyle çağdaş ve bütün anlam, biçim ve görünüşleriyle uygar bir toplum haline erdirmektir...” (1927)

Ankara, 29 Ekim 1927

Ankara, 29 Ekim 1927

Ankara, 29 Ekim 1927

“Memleketler çeşitlidir; fakat uygarlık birdir ve bir milletin ilerlemesi için de bu tek uygarlığa katılması gerekir...” (1925)

Ankara, 29 Ekim 1927

Ankara, 29 Ekim 1928

Ankara, 29 Ekim 1928

Ankara, 29 Ekim 1928

“Gözlerimizi kapayıp yalnız yaşadığımızı farz edemeyiz.

Memleketimizi bir çember içine alıp dünya ile ilgisiz yaşayamayız.

Tam tersine ileri, uygar bir millet olarak uygarlık alanının üzerinde yaşayacağız.

Bu yaşam, ancak bilim ve teknikle olur. Bilim ve teknik nerede ise oradan alacağız ve her millet bireyinin kafasına koyacağız.

Bilim ve teknik için sınır ve koşul yoktur...”
(1925)

“Asla şüphem yoktur ki, Türklüğün unutulmuş büyük uygar niteliği ve büyük uygar yeteneği bundan sonraki gelişmesiyle geleceğin yüksek uygarlık ufkuunda yeni bir güneş gibi doğacaktır...” (1927)

Ankara, 29 Ekim 1928

Ankara, 29 Ekim 1928

Ankara, 29 Ekim 1928

Ankara, 29 Ekim 1928

“Çağdaşlık, çağın elverdiği en ileri düzeyde yaşamak demektir...”

Çağdaşlık, o çağın sunduğu mutluluk düzeyini yaşamak, gerektiğinde o çağın getirdiği sıkıntıları çekmek demektir...

Çağdaş toplum, ışıktan yararlanan, karanlıkları aydınlatan toplum demektir...

Çağdaşlık, güneşe doğru sokulmak, güneşin kendisi olmak demektir...

Çağdaşlık, çağın koşulları içinde en ileri insana yakışır biçimde düzeyde yaşamak demektir...” (1925)

Ankara, 29 Ekim 1928

“Milletimizi en kısa yoldan medeniyetin nimetlerine kavuşturmaya, mesut ve müreffeh kılmaya çalışacağız ve bunu yapmaya mecburuz...” (1923)

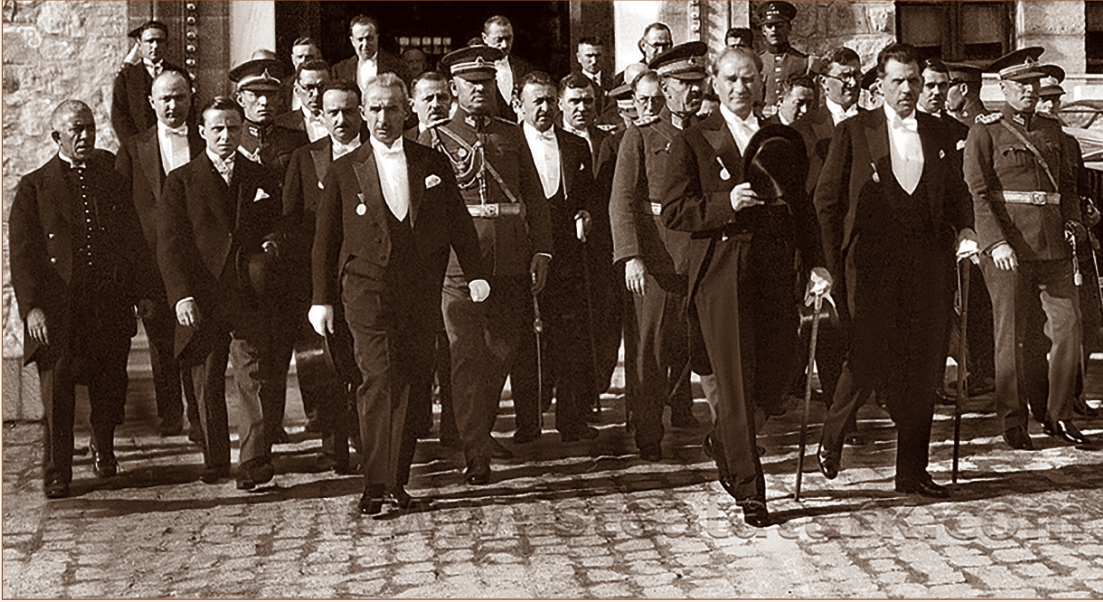

İsmet İnönü ile – Ankara, 29 Ekim 1928

Ankara, 29 Ekim 1929

*“Biz batı medeniyetini bir taklitçilik yapalım diye almıyoruz.
Onda iyi olarak gördüklerimizi, kendi bünyemize uygun bulduğumuz
için, dünya medeniyet seviyesi içinde benimsiyoruz...”(1925)*

Ankara, 29 Ekim 1929

“Milletimizi en kısa yoldan medeniyetin nimetlerine kavuşturmaya, mesut ve müreffeh kılmaya çalışacağız ve bunu yapmaya mecburuz...” (1923)

Ankara, 29 Ekim 1929

Ankara, 29 Ekim 1929

“Memleket kesinlikle çağdaş, uygar ve yenilikçi olacaktır. Bu bizim için yaşam davasıdır.

Uygarlık devamlı akan bir ırmak gibidir, ona ancak bilimsel düşünceyle ve bilimi uygulamakla ulaşılır.

Bunun aksine direnenler, onun karşısında inat edenler, kendilerini bir anda uygarlık dışında bulur.

Bu yolda duraklamak, ileri değil geriye bakmak bilgisizlik ve dalgınlığında bulunanlar, sonuçta çağdaş uygarlığın coşkunun seli altında boğulmaya mahkumdurlar...” (1927)

Ankara, 29 Ekim 1929

Ankara, 9 Ekim 1929

Ankara, 29 Ekim 1929

Ankara, 29 Ekim 1929

“Amacımız baş döndürücü bir süratle gelişmekte olan dünya gidişatına ayak uydurabilmek için, sorunlara, bilimsel yönden yaklaşıp insan sevgisine, özgür düşünce ve kişi hak ve özgürlüklerine saygılı demokratik bir düzen kurmak, akılcı, laik ve ilerici anlayış ve davranışlarla sosyal, ekonomik ve askeri alanlarda her yönden güçlü ve bağımsız bir Türk devleti ülkünü gerçekleştirerek dünya uluslar ailesi içerisinde uygar ve saygın yerimizi almak olmalıdır.” (1927)

Ankara, 29 Ekim 1929

“Her ulusun kendine özgü geleneği, kendine göre ulusal özellikleri vardır. Hiçbir ulus, ne kendini benzettiği ulusun aynı olabilir, ne kendi ulusal bütünlüğünde kalabilir, bunun sonucu hiç kuşkusuz düş kırıklığıdır...” (Mart 1932)

Ankara, 29 Ekim 1929

Ankara, 29 Ekim 1929

Ankara, 29 Ekim 1929

“Çağdaşlık yolunda yürümek ve başarılı olmak, yaşamak için baş koşuldur.

Dünya’nın bize saygı göstermesini istiyorsak, önce bizim kendi benliğimize, ulusal varlığımıza, bu saygıyı duyguda, düşüncede, açıkça bütün davranış ve tutumumuzda göstermemiz gerekir.

Bilelim ki ulusal benliğini bulamayan uluslar başka uluslara av olurlar.” (1924)

Ankara, 29 Ekim 1929

“Uygarlık yolunda başarılı olmak yenileşmeye bağlıdır.

Toplumsal yaşamda, ekonomik yaşamda, bilim ve teknik alanda başarılı olmak için tek ilerleme ve yükselme yolu budur.

Yaşam ve geçime egemen olan kuralların zaman ile değişmesi, ilerlemesi ve yenileşmesi zorunludur.

Uygarlığın buluşları, teknik harikaları, dünyayı değişmeden değişmeye uğrattığı bir dönemde yüzyıllık köhne düşüncelerle, mazi severlikle varlığı koruyup, sürdürmek olasılığı yoktur...” (1925)

Ankara, 29 Ekim 1929

Ankara, 29 Ekim 1929

“Uygarlık öyle güçlü bir ateştir ki ona yabancı olanları yakar, mahveder...” (1922)

Ankara, 29 Ekim 1929

Ankara, 29 Ekim 1929

“Bugüne değin elde ettiğimiz başarılar bize ancak ilerleme ve uygarlığa doğru bir yol açmıştır.

Yoksa ilerlemede ve uygarlıkta hedefe ulaştırmış değildir.

Bize ve torunlarımıza düşen görev bu yol üzerinde hiç şaşkınlaşmadan yürümektir...” (1924)

Ankara, 29 Ekim 1929

“Türkler bütün uygar ulusların dostlarıdır.

Yabancılar memleketimize gelsinler;

özgürlüklerimize güçlük çıkarmaya çalışmamak koşuluyla burada her zaman iyi kabul görecektir.

Amacımız yeniden yakınlık yaratmak, bizi başka uluslara bağlayan bağları arttırmaktır...” (1928)

Ankara, 29 Ekim 1929

Ankara, 29 Ekim 1929

Ankara, 29 Ekim 1930

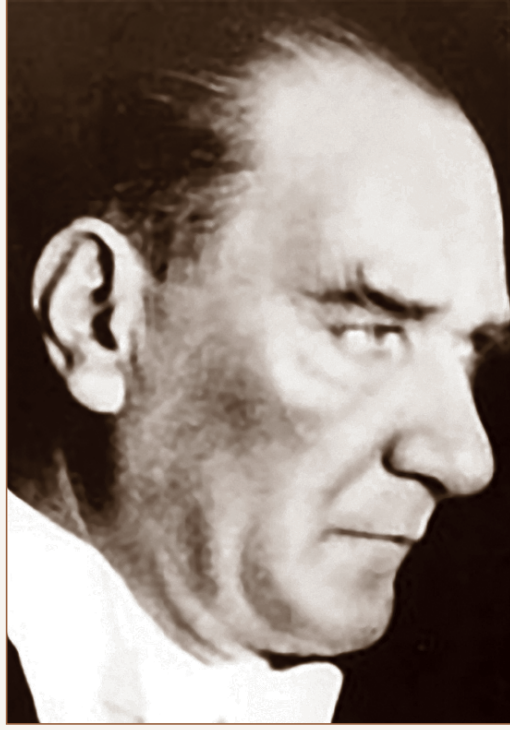
“Ülkeler çeşitlidir; fakat uygarlık birdir ve bir ulusun ilerlemesi için bu tek uygarlığa katılması lazımdır. Osmanlı İmparatorluğu’nun düşüşü, Batıya karşı elde ettiği zaferlerden çok gururlanarak, kendisini Avrupa uluslarına bağlayan bağları kestiği gün başlamıştır. Bu hata idi, bunu tekrar etmeyeceğiz...” (1928)

Yunan Başbakanı Venizelos ile – Ankara, 29 Ekim 1930

Yunan Başbakanı Venizelos ile – Ankara, 29 Ekim 1930

Ankara, 29 Ekim 1930

*“Memleket behemehal çağdaş, medeni ve müreffeh olacaktır.
Bizim için bu hayat davasıdır...” (1923)*

Macar Başbakanı Kont Bethem ve Yunan Başbakanı Venizelos ile— Ankara, 29 Ekim 1933

Ankara, 29 Ekim 1930

“Çocukları severiz, çünkü çocuk bizim devamımızdır. Her çocukta biz, sonsuzluğa doğru uzayıp giden özlemimizin doyumunu buluruz...” (1924)

Ankara, 29 Ekim 1930

*“Küçük hanımlar, küçük beyler!..
Sizler hepiniz geleceğin bir güç ve ikbal ışığıdır.
Memleketi asıl ışığa boğacak olan sizlersiniz.
Kendinizi ne kadar önemli, kıymetli olduğunuzu düşünerek ona göre çalışınız.
Sizlerden çok şeyler bekliyoruz; kızlar, çocuklar...” (1925)*

Ankara, 29 Ekim 1930

Ankara, 29 Ekim 1930

Ankara, 29 Ekim 1931

Ankara, 29 Ekim 1931

“Gelecek için hazırlanan vatan evlatlarına, hiçbir güçlük karşısında yılmayarak tam bir sabır ve metanetle çalışmalarını ve öğrenim gören çocuklarımızın ana ve babalarına da yavrularının öğreniminin tamamlanması için hiçbir fedakarlıktan çekinmemelerini tavsiye ederim...” (1926)

Ankara, 29 Ekim 1931

Ankara, 29 Ekim 1931

“Asla şüphe yoktur ki Cumhuriyet’in gelecek evlatları bizden daha çok rahata kavuşmuş ve bahtiyar olacaklardır...” (1925)

Genelkurmay Çıkışı-Ankara, 29 Ekim 1931

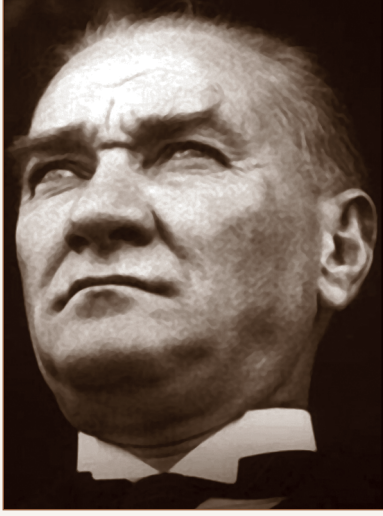
“Çocuklar her türlü ihmal ve istismardan korunmalı ve onlar her koşulda yetişkinlerden daha özel ele alınmalıdır...” (1932)

Ankara, 29 Ekim 1931

Ankara, 29 Ekim 1931

Ankara, 29 Ekim 1931

“Yetiştirilecek çocuklarımıza ve gençlerimize, görecekları öğretimin sınırları ne olursa olsun, en evvel ve en esaslı olarak Türkiye’nin istiklaline, kendi benliğine, ulusal geleneklerine düşman olan unsurlarla mücadele etmek gereği öğretilmelidir...” (1927)

Ankara, 29 Ekim 1931

“Çocuklarımız ve gençlerimiz yetiştirilirken onlara özellikle varlığıyla, haklarıyla, birlik ve bütünlüğüyle çelişen tüm yabancı öğelerle mücadele zorunluluğu, ulusal görüşleri derinlemesine bilerek her karşı görüş önünde şiddetle ve özveriyle savunma zorunluluğu telkin edilmelidir.

Yeni kuşakların ruh gücüne bu nitelik ve yeteneklerin aşılması önemlidir. Hayatlarını sürekli ve müthiş bir mücadele biçiminde belirleyen milletlerin felsefesi, bağımsız olmak ve mutlu kalmak isteyen her millet için bu nitelikleri çok şiddetli olarak gerektirmektedir...” (1925)

Ankara, 29 Ekim 1931

Ankara, 29 Ekim 1931

Ankara, 29 Ekim 1931

“Hedefe yalnız çocukları yetiştirmekle ulaşamayız. Çocuklar geleceğindir. Çocuklar geleceği yapacak adamlardır.

Fakat geleceği yapacak olan bu çocukları yetiştirecek analar, babalar, kardeşler hepsi şimdiden az çok aydınlatılmalıdır ki, yetiştirecekleri çocukları bu millet ve memlekete hizmet edebilecek, yararlı ve faydalı olabilecek şekilde yetiştirsinsinler. Hiç olmazsa yetiştirmek gereğine inansınlar...

Okullardan başka; gazeteler, küçük dergiler köylere kadar yayınlanıp dağıtılmalıdır. Bizim köylümüz ne gazete ne dergi vs. okumaz. Bilenler bilmeyenleri toplayıp, okutmayı, onlara okumayı anlatmayı bir vazife bilmelidir...” (1924)

Ankara, 29 Ekim 1931

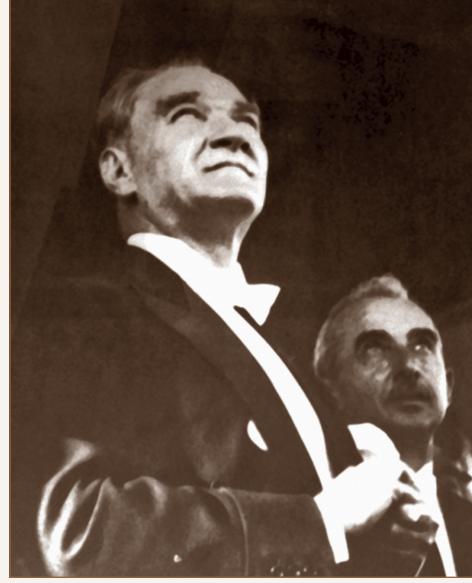
Ankara, 29 Ekim 1931

Ankara, 29 Ekim 1932

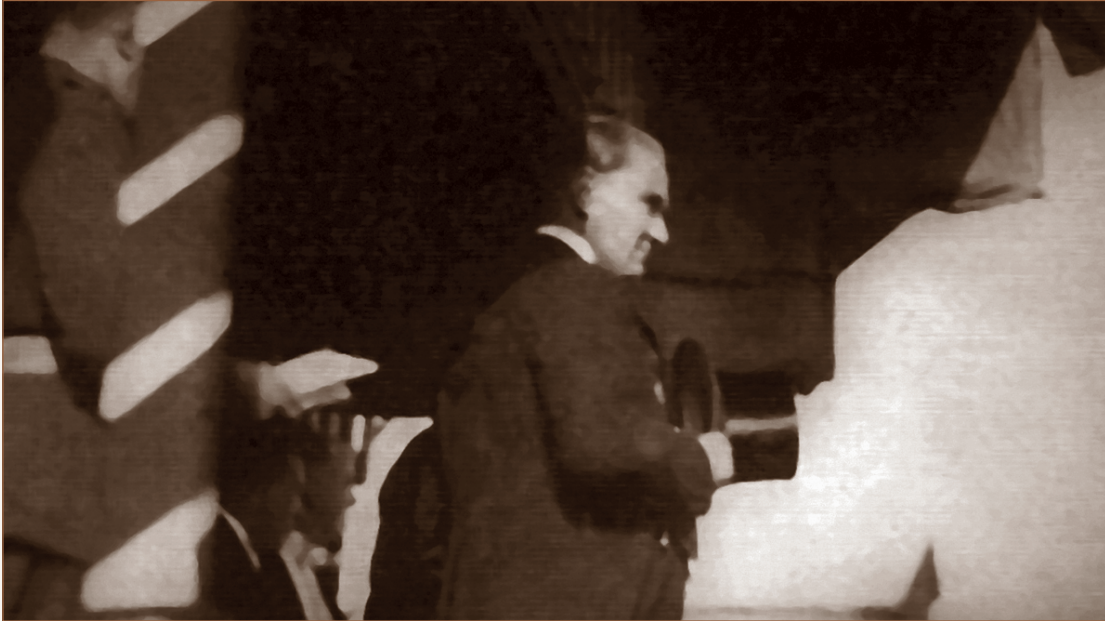
*“Ey Türk istikbalinin evladı!..
İşte, bu ahval ve şerait içinde dahi
vazifen, Türk İstiklal ve Cumhuriyeti’ni
kurtarmaktır!*

*Muhtaş olduğun kudret, damarlarındaki
asil kanda mevcuttur...” (1933)*

Ankara, 29 Ekim 1932

*“Çocuklar her türlü ihmal ve istismardan
korunmalı ve onlar her koşulda
yetişkinlerden daha özel ele alınmalıdır...”
(1922)*

Ankara, 29 Ekim 1932

Ankara, 29 Ekim 1932

“Türkiye Cumhuriyeti’nin, özellikle bugünkü gençliğine ve yetişmekte olan çocuklarına hitap ediyorum:

Batı senden, Türk’ten çok geriydi. Manada, fıkırda, tarihte bu böyleydi.

Eğer bugün batı teknikte bir üstünlük gösteriyorsa, ey Türk Çocuğu, o kabahat da senin değil, senden öncekilerin affedilmez ihmalinin bir sonucudur.

Şunu da söyleyeyim ki, çok zekisin! .. Bu belli. Fakat zekânı unut! .. Daima çalışkan ol...”
(1923)

Ankara, 29 Ekim 1932

“Anaların bugünkü evlatlarına vereceği terbiye eski devirlerdeki gibi basit değildir.

Bugünün anaları için gerekli vasıfları taşıyan evlat yetiştirmek evlatlarını bugünkü hayat için faal bir uzay yerine koymak pek çok yüksek vasıflar taşımalarına bağlıdır.

Onun için kadınlarımız, hatta erkeklerimiz de çok aydın, daha çok feyizli daha fazla bilgili olmaya mecburdurlar; eğer hakikaten milletin anası olmak istiyorlarsa...” (1922)

Ankara, 29 Ekim 1932

Ankara, 29 Ekim 1932

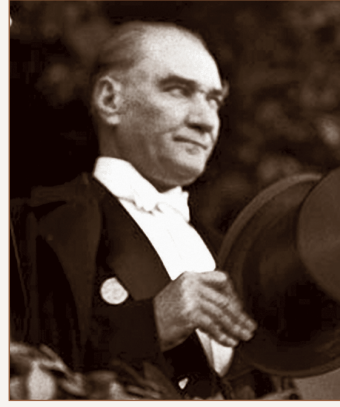

Ankara, 29 Ekim 1933

“Sizler yeni nesil Türkiye’nin genç evlatları yorulmanız dahi beni takip edeceksiniz.

Dinlenmemek üzere yürümeye karar verenler, asla ve asla yorulmazlar.

Türk gençliği gayeye, bizim yüksek idealimize dinlenmeden yorulmadan yürüyeceklerdir...”
(1925)

Ankara, 29 Ekim 1933

“İlk ve usta öğretim mutlaka insanlığın ve medeniyetin gerektirdiği ilimi ve tekniği verir, fakat o kadar pratik bir tarzda versin ki çocuk okuldan çıktığı zaman aç kalmaya mahkum olmadığına emin olsun...” (1922)

İsmet İnönü ile – Ankara, 29 Ekim 1933

Fevzi Çakmak, İsmet İnönü ve Kazım Özalp ile – Ankara, 29 Ekim 1933

Kazım Özalp ile Ankara, 29 Ekim 1933

“Bizim götüğümüz ‘Devletçilik’ bireysel çalışma ve etkinliği esas tutmakla beraber, mümkün olduğu kadar az zaman içinde ulusu refaha, ülkeyi bayındırlığa erdirmek için, ulusun genel ve yüksek yararlarının gerektirdiği işlerde özellikle tüm ekonomik alanlarda, devleti fiilen ilgilendirmektir.” (1925)

Rus Mareşal Vorosilov ile
Ankara, 29 Ekim 1933

“Ulusal egemenlik ekonomik egemenlikle pekiştirilmelidir. Bu kadar büyük amaçlar, bu kadar kutsal ve ulu hedeflere kağıtlar üzerinde yazılı genel kurallarla, istek ve hıslara dayanan buyruklarla varılamaz.

Bunların bütün olarak gerçekleşmesini sağlamak için, tek kuvvet en kuvvetli temel, ekonomik güçtür.

Siyasi ve askeri zaferler ne kadar büyük olursa olsun, ekonomik zaferlerle taçlandırılmazsa kazanılacak başarılar yaşayamaz, az zamanda söner...” (1923)

“Tatbik ettiğimiz ‘Devletçilik’ bireysel mesai ve faaliyeti esas tutmakla beraber mümkün olduğu kadar az zaman içinde milleti refaha ve memleketi yeniden imarına eriştirmek için milletin genel ve yüksek menfaatlerinin gerektiği işlerde özellikle iktisadi sahada fiilen ilgilendirmektedir...”

Ankara, 29 Ekim 1933

Rus Mareşal Voroşilov ile – Ankara, 29 Ekim 1933

10. Yıl Nutku’nu Okurken – Ankara, 29 Ekim 1933

Ankara, 29 Ekim 1933

“Bizim tatbikini uygun gördüğümüz ‘mutedil devletçilik prensibi’, bütün üretim ve dağıtım vasıtalarını bireylerden alarak, milleti büsbütün başka esaslar dahilinde düzenlemek gayesini izleyen sosyalizm prensibine dayalı kolektivizm yahut komünizm gibi özel ve bireysel iktisadi teşebbüs ve faaliyete meydan bırakmayan bir sistem değildir...” (1925)

Ali Çetinkaya ile-Ankara, 29 Ekim 1933

“Türkiye’nin uyguladığı devletçilik sistemi, ondokuzuncu asırdan beri sosyalizm nazariyecilerinin ileri sürdükleri fikirlerden alınarak tercüme edilmiş bir sistem değildir.

Bu Türkiye’nin gereksinimlerinden doğmuş, Türkiye’ye has bir sistemdir...” (1925)

Kazım Özalp ile – 10. Yıl Nutku’nu Okurken – Ankara, 29 Ekim 1933

“Emperyalist ülkeler, sömürgelerinde sömürü mekanizması olarak kendi mallarının bu ülkelere kolayca girmesini sınırlandıracak olan gümrük tarifeleri ile korumacılığı engellemişlerdir...” (1923)

Ankara, 29 Ekim 1933

Devletçiliğin bizce manası şudur:

“Bireylerin özel girişimleri esas tutmak; fakat büyük bir milletin bütün gereksinimlerini ve birçok şeylerin yapılmadığını göz önünde tutarak, memleket ekonomisini devletin eline almaktır.

Türkiye Cumhuriyeti Devleti, Türk vatanında asırlardan beri bireysel ve özel girişimlerle yapılmamış olan şeyleri bir an evvel yapmak istedi...

Bizim takip ettiğimiz yol görüldüğü gibi liberalizmden başka bir yoldur...” (1925)

Tevfik Rüştü Aras ile – Ankara, 29 Ekim 1933

Kazım Özalp ile – 10. Yıl Nutku’nu Okurken - Ankara, 29 Ekim 1933

Ankara, 29 Ekim 1933

“Bugün haklı olarak kıvanç duyabileceğimiz bütün başarıların sırrı yeni Türkiye Devleti’nin yapısındadır.

Türkiye Devleti’nin, bu yeni örgütün dayandığı temeller, nitelik yönünden, kendinden önceki tarihi kurumların temellerinden çok başkadır.

Bunun bir kelime ile ifade etmek gerekirse, diyebiliriz ki, yeni Türkiye Devleti bir halk devletidir, halkın devletidir...” (1927)

Ankara, 29 Ekim 1933

Ankara, 29 Ekim 1933

“Özel çalışma ve faaliyeti esas tutmakla beraber mümkün olduğu kadar az zaman içinde milleti refaha ve memleketi gelişmişliğe erdirmek için, milletin genel ve yüksek yararlarının gerektirdiği işlerde, özellikle iktisadi alanda devleti fiilen ilgilendirmek önemli esaslarımızdandır.

İktisat işlerinde devletin ilgisi fiilen yapıcılık olduğu kadar, özel girişimcileri teşvik ve yapılanları düzenleme ve denetlemektir...” (1927)

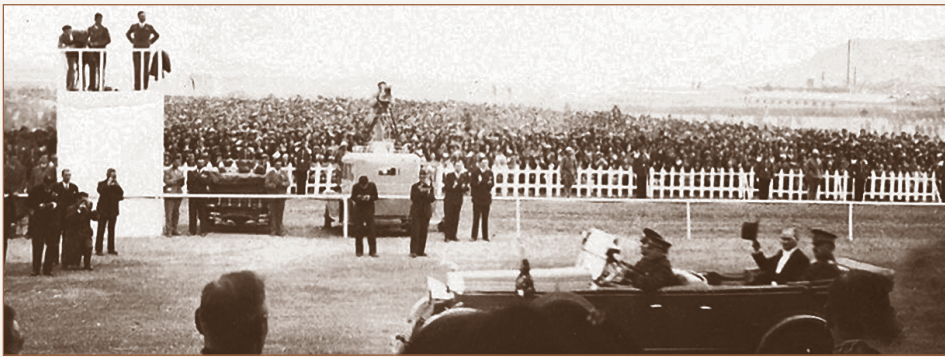

Ankara, 29 Ekim 1933

“Bazı işlerde, bütün milleti çıkarlarına dönük noktalar vardır. Bu sebeple devletçilerin haklı oldukları noktaları kabul etmek doğru olur...” (1925)

Rus Mareşal Voroşilov ile – Ankara, 29 Ekim 1933

Ankara, 29 Ekim 1933

Ankara, 29 Ekim 1933

“Bireyler, şirketler; Devlet Teşkilatı’na karşı zayıftırlar. Serbest rekabetin, bugün için bazı sosyal mahsurları da vardır. Zayıflar kuvvetlileri yarışmada karşı karşıya bırakmak gibi..” (1932)

Ankara, 29 Ekim 1933

“Bazı işlerde, bireylerin kurma konusunda imkan bulamayacakları, geniş ve güçlü bir teşkilat gerekebilir. Bu işlerde bireyler yeteri kadar kar elde edemeyecekleri için, o işlerden vazgeçerler. Halbuki o işler, milletçe hayati bir öneme sahip olabilir. Bu sebeple Devlet bu işleri yapmak zorunluluğundadır...” (1929)

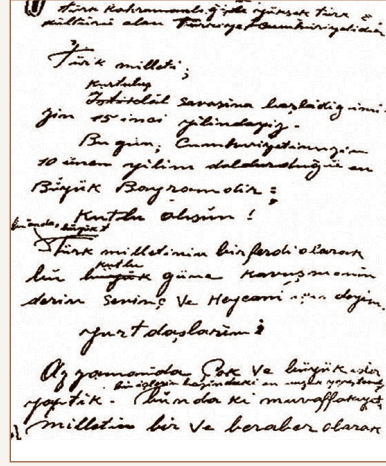
10. Yıl Nutku’nu Okurken – Ankara, 29 Ekim 1933

Rus Mareşal Voroşilov ile – Ankara, 29 Ekim 1933

Ankara, 29 Ekim 1933

Kendi El Yazısı ile 10. Yıl Nutku
Ankara, 29 Ekim 1933

“Bireysel gelişmenin, engeller karşısında kalmaya başladığı nokta, devletin girişimlerinin hududunu oluşturur...” (1929)

“Bireysel girişimin devletçe gerekli olduğunu belirttikten sonra, beyan etmeliyiz ki, devlet ve birey birbirlerine karşı değil, birbirlerinin tamamlayıcılarıdır...” (1931)

10. Yıl Nutku’nu Okurken – Ankara, 29 Ekim 1933

10. Yıl Nutku’nu Okurken – Ankara, 29 Ekim 1933

Ankara, 29 Ekim 1933

“Cumhuriyetimiz henüz çok gençtir. Maziden kendisine miras kalan hayatsal önemi bulunan işler vardır. Bireylerin girişim ve maddi gücü kısıtlıdır. Milletin genel servetine ve devletin bütün teşkilatına ve gücüne gereksinim vardır...” (1927)

Ankara, 29 Ekim 1933

Gayemiz, mümkün olduğu kadar az zaman içinde milleti refaha ve memleketi baştan başa inşa edilmiş bir hale getirmek için devleti doğrudan doğruya ilgili ve faal kılmaktır...” (1923)

Mecliste Karşılanma - Ankara, 29 Ekim 1933

Ankara, 29 Ekim 1933

Ankara, 29 Ekim 1933

Ankara, 29 Ekim 1933

“Bir milletin doğrudan doğruya yaşantısı ile ilgili olan o milletin ekonomik durumudur. Tarihin ve tecrübenin süzgecinden arta kalan bu hakikat, bizim milli yaşantımızla ve milli tarihimize tamamen kendisini göstermiştir. Gerçekten de Türk tarihi incelenecek olursa, gerileme ve yıkılma nedenlerinin ekonomik problemlerden başka bir şey olmadığı derhal anlaşılır...” (1924)

Ankara, 29 Ekim 1933

Fevzi Çakmak ve Komutanlarla – Ankara, 29 Ekim 1933

Ankara, 29 Ekim 1933

“Osmanlı tarihinde bütün çabalar ve bütün çalışmalar milletin arzusu, emelleri ve gerçek ihtiyaçları göz önünde bulundurularak değil, şunun bunun kişisel hırslarını, emellerini yerine getirme yönünde yapılmıştır...” (1923)

Kazım Özalp ile – Ankara, 29 Ekim 1933

Ankara, 29 Ekim 1933

“Bizim izlemeyi uygun gördüğümüz devletçilik prensibi bütün üretim ve dağıtım araçlarını fertlerden alarak milleti büsbütün başka esaslar içine düzenlemek amacını güden, özel ve kişisel ekonomik teşebbüse ve faaliyete meydan bırakmayan sosyalizm prensibine dayalı kolektivizm, komünizm gibi bir sistem değildir. Özet olarak bizim güttüğümüz ‘Devletçilik’ ferdi çalışma ve faaliyeti esas tutmakla beraber, mümkün olduğu kadar az zaman içinde milleti refaha, memleketi bayındırlığa erdirmek için, milletin genel ve yüksek menfaatlerinin gerektirdiği işlerde özellikle ekonomik alanda, devleti fiilen ilgilendirmektir...” (1931)

10. Yıl Nutku'nu Okurken - Ankara, 29 Ekim 1933

Ankara, 29 Ekim 1933

“Devletin siyasal ve düşünsel hususlarda olduğu gibi bazı iktisadi işlerde de düzenleyici rolü prensip olarak kabul edilmelidir. Buradaki güçlük; devlet ile ferdin karşılıklı faaliyet alanlarını ayırmaktır. Devletin faaliyet sınırını çizmek ve dayanacağı kuralları tespit etmek, diğer yandan da vatandaşın ferdî teşebbüs ve faaliyet özgürlüğünü kısıtlamak, devleti yönetmekle yetkili kılınanların düşünüp tayin etmesi gereken bir meseledir. Prensip olarak devlet, ferdin yerine geçmemelidir. Fakat, ferdin gelişmesi için genel şartları göz önünde bulundurulmalıdır. Bir de ferdin kişisel faaliyeti, ekonomik gelişmenin esas kaynağı olarak kalmalıdır...” (1931)

Ankara, 29 Ekim 1933

“Fertlerin gelişmesine engel olmamak, onların her bakımdan olduğu gibi özellikle ekonomik alandaki özgürlük ve teşebbüsleri önünde, devletin kendi faaliyeti ile bir engel vücuda getirmemesi, demokrasi prensibinin önemli esasıdır. O halde diyebiliriz ki, ferdî teşebbüs gelişmesinin bir engel karşısında kalmaya başladığı nokta, devlet faaliyetinin sınırını teşkil eder. Bu bakımdan genellikle belli zaman ve alanda sürekli bir özel nitelik gösteren ekonomik bir işi, devlet üzerine alabilir...” (1923)

Ankara, 29 Ekim 1933

Kazım Özalp ile – Ankara, 29 Ekim 1933

Ankara, 29 Ekim 1933

Ankara, 29 Ekim 1933

“Türkiye Cumhuriyeti Devleti, Türk vatanında asırlardan beri ferdî ve hususî teşebbüslerde yapılamamış olan şeyleri bir an evvel yapmak istedi ve görüldüğü gibi kısa bir zamanda yapmaya muvaffak oldu. Bizim takip ettiğimiz yol, görüldüğü gibi liberalizmden başka bir sistemdir..” (1926)

Ankara, 29 Ekim 1933

“Kurtulmak, yaşamak için çalışan ve çalışmaya mecbur olan bir halkız. Dolayısıyla her birimizin hakkı vardır. Salahiyeti vardır. Fakat çalışmak sayesinde biz hakkı kazanırız. Yoksa arka üstü yatmak ve hayatını emek harcamadan geçirmek isteyen insanların bizim toplumumuz içerisinde yeri yoktur, hakkı yoktur. İnsan ancak çalışmakla insan olur. Bizi mahvetmek isteyen emperyalizme karşı bizi yutmak isteyen kapitalizme karşı heyeti milliyeye mücadeleyi öngören bir mesleği takip eden insanlarız. Fakat ne yapalım ki, demokrasiye benzemiyormuş. Sosyalizme benzemiyormuş. Hiçbir şeye benzemiyormuş. Efendiler biz benzememekle ve benzetmemekle iftihar etmeliyiz çünkü biz bize benzeriz...” (1923)

Rus Mareşali Vorosilov ile - Ankara, 29 Ekim 1933

Ankara, 29 Ekim 1933

“Sağa mı sola mı nereye gideceğiz? Herhalde sağa değil. Çünkü insanlar, fikirleriyle, siyasetleriyle, ilimleriyle sürekli aksi istikameti takip ediyorlar. Eski tarihin, insanlığı kendi kendine bağlayan bağları, bilhassa Umumi Harb’in yarattığı büyük sarsıntısından sonra, büsbütün gevşedi. Ve sola doğru, bazı devletler seri ve hamleli, bazı devletler ise yavaş ve temkinli bir yürüyüşe başladı...” (1921)

Ankara, 29 Ekim 1933

“Şüphe yok, insanlığın düşünüş tarzı, çok derin ve esaslı inkılap devresindedir. Bir taraftan krallar, imparatorlar, sağ kanatta merkez partileri ve mutlakiyet parlamentoları zayıflıyor, diğer taraftan sosyalistler hak taraftarları, halkçılar kuvvet kazanıyor. Bu değişim karşısında Türkiye ne tarafa dönecek? Üretim ve üretim araçları bireysel vasfı kaybederek ortak olmaktadır. Fakat onların mülkiyeti bu gelişmeye tabi ortak olamamış, bireysel ve kişisel kalmıştır...” (1921)

Fevzi Çakmak, Kazım Özalp ile—10. Yıl Nutku’nu Okurken— Ankara, 29 Ekim 1933

Fevzi Çakmak, Kazım Özalp ile—10. Yıl Nutku’nu Okurken— Ankara ,29 Ekim 1933

Ankara, 29 Ekim 1933

“Büyük davamız, en uygar ve en gönençli ulus olarak varlığımızı yükseltmektir. Bu yalnız kurumlarında değil, düşüncelerinde temelli bir devrim yapmış olan Büyük Türk ulusunun dinamik idealidir.

Bu ideali en kısa zamanda kavramak için, düşünce ve eylemi birlikte yürütmek zorundayız...” (1926)

Kazım Özalp ile – Ankara, 29 Ekim 1933

Kazım Özalp ile 10. Yıl
Nutku’nu Okurken
Ankara, 29 Ekim 1933

“Biz, büyük bir devrim yaptık. Memleketi bir çağdan alıp, yeni bir çağa götürdük. Birçok eski kurumları yıktık. Bunların binlerce taraftarı vardır. Fırsat beklediklerini unutmamak lazım.

En ileri demokrasilerde bile rejimi korumak için, sert tedbirlere başvurulmuştur. Bize gelince, devrimleri koruyacak tedbirlere daha çok muhtacız. Devrimin temellerini her gün derinleştirmek, kuvvetlendirmek gerekir.

Mutlu devrimimizin aleyhinde fikir ve his taşıyanları aydınlatmak ve doğru yolu göstermek, aydınlara düşen görevlerin en önemlisi ve en birincisidir. Devrimlerin hedefini kavramış olanlar, onu daima koruyabilecek güçte olacaklardır...” (1927)

Ankara, 29 Ekim 1933

Ankara, 29 Ekim 1933

“Devrim; bugünü ve geleceği insanların yararına olacak şekilde, yeni bir anlayış ve yeni bir sistemle yeniden şekillendirmektir. Özünde hümanizm vardır. Çoğunluğun, özellikle ezilenlerin hakları üzerine yapılandırılır...”

Devrim ve devrimcilik hiçbir dar görüşün ya da herhangi bir felsefi anlayışın tekelinde değildir... Devrimin, devrimciliğin temelini bilim ve bilimsellik oluşturur...

Devrimcilik yeniliktir, çağın gereklerini yerine getirmektir, geçmişin tekrarı değildir... Devrimcilik özveridir, ülküsü uğruna kendini feda edebilmektir...” (1927)

10. Yıl Nutku’nu Okurken – Ankara, 29 Ekim 1933

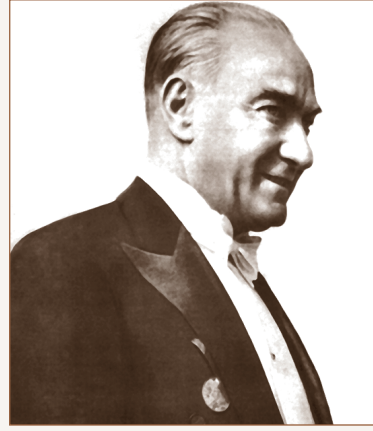
Ankara, 29 Ekim 1933

“Bu koyduğumuz prensipler, bugünün icaplarına göre milletimizin medeniyet yolunda gelişmesi için faydalı bulduklarımızdır.

Ancak sosyal bünye daima gelişen ve gelişmeye yönelmesi zorunlu olan bir durumdadır.

İlim ve teknik ise her an yeniliklere, icatlara açıktır.

İşte bu durum karşısında insanların istek ve ihtiyaçları hem maddi hem manevi sahada daima çoğalan bir şekilde gelişir...” (1935)

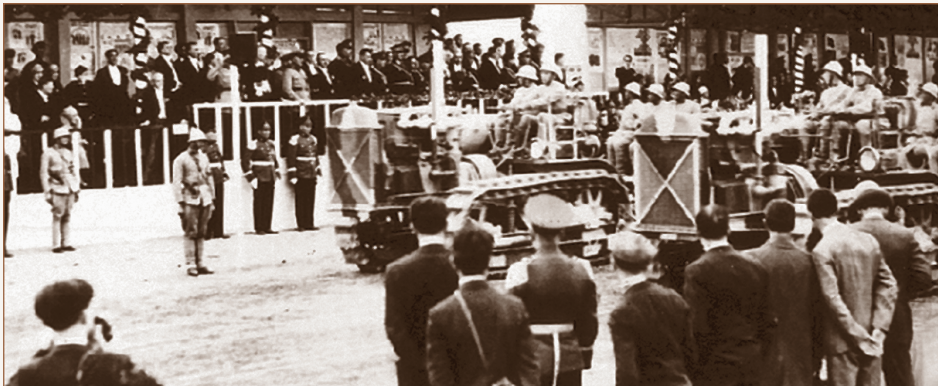

Ankara, 29 Ekim 1933

“Çağımızdaki gelişmenin gereği olan aydınlanma ve endüstrileşmeyi bunalıma yol açmaksızın hızlandırırken, bu devrimin de ötesindeki ve çağdaş uygarlık düzeyinin üstündeki üretim biçimine ve ilişkilerine toplumu önceden hazırlamaya, zorunlu olmayan evreleri bilimsel, teknolojik ve siyasal atılımlarla aşarak, o yöndeki toplumsal dönüşüm sürecini kısaltmaya çalışması demektir...” (1931)

İsmet İnönü ile – Ankara, 29 Ekim 1933

Ankara, 29 Ekim 1933

Ankara, 29 Ekim 1933

“Bozuk zihniyetli milletlerde büyük çoğunluk başka başka hedefe, aydın denen sınıf başka zihniyete sahiptir. Aydın sınıf telkinle, aydınlatma ile büyük çoğunluğu kendi amacına göre ikna etmeyi başaramayınca, hemen başka yollara başvurur.

Halka zorbalık etmeye başlar. Başarıya ulaşmak için, aydın sınıfla halkın zihniyet ve hedefi arasında tabii bir uyum olması gerekir. Yani aydın sınıfın halka telkin edeceği ilkeler, halkın ruh ve vicdanından alınmış olmalı. Bu halk bir defa karşısındakinin samimiyetle kendilerine yardımcı olacaklarına inanırsa her türlü hareketi derhal kabule hazırdır. Bunun için gençlerin her şeyden evvel millete güven vermesi gereklidir...” (1927)

İsmet İnönü ile – 10. Yıl Nutku’nu Okurken – Ankara, 29 Ekim 1933

Ankara, 29 Ekim 1933

İsmet İnönü ve Fevzi Çakmak ile
Ankara, 29 Ekim 1933

“Çağdaşlaşmanın en büyük engeli; devrimleri kalıplaştırmak, ilkeleri yeni gelişmelere yanıt veremez hale düşürmektir...”

Çağdaşlaşma; bilinçli olarak çağa yönelmektir...” (1925)

Ankara, 29 Ekim 1933

“Büyük davamız, en medeni ve refah seviyesi yüksek bir millet olarak varlığımızı yükseltmektir. Bu yalnız kurumlarında değil, düşüncelerinde de köklü bir devrim yapmış olan büyük Türk milletinin dinamik idealidir.

Bu ideali en kısa bir zamanda başarmak için, fikir ve hareketi beraber yürütmek zorundayız. Bu teşebbüste başarı, ancak, süreli bir planla ve en akılcı bir şekilde çalışmakla olur...” (1932)

Ankara, 29 Ekim 1933

Ankara, 29 Ekim 1933

Ankara, 29 Ekim 1933

“Efendiler...

Yaptığımız ve yapmakta olduğumuz devrimlerin amacı, Türkiye Cumhuriyeti halkını tamamen zamana uygun ve bütün anlam ve biçimleri ile medeni bir sosyal toplum durumuna ulaştırmaktır.

Devrimlerimizin temel ilkesi budur...” (1925)

Ankara, 29 Ekim 1933

“Türk Devrimi nedir? Bu devrim, kelimenin ilk anda akla getirdiği ihtilal anlamından başka, ondan daha geniş bir değişimi ifade etmektedir. Bugünkü devletimizin şekli, asırlardan beri gelen şekilleri ortadan kaldıran en gelişkin biçim olmuştur.

Milletin varlığını devam ettirebilmek için bireyleri arasında düşündüğü ortak bağ, asırlardan beri gelen biçim ve içeriğini değiştirmiş; yani millet, dinsel ve mezhebe bağlı bağ yerine Türk Milliyeti bağıyla bireylerini toplamıştır. Millet, uluslararası genel mücadele sahasında yaşama ve kuvvet nedeni olacak iklim ve aracının ancak çağdaş medeniyette bulunabileceğini, bir gerçek olarak ilke saymıştır...” (1925)

Ankara, 29 Ekim 1933

Ankara, 29 Ekim 1933

*“Beni görmek demek mutlaka yüzümü görmek demek değildir.
Benim fikirlerimi, benim duygularımı anlıyorsanız ve hissediyorsanız bu yeterlidir...” (1926)*

Fevzi Çakmak ve Kazım Özalp ile – 10. Yıl Nutku’nu Okurken
Ankara, 29 Ekim 1933

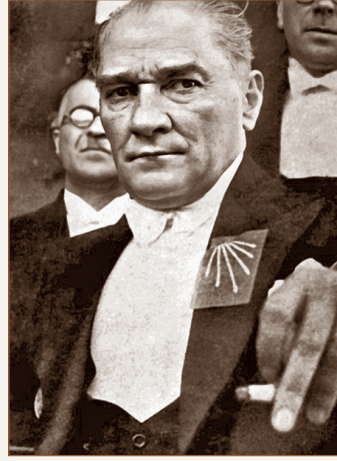

Rus Mareşali Vorosilov ile – Ankara, 29 Ekim 1933

Rus Mareşali Voronşilov ile
Ankara, 29 Ekim 1933

“Türk milletinin yeteneği ve kesin kararı medeniyet yolunda, durmadan, yılmadan ilerlemektir...” (1927)

Ankara, 29 Ekim 1933

“Devrim, var olan müesseseleri zorla değiştirmek demektir. Türk milletini son asırlarda geri bırakmış olan müesseseleri yıkarak, yerlerine milletin en yüksek medenî gereklerine göre ilerlemesini sağlayacak yeni müesseseleri koymuş olmaktadır...” (1933)

Rus Mareşali Voronşilov ile – Ankara, 29 Ekim 1933

Ankara, 29 Ekim 1933

Ankara, 29 Ekim 1933

“Yaptığımız ve yapmakta olduğumuz devrimlerin gayesi Türkiye Cumhuriyeti halkını tamamen çağdaş ve bütün anlam ve görüşleriyle uygar bir toplum haline ulaştırmaktır.

Hiçbir iyi devrim, gerçekleri görenler dışında çoğunluğun oyuna başvurmakla yapılamaz...”
(1925)

Ankara, 29 Ekim 1933

“Adımlarını, attığımız uygarlık ve yenilik adımlarına uydurmak istemeyenler ne talihsizdirler!..

Bu gibiler hala milleti aldatacaklarını ümit ediyorlarsa bu ümitleri, kendilerinin zarara uğramalarından başka bir sonuç vermeyeceğine şimdiden emin olabilirler...”(1931)

Ali Çetinkaya ile – Ankara, 29 Ekim 1933

Ankara, 29 Ekim 1933

Ankara, 29 Ekim 1933

“Devrim yasası, eldeki tüm yasaların üstündedir. Bizi öldürmedikçe, bizim kafalarımızdaki akımı boğmadıkça, başladığımız devrim ve yenilik bir an bile durmayacaktır. Bizden sonraki dönemlerde de böyle olacaktır...” (1925)

Ankara, 29 Ekim 1933

“Devrim geniş bir değişimi ifade etmektedir... 6 sene içinde büyük milletimizin hayatının akışında meydana getirdiği değişimler, herhangi bir ihtilalden çok fazla, çok yüksek olan en muazzam devrimlerdir...” (1925)

10. Yıl Nutku’nu Okurken – Ankara, 29 Ekim 1933

Fevzi Çakmak ile Merasim Alanına Geliş – Ankara, 29 Ekim 1933

Ankara, 29 Ekim 1933

“Devrimin amacını kavramış olanlar sürekli olarak onu koruma gücüne sahip olacaklardır. Türk milletinin son yıllarda gösterdiği harikaların, yaptığı siyasi ve sosyal devrimlerin gerçek sahibi kendisidir...” (1933)

Kazım Özalp ile -Ankara, 29 Ekim 1933

“Yüzyıllardır ulusumuzu yöneten hükümetler Doğu’yu ve Batı’yı taklitten kurtulamadıklarından sonuç ulusun cahillikten kurtulamaması olmuştur!..” (1922)

İsmet İnönü ve Kazım Özalp ile – Ankara, 29 Ekim 1933

Ankara, 29 Ekim 1933

“Az zamanda çok ve büyük işler başardık... Fakat yaptıklarımızı asla yeterli göremeyiz. Çünkü daha çok ve daha büyük işler yapmak mecburiyetinde ve kararlılığındayız!..

Yurdumuzu dünyanın en mamur ve en medeni ülkeleri seviyesine çıkaracağız... Milli kültürümüzü çağdaş medeniyet seviyesinin üstüne çıkaracağız!..

Bunda da muvaffak olacağımıza asla şüphem yoktur!.. Çünkü Türk milletin karakteri yüksektir!..

Türk milleti çalışkandır!..

Türk milleti zekidir!..” (1933)

Ankara, 29 Ekim 1933

Rus Mareşali Vorosilov ile – Ankara, 29 Ekim 1933

Tevfik Rüştü Aras'ın Kızı ile Fatin Zorlu'nun Evliliği –Ankara, 29 Ekim 1933

Ankara, 29 Ekim 1933

“Türk, tarihin çok eski devirlerinde insanlığa yaptığı kültürel görevlerini yeniden, fakat bu sefer çok daha iyi şekilde yapmaya hazırlanan yüksek bir varlıktır!..” (1928)

Kazım Özalp ile-Ankara, 29 Ekim 1933

“Milletçe hedefimiz en medeni milletlerin gelişme seviyesine ulaşmak, hatta bu seviyeyi aşmaktır!..

Bu asla imkansız değildir... Türk'ün zekası, Türk'ün doğuştan vasıfları buna elverişlidir. Yeter ki, Türk milleti hedefini iyi seçsin ve bu hedefe varmaya azmetsin!..” (1933)

10. Yıl Nutku'nu Okurken – Ankara, 29 Ekim 1933

Tevfik Rüştü Aras ile
Ankara, 29 Ekim 1933

“Bugünün gereksinimlerine uygun kanun yapmak ve onu en iyi şekilde uygulamak, refah ve ilerleme gereçlerinin en önemlilerindendir...” (1922)

Kazım Özalp ile - Ankara, 29 Ekim 1933

“Medeniyet yolunda başarı, yenilikleri kavrayıp uygulamaya, yenileşmeye bağlıdır!..

Hayata hakim olan hükümlerin zamanla değişmesi, gelişmesi ve yenileşmesi zorunludur...

Medeniyetin yeni buluşları, teknolojinin harikaları, dünyayı değişmeden değişmeye sürükleyip durduğu bir dönemde, yüzyılların eskittiği köhne zihniyetlerle geçmişe saplanmalarla varlığımızı korumak mümkün değildir!..” (1933)

Ankara, 29 Ekim 1933

Ankara, 29 Ekim 1933

“Türkiye’yi derece derece mi ilerletmeli, ani olarak mı?.. Biri malum Fransız İhtilali’ndeki tarz...

Rejimler değişecek, ihtilallere mukabil ihtilaller yapılacaktır.

Sağ solu tepeler, sol sağı süpürürken, bir de bakılacaktır ki 1,5 asırlık zaman geçmiş!..

Bu milletin damarlarında o kadar bol kan, önünde o kadar geniş zaman var mı?...” (1925)

Ankara, 29 Ekim 1933

“Kimse iddia edemez ki, bizim devrimimiz de bir tepkiye, bir gericilik hareketine maruz kalmamış...

Akıttığımız kanların yeterli görülmesi için, çıkacak irticai hareketleri doğdukları yerlerde boğmaya çalışmalıyız...” (1931)

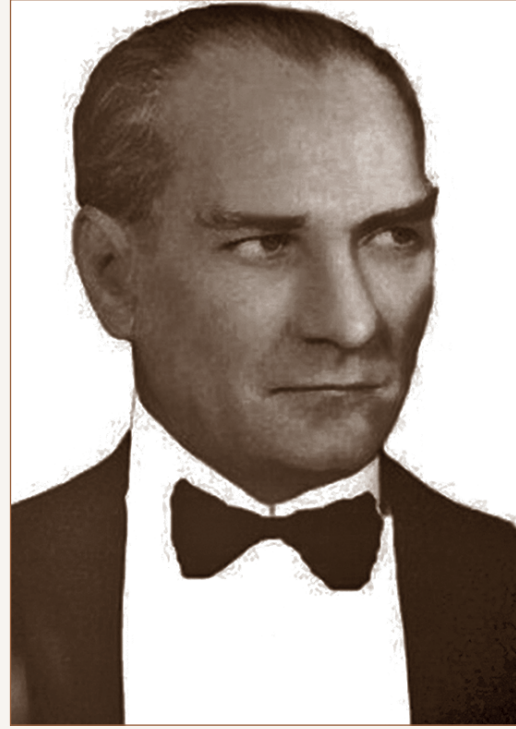
Kazım Özalp ile-Ankara, 29 Ekim 1933

Ankara, 29 Ekim 1933

Ankara, 29 Ekim 1934

Ankara, 29 Ekim 1934

*“Biz büyük bir devrim yaptık...
Memleketi bir çağdan alıp yeni bir çağa götürdük!..
Birçok eski müesseseleri yıktık...
Bunların binlerce taraftarı vardır.
Fırsat beklediklerini unutmamak lazım...
En ileri demokrasilerde bile rejimi korumak için sert önlemlere baş vurulmuştur!..
Bize gelince, devrimi koruyacak önlemlere daha çok gereksinimimiz var...” (1931)*

Ankara, 29 Ekim 1934

Ankara, 29 Ekim 1934

*“Bugün eriştiğimiz nokta, gerçek bir kurtuluş noktası değildir!..
Kurtuluş ancak toplumdaki hastalığı ortaya çıkarmakla ve iyileştirmekle elde edilir!..
Fikirler anlamsız ve mantıksız safsatalarla dolu olursa, o fikirler hastadır demektir..
Aynı şekilde toplumsal hayat akıl ve mantıktan uzak zararlı bir takım inanış ve geleneklerle dolu ise,
toplum felce uğrar...” (1925)*

Ankara, 29 Ekim 1934

Fevzi Çakmak ile – Ankara, 29 Ekim 1934

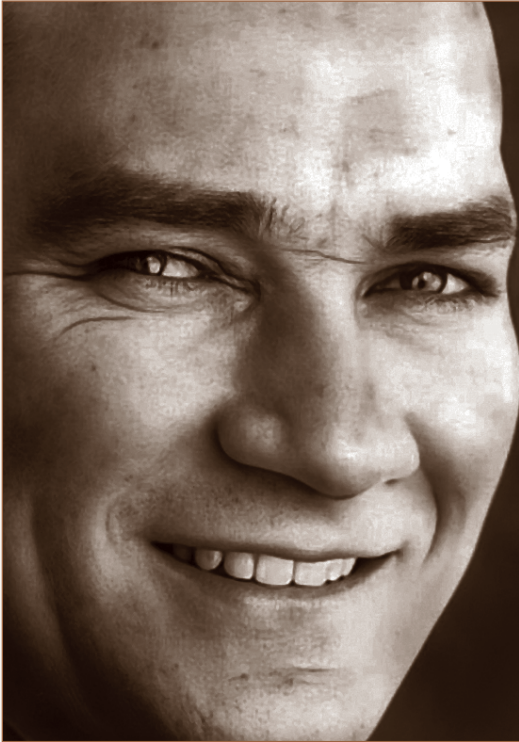

Ankara, 29 Ekim 1934

“Şüphe yok, her işin başlangıcında aşağıdan yukarıya doğru olmaktan ziyade yukarıdan aşağıya olması zorunluluğu vardır... Birincinin gerçekleşmesi halinde bütün insanlık gayesine varmış olurdu...”

Bunun için aşağıdan yukarıya tekrar bir teşkilatlanmanın gerçekleşmesi gayesine bilhassa çalışmamız ulusal ve vatani bir görev sayılmalıdır. İşe köyden, mahalleden ve mahalle halkından yani bireyden başlıyoruz...

Kendini kurtarabilmek için her bireyin mukadderatıyla bizzat alakadar olması gereklidir... Aşağıdan yukarıya temelden çatıya doğru yükselen böyle bir kurum elbete sağlam olur...” (1925)

Ankara, 29 Ekim 1934

Fevzi Çakmak ile – Ankara, 29 Ekim 1935

Ankara, 29 Ekim 1935

*“Gözlerimizi kapayıp tek başımıza yaşadığımızı düşünemeyiz...
Dünya ile ilgisiz yaşayamayız. Aksine medeniyet düzeyinin üzerinde yaşayacağız!..
Bu hayat ancak ilim ve fenle olur...
İlim ve fen nerede ise oradan alacağız ve her ferdin kafasına sokacağız!..”(1925)*

Fevzi Çakmak ile – Ankara, 29 Ekim 1935

Ankara, 29 Ekim 1935

“Gerçek Devrimciler onlardır ki, ilerleme ve yenileşme Devrimine yöneltmek istedikleri insanların ruh ve vicdanlarındaki gerçek eğilime mutlaka sızmasını bilirler.

Bu münasebetle şunu da ifade edeyim ki, Türk milletinin son senelerde gösterdiği harikaların, yaptığı siyasi, sosyal Devrimlerin gerçek sahibi kendisidir. Sizsiniz.

Bu yetenek ve gelişme mevcut olmasaydı onu yaratmağa hiçbir kuvvet ve kudret yeterli gelemezdi...” (1925)

Karşılama – Ankara, 29 Ekim 1935

Ankara, 29 Ekim 1935

“Herhangi bir gelişme devresinde bulunan bir insan kitlesini bulunduğu durumdan kaldırıp damdan düşer gibi filan gelişme seviyesine eriştirmek imkansızlığı doğal olarak izaha muhtaç değildir.

Yaptığımız ve yapmakta olduğumuz inkılaplarımızın temel prensibi budur.

Bu gerçeği kabul edemeyen zihniyetleri darmadağın etmek zorunludur...” (1925)

Ankara, 29 Ekim 1935

*“Şimdiye kadar milletin
aklını paslandıran, uyuşturan
bu zihniyette bulunanlar çok
olmuştur.*

*Herhalde zihniyetlerde mevcut
uydurma hikâyeler tamamen
kovulacaktır.*

*Onlar çıkarılmadıkça dimağa
gerçek nurlarını yerleştirmek
imkansızdır...” (1925)*

Ankara, 29 Ekim 1935

Ankara, 29 Ekim 1935

Ankara, 29 Ekim 1935

*“Uçurum kenarında yıkık bir ülke...
Türlü düşmanlarla kanlı boğuşmalar...
Yıllarca süren savaş...
Ondan sonra, içerde ve dışarda saygı ile tanınan
yeni vatan, yeni sosyete, yeni devlet ve bunları
başarmak için aralıksız Devrimler...
İşte Türk Genel Devrimi’nin bir kısa
ifadesi...” (1935)*

Ankara, 29 Ekim 1935

*“Milletlerin tarihinde bazı devirler vardır ki,
belirli gayelere erebilmek için maddi ve manevi ne
kadar kuvvet varsa hepsini bir araya toplamak ve
aynı istikamete yöneltmek gerekir.
Yakın senelerde milletimiz böyle bir toplanma
ve birleşme hareketinin mühim neticelerini
kavramıştır...” (1929)*

İsmet İnönü ile – Ankara, 29 Ekim 1935

İsmet İnönü ile – Ankara, 29 Ekim 1935

Ankara, 29 Ekim 1935

“Memleketin ve devrimlerin içeriden ve dışarıdan gelebilecek tehlikelere karşı korunması için, bütün milliyetçi ve cumhuriyetçi kuvvetlerin bir yerde toplanması gereklidir... Aynı cinsten olan kuvvetler müsterek gaye yolunda birleşmelidir...” (1931)

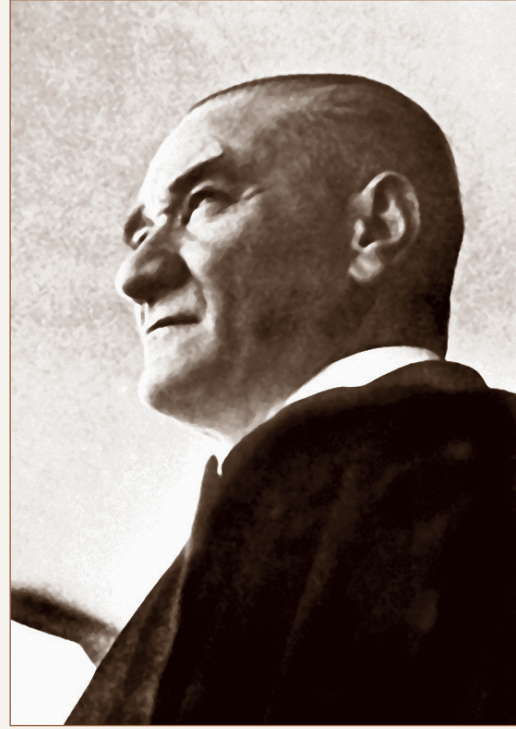
Ankara, 29 Ekim 1935

Ankara, 29 Ekim 1935

Ankara, 29 Ekim 1936

Ankara, 20 Ekim 1936

*“Bütün dünya bilsin ki benim için bir taraflılık vardır:
Cumhuriyet taraftarlığı...
Düşünsel ve sosyal devrim taraftarlığı...
Bu noktada, yeni Türkiye topluluğunda bir bireyi dahi bunun dışında
düşünmek istemiyorum...” (1924)*

Ankara, 29 Ekim 1936

Ankara, 29 Ekim 1936

“Yaptığımız ve yapmakta olduğumuz devrimler için nurun ve aydınlığın yoluna gideceğiz; hedef ve hünerimiz cahil kütleyi de nurlandırarak yolumuzda yürütmek ve onu aydınlığa çıkarmaktır.

Cumhuriyetimizi, çağdaş medeniyet seviyesine ulaştırmak isteğimizi köstekleyecek herhangi bir referanduma gitmek yalnız cehalet değil hıyanet olur. Yüzde seksenine okuma yazma öğretilmemiş bir memlekette inkılâplar plebisitle olmaz!..” (1934)

Ankara, 29 Ekim 1936

“Milletin uyanıklığına, milletin ilerleme ve gelişme yeteneğine güvenerek, milletin azminden asla şüphe etmeyerek Cumhuriyetin bütün gereklerini yapacağız.

Birçok güçlükler ve engeller karşısında bulunduğumuzu biliyoruz.

Bunların hepsini tetkik ile, azim ve iman ile, millet aşkının sarsılmaz kuvvetiyle birer birer çözüp sonuçlandıracağız.

O millet aşkı ki her şeye rağmen sinemizde sönmez bir kuvvet, dayanıklılık ve ateş kaynağıdır...” (1924)

Ankara, 29 Ekim 1936

Ankara, 29 Ekim 1936

Ankara, 29 Ekim 1936

“Bir fikri daha düzeltmek isterim. Milletimizin içinde gerçek ulema, ulemamız içinde milletimizin gerçekten iftihar edebileceği alimlerimiz vardır. Fakat bunlara mukabil ilmi kisve altında bilimsel gerçeklerden uzak, gereği kadar algılayamamış, ilim yolunda gereği kadar ilerleyememiş, hoca kıyafetli cahiller de vardır. Bunların ikisini birbirine karıştırmamalıyız. Seyahatlerimde birçok gerçek ve aydın ulemamızla temas ettim. Onları en yeni bilimsel terbiye almış, sanki Avrupa’da tahsil etmiş bir seviyede gördüm. İslamiyet’in gerçeklerine ve ruhuna vakıf olan alimlerimizin hepsi bu olgunluk seviyesindedir...” (1924)

Ankara, 29 Ekim 1936

Ankara, 29 Ekim 1936

“Her fert din ve diyanetini, imanını öğrenmek için bir yere muhtaçtır. Orası mekteptir.

Fakat nasıl ki her hususta yüksek mektep ve ihtisas sahipleri yetiştirmek lazımsa, dinimizin gerçekleri belirlemek, bilimsel araştırmalar ve fenni kudretine sahip olacak güzide ve gerçek din alimleri yetiştirecek yüksek müesseselere sahip olmalıyız.” (1927)

Ankara, 29 Ekim 1936

“Evlatlarımızı o suretle talim ve terbiye etmeliyiz, onlara o suretle ilim ve irfan vermeliyiz ki, ticaret, ziraat ve sanat dünyasında ve bütün bunların faaliyet sahalarında faydalı olsunlar, uygulayıcı bir uzuv olsunlar.

Bu sebeple eğitim programımız, gerek ilk tahsilde, gerek orta tahsilde verilecek bütün şeyler bu görüşe göre olmalıdır.” (1926)

Ankara, 29 Ekim 1936

İsmet İnönü ile – Ankara, 29 Ekim 1936

Ankara, 29 Ekim 1936

“Türkler İslam oldukları halde, bozulmaya, yoksulluğa, gerilemeye maruz kaldılar; geçmişin batıl alışkanlık ve inançlarıyla İslamiyet’i karıştırdıkları ve bu suretle gerçek İslamiyet’ten uzaklaştıkları için, kendilerini düşmanlarının esiri yaptılar.

Gerçek İslam’ın çok yüce, çok kıymetli gerçeklerini olduğu gibi almamakta inatçı bulundular.

İşte gerilememizin belirli başlı sebeplerini bu nokta teşkil ediyor...” (1927)

Ankara Palas Çıkışı – Ankara, 29 Ekim 1936

Ankara, 29 Ekim 1936

“İslamiyet, insanları din ahlakına uymaya çağırır. Din ahlakını yaşamayı kabul edenin mükafatı ya da kabul etmeyenin cezası Allah katındadır.

Müslümanlara bu konuda düşen görev, insanları Allah yoluna çağırmaktır. Bu çağrıya uyup uymamak, kişinin kendi seçimidir...” (1925)

Ankara, 29 Ekim 1936

“Camilerin mukaddes minberleri halkın ruhi, ahlaki gıdalarına en yüksek, en verimli kaynaklardır.

Minberlerden halkın anlayabileceği dille ruh ve beyne hitap edilmekle Müslümanların vücudu canlanır, beyni temizlenir, imanı kuvvetlenir, kalbi cesaret bulur...” (1931)

Ankara, 29 Ekim 1936

Ankara, 29 Ekim 1936

Ankara, 29 Ekim 1936

“Türkler dinlerinin ne olduğunu bilmiyorlar. Bunun için Kur'an Türkçe olmalıdır...”

“Türk Kuran'ın arkasından koşuyor fakat onun ne dediğini bilmiyor. Ve bilmeden tapınıyor.

Benim maksadım, kitapta neler var her Türk anlasın...”

“Sonra Kur'an'ın tercüme ettirilmesini emrettim.

Bu da ilk defa olarak Türkçeye tercüme ediliyor.

Hz. Muhammed'in hayatına ait bir kitabın tercüme edilmesi için de emir verdim...” (1931)

Ankara, 29 Ekim 1936

Ankara, 29 Ekim 1936

“‘Gericilik’ olarak tanımlanan tehlikenin ise dinin kendisinden değil, dine sokulan hurafelerden, batıl inanışlardan ve çarpık yorumlardan kaynaklandığını görmüş ve bunları dinden temizlemek için çaba göstermiştir...” (1925)

Ankara, 29 Ekim 1936

“İnsan sosyal bir varlık olmakla birlikte onun bir de iç dünyası vardır. Yalnızlık, çaresizlik, korkular, kederler, hastalıklar, kayıplar, musibet ve felaketler karşısında ona ümit, teselli ve güven sağlayan en son sığınak din olmuştur.”

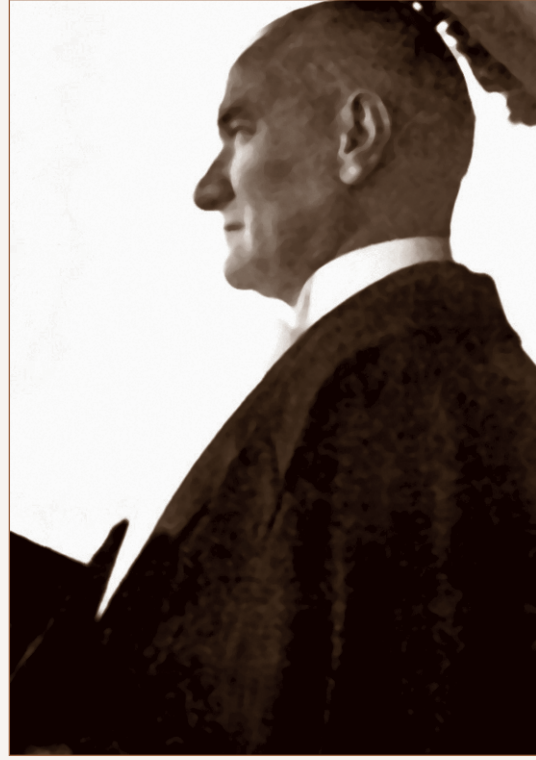
“Dinin yeniden itibar kazanmasında, bir asırdan beri bilgi ve tefekkürün artması, aydınların konuya ilgi göstermesi ve geçmişte olduğu gibi sosyal, siyasi ve milletlerarası olaylar üzerinde dinin belirleyici gücünün fark edilmesi etkileyici olmuştur...” (1924)

İsmet İnönü ile – Ankara, 29 Ekim 1936

Ankara, 29 Ekim 1937

Ankara, 29 Ekim 1937

“Tarih boyunca milletimiz için güç ve moral kaynağı olan İslam dini, kültürümüzde derin izler bırakmış, kalkınma hamleleri huzur, saadet, birlik, beraberlik, düzen ve intizamın ana kaynağı olmuştur...” (1922)

Fevzi Çakmak ile – Ankara, 29 Ekim 1937

Ankara, 29 Ekim 1937

“Din vardır ve lazımdır, temeli çok sağlam bir dinimiz var malzemesi iyi. Fakat bina uzun asırlardır ihmale uğramış.

Harçlar döküldükçe yeni harç yapıp binayı takviye etmek lüzumu hissedilmemiş. Aksine olarak birçok yabancı unsur; tefsirler, hurafeler gibi binayı fazla hırpalamış.

Bugün bu binaya dokunulamaz, tamir de edilemez, ancak zamanla çatlaklar derinleşerek ve sağlam temeller üzerinde yeni bir bina kurmak lüzumu hasıl olacaktır...” (1922)

Celal Bayar ve Abdülhalik Renda ile – Ankara, 29 Ekim 1937

Ankara, 29 Ekim 1937

“Bizde ruhbanlık yoktur. Hepimiz eşitiz ve dinimizin kaidelerini eşit olarak öğrenmeliyiz.

Her fert dinini, diyanetini, imanını öğrenmek için bir yere muhtaçtır, orası da mekteptir...” (1923)

Güven Park Anıtı'nın Açılışında – Ankara, 29 Ekim 1937

*“Biz ne Bolşevik’iz, ne de Komünist:
Ne biri, ne diğeri olamayız.
Türkler milliyetperver ve dinlerine
hürmetkar bir millettir...” (1922)*

Ankara, 29 Ekim 1937

İsmet İnönü ile – Ankara, 29 Ekim 1937

Ankara, 29 Ekim 1937

“Arkadaşlar, Efendiler ve Ey Millet... İyi biliniz ki, Türkiye Cumhuriyeti şeyhler, dervişler, müritler, meczuplar memleketi olamaz. En doğru, en gerçek tarikat, medeniyet tarikatıdır.”

“Artık Türkiye, din ve şeri’at oyunlarına sahne olmaktan çok yüksektir. Bu gibi oyuncular varsa kendilerine başka taraflarda sahne arasınlar.”

“Hükümetini ayakta tutmak için dini kullanmaya gerek duyanlar zayıf yöneticilerdir. Adeta halkı bir kapana kısıtırlar...” (1922)

İsmet İnönü ve Kazım Özalp ile – Ankara, 29 Ekim 1937

Ankara, 29 Ekim 1937

“Biz, ilhamlarımızı gökten ve gaipten değil, doğrudan doğruya hayattan almış bulunuyoruz. Bizim yolumuzu çizen; içinde yaşadığımız yurt, bağrından çıktığımız Türk milleti ve bir de milletler tarihinin binbir facia ve ıstırap kaydeden yapraklarından çıkardığımız neticelerdir...” (1922)

Fevzi Çakmak ile – Ankara, 29 Ekim 1937

Ankara, 20 Ekim 1937

“Bugün, Türkiye’ye istiklalini veren bu Türk milleti içinde maalesef daha karışık, yapay, birçok batıl itikatlardan ibaret bir din daha vardır. Fakat bunları benimsemiş olan cahiller, acizler, sırası gelince mutlaka aydınlanacaklardır. Onlar bu ışığa yaklaşmazlarsa kendilerini mahvetmiş ve mahkum etmişler demektir. Onları kurtaracağız...”
(1923)

Macar Genelkurmay Başkanı Marek ile – Ankara, 29 Ekim 1937

“Türk Cumhuriyeti’nin en esaslı prensiplerinden biri olan ‘Yurtta barış, dünyada barış’ gayesi, insanîyetin ve medenîyetin refah ve ilerlemesinde en esaslı etken olsa gerektir.

Buna elimizin geldiği kadar hizmet etmiş ve etmekte bulunmuş olmak bizim için övünülecek bir harekettir...” (1932)

Ankara, 29 Ekim 1937

Ziyarete Gelen Macar Heyeti ile – Ankara, 29 Ekim 1937

Macar Heyet Başkanı, Celal Bayar, Abdülhalik Renda ile – Ankara, 29 Ekim 1937

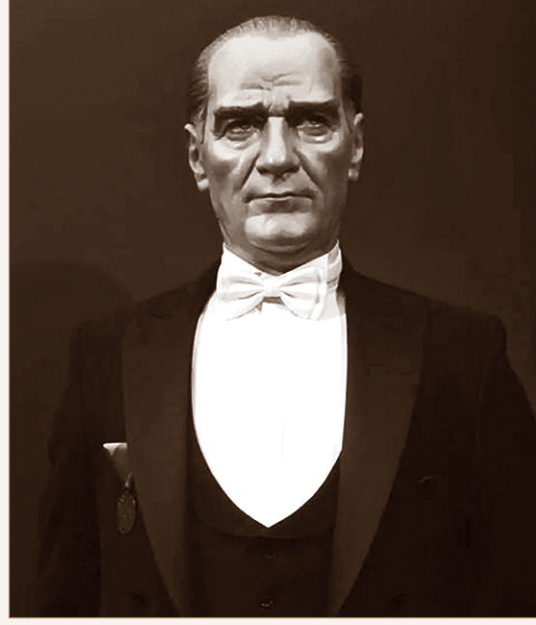

Ankara, 29 Ekim 1937

“Şuna da inanıyorum ki, eğer devamlı barış isteniyorsa, kitlelerin vaziyetlerini iyileştirecek uluslararası önlemler alınmalıdır.

İnsanlığın bütününün refahı, açlık ve baskının yerine geçmelidir.

Dünya vatandaşları, kıskançlık, açgözlülük ve kinden uzaklaşacak şekilde eğitilmelidir...”
(1933)

Ankara, 29 Ekim 1937

“Olaylar, Türk milletine iki önemli kuralı yeniden hatırlatıyor. Yurdumuzu ve haklarımızı savunacak güçte olmak.

Barışı koruyacak uluslararası çalışma birliğine önem vermek...” (1929)

Celal Bayar ile – Ankara, 29 Ekim 1937

Macar Genelkurmay Başkanı Marek ile
Ankara, 29 Ekim 1937

“Bizim kanaatimizce beynelmilel siyasi güvenliğin gelişmesi için, ilk ve en mühim şart, milletlerin hiç olmazsa barış: koruma fikrinde, samimî olarak birleşmesidir...” (1924)

Ankara, 29 Ekim 1937

“Dış siyaset, iç teşkilat ve iç siyasete dayandırılmak zorunluluğundadır, yani iç teşkilatın dayanamayacağı genişlikte olmamalıdır. Yoksa hayali dış siyasetler peşinde dolaşanlar, dayanak noktalarını kendiliğinden kaybederler...” (1926)

Macar Jeyeti ve Abdülhalik Renda ile – Ankara, 29 Ekim 1937

“Türk ulusu, iki köklü nitelikte uluslararası ilişkilerde kendini göstermektedir:

Bunlardan biri, ulusumuzun kendini savunmak için sarsılmaz bir azim sahibi olarak saygı duyulmaya değer bir güçte olması diğeri, ulusumuzun dostluklarına ve antlaşmalarına, durum ne olursa olsun, değişmez bir bağlılıkla uyacağına inanılmasıdır.

Türk vatani, ulusun bu yüksek niteliklerinin güvenine dayanarak ilerlemektedir...” (1926)

Ankara, 29 Ekim 1937

Ankara, 29 Ekim 1937

Ankara, 29 Ekim 1937

Ankara, 29 Ekim 1937

“Dış siyasette kuvvetli olabilmek için kuvvetli bir iç siyaset lâzımdır... Ancak bir siyaset, bir devlet ve millet siyaseti olmadıkça yaşayamaz. İnsanların hayatı kısadır...”

Takip olunması akla uygun olan siyaset milletin doğal kabiliyet ve ihtiyacına uygun olanıdır. Bizim için ne İslam birliği ve ne de Turanizm mantıkî bir siyasi prensip olamaz inancındayım.

Artık Türkiye’nin devlet siyaseti milli sınırları içinde egemenliğine dayalı bağımsız yaşamaktır.

Bugünkü milli hükümetimizin hareket kuralı budur...” (1922)

Şükrü Kaya ile – Ankara, 29 Ekim 1937

*“Bizim yolumuzu çizen; içinde
yaşadığımız yurt, bağrından
çıktığımız Türk milleti ve bir de
milletler tarihinin binbir facia ve
ıstırap kaydeden yapraklarından
çıkardığımız neticelerdir...”
(1923)*

Ankara, 29 Ekim 1937

Ankara, 29 Ekim 1937

Ankara, 29 Ekim 1937

“Dış siyasetimizde başka bir devletin hukukuna tecavüz yoktur. Ancak hakkımızı, hayatımızı, memleketimiz, namusumuzu, savunuyoruz ve savunacağız. Milli bağımsızlık bence bir hayat meselesidir.

Milletle memleketin çıkarları gerektirdiği takdirde, insanlığı meydana getiren milletlerden her biriyle medeniyet gereklerinden olur. Dostluk ve siyaset ilişkilerini büyük bir dikkatle izler ve takdir ederiz.

Ancak benim milletimi esir etmek isteyen herhangi bir milletin de, bu arzusundan vazgeçinceye kadar amansız düşmanım...” (1927)

Romanya Başbakanı Gheorghe Tătărescu ve Celal Bayar – Ankara, 29 Ekim 1937

Ankara, 29 Ekim 1937

“Dış siyaset bir toplumun iç bünyesi ile sıkı şekilde ilgilidir Çünkü iç bünyeye dayanmayan dış siyasetler daima mahkum kalırlar.

Bir toplumun iç bünyesi ne kadar kuvvetli, metin olursa, dış siyaseti de o oranda sağlam ve dayanıklı olur...” (1930)

Ankara, 29 Ekim 1937

“Biz, uluslararası ilişkilerde karşılıklı güven ve saygıyı: amaçlayan açık ve samimi politikanın en ateşli taraftarıyız.

Hassasiyetimiz, bu alanda ortaya çıkan durum ve yükümlülüklerimize karşı, bunların bizim için de geçerli ve gerçek bir güven sağlayıp sağlamayacağı noktasındadır...” (1932)

Ankara, 29 Ekim 1937

“Dış işlerinde dürüst ve açık olan siyasetimiz özellikle barış fikrine dayalıdır. Uluslararası herhangi bir meselemizi barışçı yollarla çözümlemeyi aramak bizim çıkar ve anlayışımıza uyan bir yoldur.

Bu yol dışında bir teklif karşısında kalmamak içindir ki, güvenlik prensibine, onun vasıtalarına çok önem veriyoruz.

Uluslararası barış havasının korunması için Türkiye Cumhuriyeti yapabileceği herhangi bir hizmetten geri kalmayacaktır...” (1932)

Celal Bayar ile – Ankara, 29 Ekim 1937

“Vatanın dirlik ve düzenliği, milletin kurtuluş umudu noktasında, birlik ve dayanışma sağlanmadıkça, bir dış düşman akınını durdurmaya çalışmak ne olanaklıdır ve ne de bundan temelli bir yarar ve sonuç bekleriz...” (1923)

Ankara, 29 Ekim 1937

Ankara, 29 Ekim 1937

Yıl 1976, UNESCO üyelerine bir öneri gelir. Öneri paketindeki bir cümleyi sizlere naklediyorum.

Diyor ki;

“Bu gün UNESCO’nun üzerinde çalıştığı bütün projelerin isim babası Mustafa Kemal’dir...”

Öneri nedir?

Öneri ise onun doğumunun yüzüncü yılının, (O günlerde UNESCO’nun 152 üyesi vardı) 152 ülkede aynı anda kutlanmasıdır.

Birden İsveç delegesi ayağa kalkar ve şöyle söyler:

“Ne yani dünyada bu kadar devlet adamı var, hepsinin doğum gününü böyle kutlayacak mıyız?”

Onun kinayeli sözlerine, Rus delegesi ayağa fırlar yumruğunu masaya vurur ve 152 ülkenin delegelerine aynen şöyle söyler:

”Genç delege arkadaşım hatırlatmak isterim ki, ATATÜRK öyle dünyadaki herhangi bir lider değildir. Bırakın onu bir yıl anmayı her ülke her problemimizde çare olarak aramalıyız...”

İşte Rus delegesinin ağzından bu sözleri döktürtebilen bir Mustafa Kemal.

Sonra ne mi olur?

UNESCO tarihinde ilk ve tek bir negatif oy yok, hiç çekimser oy yok. 152 ülke bu metne imza atar.

Hani İsveç delegesi demişti ya “ne yani” diye.

O İsveç delegesi bu imzanın atıldığı gün mikrofona gelir ve aynen şunları söyler;

”Ben ATATÜRK’ü inceledim bütün ülkelerden özür diliyor ilk imzayı ben atıyorum.”

Mustafa Kemal Atatürk’ün gerek liderliği, gerek devrimciliği ve özellikle insancılığını uluslararası boyutta belgeleyen, Birleşmiş Milletler Eğitim, Bilim ve Kültür Örgütü UNESCO’nun 20. Genel Kurulu’nda benimsenen ve tüm Türk ulusu için bir kıvanç belgesi olan şu bildiriye aşağıda belirtiyorum.

Yayınlanan bu bildiride yer alan şu dört maddeye özellikle dikkatinizi çekmek isterim:

- 1.- Atatürk, UNESCO’nun üzerinde çalıştığı tüm alanlarda olağanüstü bir devrimcidir!..
- 2.- Sömürgeciliğe ve yayılmacılığa karşı açılan savaşların ilk lideridir!..
- 3.- Dünya ulusları arasında karşılıklı anlayışın, sürekli barışın öncülüğünü yapmış, tüm yaşamı boyunca insanlar arasında hiçbir renk, din, ırk ayırımı gözetmeyen bir uyum ve işbirliği çağının doğacağına inanmış ve bu konuda her türlü girişimde bulunmuştur!..
- 4.- Eylemini, her zaman barış, uluslararası anlayış ve insan haklarına saygı yönünden gerçekleştirmek istemiştir!..

Var mı böyle bir metin!

Bir filozof derki:

“Bir ülke için kıstas aradığınız zaman o ülkenin en büyük liderini gözden geçirin...”

Şu anda kıstas arayan ülkelere sanıyorum bundan daha iyi bir metin gösteremeyiz. İşte bu metin tam 152 ülke tarafından imzalanmıştır.

UNESCO 1978 yılında gerçekleştirilen 20. Genel Konferansı’nda Anma ve Kutlama Yıldönümleri programına Gazi Mustafa Kemal Atatürk’ün Doğumunun 100. Yıldönümünü almıştır.

Türkiye, Anma ve Kutlama Programı’na ilk kez Atatürk’ün Doğumunun 100. Yılı ile katılmıştır.

UNESCO, 1981 yılının “Atatürk’ün Doğumunun 100. Yılı” olarak ilan edilmesinin gerekçesini şöyle açıklamıştır:

“Atatürk uluslararası anlayış, işbirliği ve barış yolunda çaba göstermiş üstün kişi, UNESCO’nun yetki alanlarında yenilikler gerçekleştirmiş bir inkılapçı, sömürgecilik ve yayılmacılığa karşı savaşan ilk önderlerden biri, insan haklarına saygılı, insanları ortak anlayışa ve devletleri dünya barışına teşvik eden, bütün yaşamı boyunca insanlar arasında renk, din, ırk ayırımı gözetmeyen, eşi olmayan devlet adamı ve Türkiye Cumhuriyeti’nin kurucusudur.”

*“Benim naçiz vücudum elbet bir gün toprak olacaktır, ancak
Türkiye Cumhuriyeti ilelebet payidar kalacaktır.”*

Mustafa Kemal Atatürk

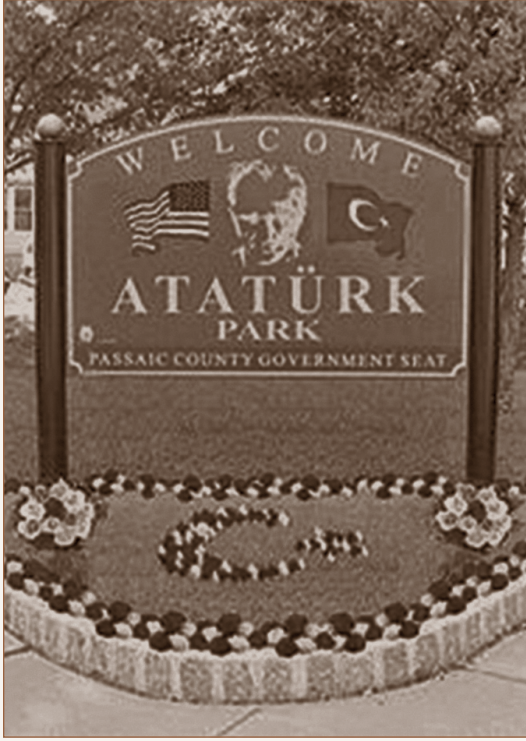
*“Hayatta en hakiki mürşit ilimdir fendir, ilim ve fenden başka
yol gösterici aramak gaflettir, dalalettir, cehalettir.”*

Mustafa Kemal Atatürk

DÜNYADA ATATÜRK ETKİSİ

—
ATATÜRK İÇİN
YAPILANLAR ve SÖYLENENLER

CAFER SADIK ABALIOĞLU
EĞİTİM VE KÜLTÜR VAKFI

New Jersey Eyaleti Paterson'daki
"Atatürk Parkı"

Washington'daki Atatürk Heykeli

Avustralya - Canberra

Canberra'daki Atatürk Rölyefi

Avusturalya Hyde Park'ta

Avustralya Albany Şehrindeki
Atatürk Heykeli

Atatürk'ün Avustralyalı Annelere Hitabı

Mustafa Kemal'ın Kaldığı Carlsbad Otelin'deki Odası-Avusturya, 2 Temmuz 1918

Carlsbad Oteli'nde 1918 Yılında Tedavi
Olduğunu Belirten Levha

Mustafa Kemal'ın Kaldığı Carlsbad Oteli

Carlsbad Otel'i'nin Mustafa Kemal Köşesi

Mustafa Kemal Atatürk Caddesi /
Mustafa Kemal Ataturk Street

Atatürk'ün Kaldığı
Karlovy Vary Carlsbad Otel

Bakü Atatürk Parkı

Belçika'nın Vise Kentine Bağlı
Cheratte Kasabasında
Mustafa Kemal Atatürk Meydanı

Bangladeş'te Bir Cadde:
Mustafa Kemal Atatürk Avenue-Dhaka

“Grande Mosquée de Paris”

Paris Büyük Camisi gerçek adıyla “Grande Mosquée de Paris” Fransa’da inşa edilmiş ilk camidir. Paris’in Quartier Latin mahallesinde bulunan bu camii Verdun Savaşı’nda Fransa adına savaşırken şehit düşen 28.000 Müslüman ile I. Dünya Savaşı boyunca yaşamını yitiren toplam 70.000 Müslüman Fransız şehitleri anmak için Fransa Hükümeti tarafından inşa edilmiştir. 1926 yılında hizmete başlayan yapı Avrupa’nın en büyük camilerinden biridir.

Mustafa Kemal, 1919-1938 yılları arasında her sene Paris Camisi’nin yapımı için “Bizim de katkımız bulunsun” diyerek onar bin frank para göndermiştir. Ayrıca son halife II. Abdülmecit 1944 yılında sürgünde bulunduğu Paris’te hayatını kaybedince cenazesi Paris Camisi’ne getirilmiş ve 10 yıl süre ile burada kalmıştır.

Camii, tarihi anıt olarak derecelendirilmiş olup aynı zamanda bünyesinde Paris Camii İslam Enstitüsü adlı bir yan kuruluşu bulunması sebebiyle önem taşır. Cami’nin külliyesinde bir ibadethane, medrese ve kütüphane olmasının yanı sıra konferans salonu, lokanta, çay salonu, hamam ve birçok ufak dükkân bulunmaktadır.

Mustafa Kemal Atatürk Caddesi'nin
Yön Levhası

Mustafa Kemal Atatürk Caddesi'nin
Yol Kavşağı

Amsterdam'da "ATATÜRK
MONUMENT" (Atatürk Anıtı)

Hollanda Oostzaan'da Atatürk Bahçe Köyü

Atatürk Straat - Atatürk Caddesi

Londra, 23 Şubat 1929

L'illustration Dergisi'nin
“BAŞÖĞRETMEN DEVLET
BAŞKANI” Başlıklı Kapağı Londra,
13 Ekim 1928

Londra Madame Tussauds Müzesinde Atatürk ve Hanri Benazus

İsrail'in Be'er Sheva Şehri'nin Atatürk Meydanı'ndaki Atatürk Heykeli

İsrail'in Be'er Sheva Kentin'deki Şehitler Anıtı

İsrail'deki Atatürk Ormanı

Telaviv Şehri'nin Yehud Bölgesi'ndeki Atatürk Büstü

Moena Köyünde Türk Festivali

Roma'daki Atatürk Meydanı

Moena Köyü

Canonica'nın Eseri-Etnografya Müzesi Önündeki Atatürk Heykeli

Kushimoto'daki Atatürk Heykeli'nin
Önündeki Tanıtım Panosu

Atatürk'ün Yaptırdığı Tokyo Camii

Kuşimoto'daki Mustafa Kemal
Atatürk Heykeli

Astana'daki Atatürk Parkı ve Heykeli

Girne'deki Atatürk Heykeli

Lefke Atatürk Meydanı

Lefkoşe Atatürk Meydanı

Kırgızistan'da Atatürk Heykeli

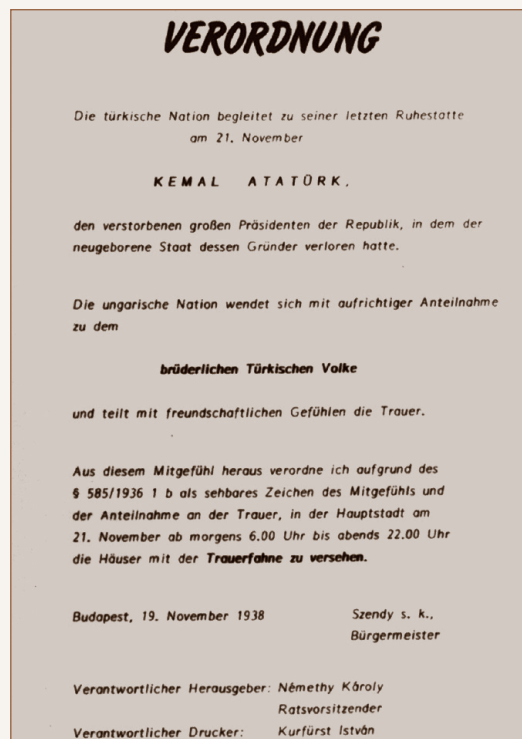
Bişkek'teki Atatürk Parkı ve Heykeli

Atatürk Büstü'nün Kaidesi

Havana'daki Atatürk Büstü

Macar Devleti'nin Başsağlığı İlanı
Budapeşte, 19 Kasım 1938

Macar Devleti'nin Atatürk'ün Ölüm İlanı
Budapeşte, 19 Kasım 1938

Budapeşte'nin Naphegy Meydanı'ndaki
Atatürk Büstü

Budapeşte'de Atatürk Caddesi

Budapeşte'de Atatürk Caddesi

Makedonya, Üsküp Atatürk Heykeli

Mexico City'deki Atatürk Anıtı

Mexico City'deki Osmanlı Saat Kulesi

Mustafa Kemal Atatürk Okulu'nun Önündeki Atatürk Büstü

Taşkent'teki Atatürk Sokağı'nın Haritası

Pakistan Halkı ve Atatürk Yazılı Uçurtmaları

İslamabat'taki Atatürk Caddesi

Lima'daki Atatürk Büstü

Wrocław'daki Atatürk Meslek Lisesi

Bükreş'teki Atatürk Büstü

Şili Santiago'daki Atatürk Anıtı'nın Gece Görüntüsü

Anıtın Rölyefindeki Yazı

Şili Santiago'daki Atatürk Anıtı

Tunus'taki Mustafa Kemal Atatürk Cadesi Levhası

Aşkaabat'taki Atatürk Heykeli ve Parkı

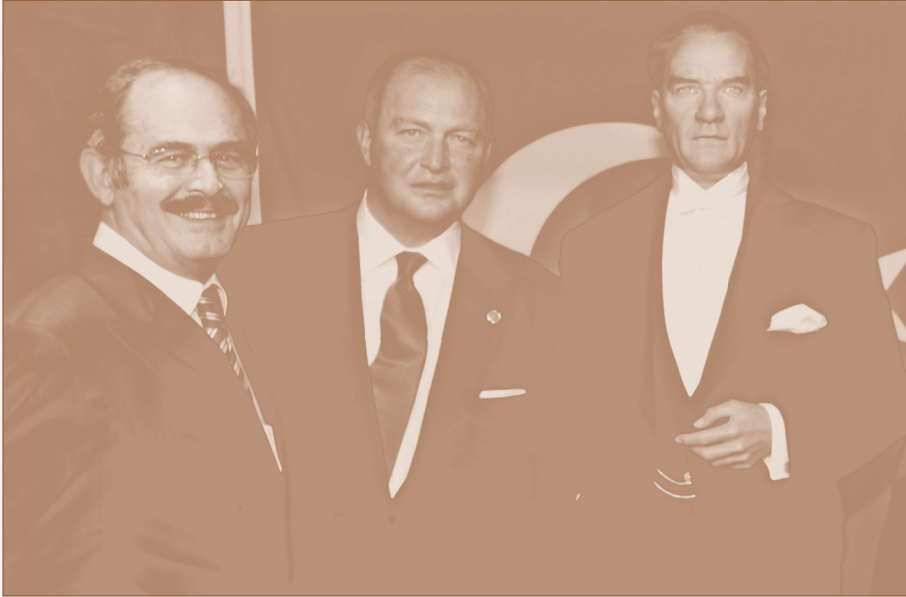
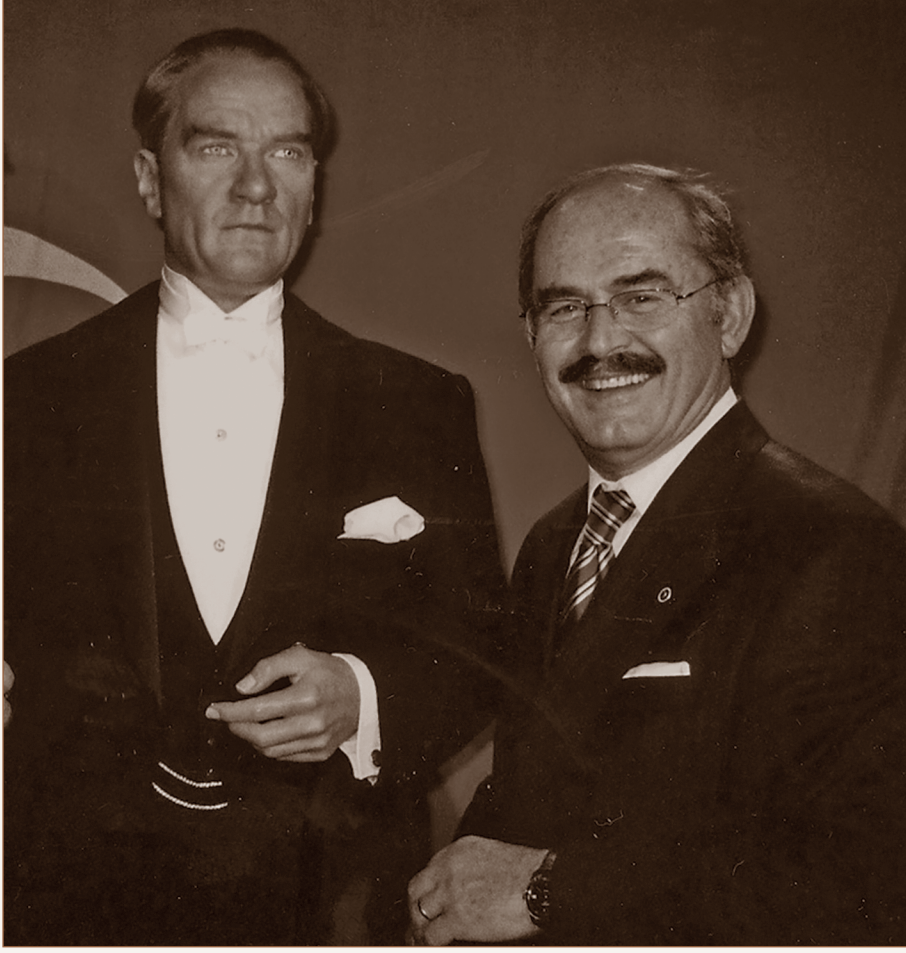
Caracas'taki Atatürk Heykeli

Wellington'un Cook Boğazına Yapılan Atatürk Parkı ve Anıtı

Anıtın Kaidesinde Bulunan Atatürk Yazısı

İngiltere'deki Madam Tussauds Müzesi'nden,
Prof. Dr. Yılmaz Büyükerşen, Mustafa Koç

Yılmaz Büyükerşen arşivinden alınmıştır.

Mustafa Kemal Atatürk'ün balmumu heykeli de müzenin “Siyasi liderler” bölümünde yer alıyor. Atatürk'ün heykelinde olduğu gibi hayatta olmayan kişilerin heykellerinin yapım aşamasında çok kapsamlı araştırma yaptıklarını söyleyen Müze Müdürü Fenner;

“Heykeltraşlarımız kişilerin yüzlerce fotoğrafını tek tek inceliyor, filmlerini izliyor, arşivleri tarıyor, o kişiğe yoğunlaşıyorlar ve araştırmanın sonunda yapım aşamasına başlanıyor” ifadelerini kullandı.

Atatürk'ün ölüm yıldönümünde dünyanın en ünlü balmumu heykel müzesi Londra Madame Tussaud's taki Atatürk heykeli Koç Grubu tarafından gerçeğine uygun hale getirildi. Koç Holding Yönetim Kurulu Başkanı Mustafa Koç, ‘Dünyaca ünlü müzede daha önce sergilenen Atatürk heykelinin gerçeği tam yansıtmaması Türk kamuoyu olarak hepimiz için duyarlı bir konuydu’ dedi.

Londra'daki ünlü Madame Tussaud's Müzesi'ndeki Atatürk'ün balmumu heykeli, Koç Holding tarafından Atatürk'ün ölüm yıldönümünde aslına uygun hale getirildi. Atatürk'ün yeni balmumu heykeli yaklaşık 1 yıllık çalışma sonucunda Atatürk'ün gerçek görüntüsüne kavuştu.

ALMANYA

“Bütün dünya 10 Kasım’da, biz Almanların da dostluk ve saygı ile bağlı olduğumuz bir insanın hayatını ve eserlerini takdirle anmaktadır.

Atatürk bir asker olarak, amansız ve hatta bazı anlarında ümitsiz gözüken bir mücadeleden muzaffer çıkmış ve daha sonra da devlet sorumluluğunu kendi üzerine almıştır.

29 Ekim 1923’te Türkiye Cumhuriyeti’nin ilânı, onun diplomatik dehasının bir eseridir.

Türk devletinin demokratik gelişmesini engelleyen, maziden kalma bazı gelenek, örf ve âdetlerin değiştirilmesi ya da tümüyle kaldırılması gerekiyordu.

O cesurane ve azimkârane ideallere sahipti, yılmak bilmeyen bir yaratıcılıkla eserlerini gerçekleştirmeye başladı....

Atatürk, Almanlarla geleneksel, yürekte ve karşılıklı güvene dayanan ilişkiler kurmuş ve sürdürmüştür.”

Ludwig Erhard
Batı Almanya Başkanı

“Ben Türk - Alman dostluğunu yakından tanıyan bir neslin çocuğuyum.

Küçük yaşında bir adamın kahramanlıklarını, yaptığı hizmetleri, ülkesi için giriştiği özverileri gördüm.

Bu adam Mustafa Kemal’di.

Bugün daha iyi kavırıyorum ki, o insan büyük bir devlet adamıydı.

Büyüktü, çünkü ölçüyü korumasını her zaman bildi.

Eserini tehlikeye sokacak sınırları aşmadı.

Yürekliliğin ve kendi yürekliliğinin sınırlarını da çizebilecek kadar anlayışlıydı.”

Kurt George Kiesinger
Federal Almanya Başbakanı

“Atatürk, azimli bir hareketle milletini tahammül edilmez bir akıbetten kurtaran ve bütün dünyanın hayran kaldığı bir kalkınma yapan dünyadaki ilk devlet başkanı olmuştur.”

Fulkise Becbahter

“Ekselansları,

OSE Dünya Birliği’nin şeref başkanı olarak, Almanya’dan 40 profesör ve doktorun bilimsel ve tıbbi çalışmalarına Türkiye’de devam etmelerine müsaade vermeniz için başvuruda bulunmayı ekselanslarından rica ediyorum.

Sözü edilen kişiler, Almanya’da yürürlükte olan yasalar nedeniyle mesleklerini icra edememektedirler.

Çoğu geniş tecrübe, bilgi ve ilmi liyakat sahibi bulunan bu kişiler, yeni bir ülkede yaşadıkları takdirde son derece faydalı olacaklarını ispat edebilirler.

Ekselanslarından ülkenizde yerleşmeleri ve çalışmalarına devam etmeleri için izin vermeniz konusunda başvuruda bulunduğumuz tecrübe sahibi uzman ve seçkin akademisyen olan bu 40 kişi, birliğimize yapılan çok sayıda başvuru arasından seçilmişlerdir.

Bu bilim adamları, bir yıl müddetle, hükümetinizin talimatları doğrultusunda kurumlarınızın herhangi birinde hiçbir karşılık beklemeden çalışmayı arzu etmektedirler.

Bu başvuruya destek vermek maksadıyla, hükümetinizin talebi kabul etmesi halinde sadece yüksek seviyede bir insani faaliyette bulunmuş olmakla kalmayacağı, bunun ülkenize de ayrıca kazanç getireceği ümidimi ifade etme cüretini buluyorum.

Ekselanslarının sadık hizmetkarı olmaktan şeref duyan...”

Prof. Albert Einstein – Fizikçi
Atatürk’e yazdığı 1 Ekim 1933 tarihli mektup

“Siz biliyor musunuz, çok şanslısınız. Çünkü dünyanın en büyük liderine, Atatürk’e sahipsiniz.”

Albert Einstein
Fizikçi

“Değerini İtilaf Devletleri’ne karşı vermiş olduğu savaşta kanıtlayan Türk duygu dünyası Hitler’i, savaş yıllarında yurt içinde kaybedilenleri yeniden yapabilmek için coşku ile işe çağıran bir işçi lideri olarak görmektedir.

Fakat Mustafa Kemal Paşa’nın liderliğindeki Türk Devlet anlayışı ve halkın politik duygusu, hiçbir zaman “Tek Başına Bir Devlet İdaresi”ni kabul etmeyecektir.

Hitler’in yaptığı işlerdeki fanatizmi, körce ve kör bir hırsla yapılmış olarak değerlendirilmektedir.”

Hamburger Nachrichten Gazetesi

“Eğer bugünkü Türkiye, Dünya Savaşı’ndan sonraki Avrupa’nın herhangi bir memleketinde daha fazla ileri gitmişse, bunun en büyük sebebini yeni cumhuriyetin başkanının dehasında aramalıdır.”

Hans Froembgen
Alman Yazarı

“O kişisel kazanç ve ün peşinde koşan basit bir diktatör değil, gelecek kuşaklar için sağlam temeller atmaya uğraşan bir kahramandı.”

Profesör
Walter L. Wriht Jr.

“Atatürk demokrasiyi kuran deha idi. Çünkü Parlamenter Sistem’e inanıyordu. Tarihçilerden “O”nu tenkit edene hiç rastlamadım.

Ben Ezanın “Tanrı Uludur...” şeklinde okunduğunu duydum. Bizim İncil’imiz Latince idi. Luther Almancaya çevirdi ve halk anlamaya başladı.

Mustafa Kemal Almanlarla müttefik olmaya karşıydı ve sonunda haklı olduğu görüldü.”

Cornellus Bischoff
Alman Edebiyatçı

“Kemalizm dahiyane bir liderlik ilkesidir. Duvarlara yazılmaktan çok hayata geçirilmesi gerekir. Atatürk akılcıydı. Realist ve vizyon sahibi idi. Mussolini, Salazar, Franco gibi diktatör ve megaloman olmadı. İktidarını halk için kullandı.

Kadın hakları konusunda Avrupa’nın önüne geçti...”

Dietrich Schlegel
Almanya’nın Sesi Radyosu Yayın Müdürü – İletişimci

“Türkiye Atatürk sayesinde kadın hakları konusunda Avrupa Ülkeleri’nin çok ileri kazanımlara sahip olmuştur.

Okullarda kız/erkek öğrenim beraberliği, kadın/erkek eşitliği, bağımsızlık savaşı çok büyük reformlardır. İslam ile demokrasiyi bir arada yaşatabilen tek liderdi...”

Edzard Reuter
Alman Sosyalist Demokrat ve Hukukçu

“Atatürk tarihin Türk ulusuna ve insanlığa armağanıdır.

Atatürk yalnız Türkiye tarihinde değil çağdaş Avrupa tarihinde öne çıkmış bir kişiliktir.

Ulusunun öğretmenidir. Dinin devlet işlerinden ayrı olması gerektiğini görmüştür.

Aynı zamanda bunu Avrupa’dan önce görüp uygulayan kişidir de.

Halk egemenliğini kurmuş ve dinsel egemenliği kaldırmıştır.

Böylece İslam bütün dünyada rönesansı yaşamaktadır.

Bugün Atatürk’ün emperyalizm ile savaş ilkesinin dünya ülkelerine model oluşturduğu görülmektedir.”

Klaus Liebe
Alman TV ve Radyo Yayıncısı

“1930’larda Avrupa bir karanlık içindeyken, Almanya’da toplama kampları varken, Türkiye’de demokrasiye hazırlık çalışmaları vardı.

Mustafa Kemal hareketi Sevr değil Lozan Anlaşmalarını sağladı.

Kadınlarda Yüksek Öğrenim Almanya’yı geçmiştir.

Ekonomik açıdan büyük gelişme olmuştur.”

Prof. Dr. Kluas Liebe-Harkort
Bremen Üniversitesi Öğretim Üyesi

“Bu kadar çok insanı göz yaşları içinde görmedim.
Ben Türkiye’nin İslam Dünyası ile Batı Dünyası arasında köprü olduğunu düşünüyorum.
İslam Dünyası için bir modeldir...”

Prof. Dr. Walter Leisler-Kiep
Alman Siyaset ve Bilim Adamı

“Atatürk demokrasi ile dini barışçı yolla bağdaştırdı.
“O” fanatik bir ırkçı değildi. Tohumunu İmparatorluk hevesinden arındırmayı başardı.
Laiklik ve Devletçilik uygulaması çok büyük bir başarıdır.
Sömürgecilik karşısı karizmatik bir liderdir.”

Prof. Dr. Klaus von Beyme
Heidelberg Üniversitesi Siyaset Bilimci

“Atatürk Türkiye’yi tek düşman kalmaksızın bırakmıştır. Bu zamanımızın hiçbir devlet şefinin başaramadığıdır.”

Völkischer Beobachter
Gazetesi

“Şark, tarihin Kemal Atatürk tarafından yazılmış olan yeni bir sahifesini açmıştır. Avrupa tarih kitapları vaktiyle (Barbar) Türklerin Altay Dağları’nın yüksek ovalarından şarka, garba nasıl akın ederek milletleri ve kültürleri tahrip eylediklerini hikaye eder.
İncil’de ve Ortaçağ literatüründe Türkler, (Gog ve Magog) diye fevkalade ve korkunç hayaletler olarak tasvir edilmiştir.

Onlar uyuşturucu medeniyetin buzları içinde bir ateştiler ve Türk kokusu hâlâ bugün bile dünyanın yarısının uzunlarında yaşamaktadır.

Şimdi modern ilim, milattan evvel tarihin binlerce yıllık perdesini açarak, batmış milletlerin kaybolmuş izlerini keşfetmektedir.

Bu arada birdenbire Türk ırkını da tarihin aydınlıkları içinde görüyoruz ve onun şark ile garp arasında nasıl bir köprü kurmuş ve nasıl devletler ve kültürel yaratmış olduğunu anlıyoruz.

Avrupa’nın birçok âlimleri bunu reddediyorlar.

Fakat, Atatürk’ün hayatı ve Türk milletinin yeniden uyanış ve kalkınış, Türk milletinin ruhunun ilk evini henüz yirminci asırda kurmuş olmadığı kanaatini gösteriyor.

Kemal Atatürk ile yüzlerce asrın derinliğinden kahraman bir ruh aydınlığa yükseliyor ve bu ruh, dünyanın esarete düşmüş kısımlarındaki milletlere hürriyet ve kurtuluş yolunu gösteriyor.

O’nun hüviyeti, Nil sahillerinden eski Çin denizlerine kadar uzanan bir efsane olmuştur.

Bununla beraber O gene milletinin ortasındadır. Olgun ve kemale ermiş zekasıyla, münevver ve ebedi gençliğin yorulmak bilmez kudret ve ciddiyetine mazhar olan, O, kendi milleti ve beşeriyet âlemi için beslediği muhabbetle, bir dahinin neler yarattığına dair, cihana fevkalade heyecanlı bir sahne seyrettirmektedir.”

Profesör Herbert Melzig
Tarihçi

“İstırap çeken dünyada barış ve esenliği yeniden kurmak ve insanlığın yalnız maddi değil, manevi gelişmesini sağlamak isteyenler Atatürk’ün iman verici ve yön göstericiliğinden örnek ve kuvvet alsınlar.”

Profesör Herbert Melzig
Tarihçi

“Mustafa Kemal, hırpalanmış, silahı elinden alınmış olan milletle el ele vererek tarihe yeni bir devir açmak için mücadeleye atıldı ve mücadelesinde, ruh kudretinin dünya yüzündeki bütün silahlardan üstün olduğunu tüm dünyaya ispat etti.”

Profesör Herbert Melzig
Tarihçi

“Mustafa Kemal’i yüksek kumandanların çoğuna üstün kılan nitelik, ölümü küçümsemek ve yiğitlik göstermek bakımından askerlerine en büyük örnek olmasıdır.”

Profesör Herbert Melzig
Tarihçi

“Büyük Yunan filozofu Platon’un “Krallar filozof olsa ve filozoflar kralların tahtına otursaydı” şeklindeki dileği, iki bin yıllık tarihte gerçekleşmedi.

Halbuki, 20. yüzyılda ilk defa olarak Atatürk’ün şahsında Platon’un istediği gibi, kelimenin tam anlamıyla bunu görmekteyiz.

O, dahi bir fikir adamı olarak bir milletin, yani Türk milletinin mukadderatını ele almış ve bu milletiyle atıldığı Kurtuluş Savaşı, bu milletin medeni durumunu değiştirmiş bir inkılap ve diğer milletlerin haklarını da koruyan barış ile insanlığa muhteşem bir örnek vermiştir...”

Profesör Herbert Melzig
Tarihçi

“O, kendi milleti ve beşeriyet alemi için beslediği muhabbetle, bir dahinin neler yarattığına dair, cihana fevkalade heyecanlı bir sahne seyrettirmektedir.”

Profesör Herbert Melzig
Tarihçi

“Almanya, ATATÜRK’ün eserine ve mücadelesine hayrandır. Onda, tarihi eseri, özgürlüğü seven bütün milletler için bir sembol olarak kalacak kudretli bir kişilik görmektedir.”

Berlin, Alman Ajansı

“Kendisinin tarihi büyüklüğü, eseri olan yeni Türkiye’ye bakılarak bu günden ölçülebilir.

Çelik gibi azim ve gayreti, uzağı gören akıl ve hikmetle birleşmiş olan bu gerçek halk önderi ve devlet adamı; Anadolu dağlarının en uzak ve ıssız köşesindeki köylere bile başka bir ruh aşılamıştır.”

Illustrierte Dergisi

“O’nun ebediyete intikali dolayısıyla yalnız ulusunun kurtarıcısına ve devrimcisine değil, yalnız büyük devlet adamına ve askere değil, aynı ölçüde bilimin de anlayışlı bir dostuna, öncüsüne yas tutuyoruz.

Anadolu ve Türk ulusunun geçmişinin araştırılması üzerinde çalışan yabancı bilginler, Atatürk’ün hatırasını, kendi ülkesinin çocukları kadar büyük bir bağlılıkla muhafaza edeceklerdir.”

Dr. B. Bittel
Alman Arkeoloğu

“Atatürk, bir ulusu bütün vasıtalarından yoksun bırakılsa bile, kendini kurtaracak vasıtalarını yaratabileceğini öğreten liderdir.

O’nun ilk talebesi Mussolini’dir. İkinci talebesi de benim.”

Adolf Hitler
Alman Devlet Başkanı

“Onda büyük bir asker, dahi bir devlet adamı ve tarihsel kişiliğe sahip bir kişi kaybedilmiştir.”

Hitler’in İsmet İnönü’ye Mesajı

“Türkiye Büyük Meclisi’ne ve Türk halkına, Türkiye Cumhuriyeti’nin Başkanı Atatürk’ün ölümü üzerine en derin üzüntülerimi bildiriyorum.

Büyük bir asker, dahi devlet adamı ve tarihi bir şahsiyet kayb oldu.

Yeni Türkiye Cumhuriyeti ile nesilden nesile devam edecek büyük bir anıt oluşturdu...”

Adolf Hitler
Almanya Devlet Başkanı

“Aşağı yukarı Ankara’yı Başkent ilan etmesinden bu yana 17 yıl geçti.

Düş gerçekleşti.

Aşağılanan isyancı Mustafa Kemal Paşa, şimdi Gazi, Yeni Türkiye’nin kurucusu...

“Türk milleti... Bu tanım 15 yıl önce söylenebilir miydi?” diye sormakta.”

Neue Basler Zeitung Gazetesi

“Atatürk’ün büyük devlet adamlarına özgü yaratıcı gücünün tarihe mal olmuş sonuçlarından biri de, Türk ulusunu Doğululuktan sıyrıp bir Avrupa Devleti durumuna getirmiş olmasıdır.”

Franz Von Papen
Alman Büyükelçisi

“Türkiye’nin kendisine hudutsuz bir minnet duyduğu Büyük Kurtarıcı Atatürk’ün hayatı, Almanya’da olduğu kadar iyi, hiçbir yerde ne anlaşılacak, ne de takdir edilebilecektir.

Zira Almanya aynı yoldan geçmiştir. Türkiye’ye kabul ettirilen barış anlaşması, topraklarının hayati kısımlarını kendisinden koparıp alıyordu.

Millî Kahraman Atatürk, memleketini kurtarmayı ve milli bir geleceğin temellerini atmayı başardı.

Memleketini görüşmelerle ve Cenevre metotlarıyla kurtaramayacağına inanarak mücadele yolunu seçti.

Bunda yalnız çelik bir irade ve kuvvet başarısı olabilirdi. Memleket içindeki eseri, daha az hayranlığa layık değildir.

Almanya, ATATÜRK’ün eserine ve mücadelesine hayrandır.

Onda, tarihi eseri, özgürlüğü seven bütün milletler için bir sembol olarak kalacak kudretli bir kişilik görmektedir.”

Berlin, Alman Ajansı

“Bir yenilginin uçurumuna düştüğü halde, ilkin neticesiz sanılan İstiklâl Mücadelesi’ni yapan Türk milleti, önünde saygıyla eğilmeden bu satırlara son veremez.

Zafer neşesiyle kendinden geçmiş bir diplomasinin kararını ‘hayır’ diyerek yırtmak ve yüzlerine fırlatmak örneğini biz Almanlar, Türklere borçluyuz.”

Alman Askeri Dergisi
Vissen Und Vehr

“Atatürk Türkiye’yi tek düşman kalmaksızın bırakmıştır.

Bu zamanımızın hiçbir devlet şefinin başaramadığıdır.”

Völkischer Beobachter Gazetesi

“Almanya, Türk milletinin bu ölçülmez derecede büyük ziyanından dolayı acısını samimi olarak katılmaktadır.

Atatürk bütün dünyanın hayran kaldığı bir kalkınma yapan ilk devlet başkanı olmuştur.”

Beobachter Gazetesi

“Almanya, ATATÜRK’ün eserine ve mücadelesine hayrandır.

Onda, tarihi eseri, özgürlüğü seven bütün milletler için bir sembol olarak kalacak kudretli bir kişilik görmektedir...”

Alman Ajansı

“Kendisinin tarihi büyüklüğü, eseri olan yeni Türkiye’ye bakılarak bu günden ölçülebilir.

Çelik gibi azim ve gayreti, uzağı gören akıl ve hikmetle birleşmiş olan bu gerçek halk önderi ve devlet adamı; Anadolu dağlarının en uzak ve ıssız köşesindeki köylere bile başka bir ruh aşılamıştır.”

Illustrierte Dergisi

“Bugün Kemal Atatürk, yarattığı eserlerle bakıp pek haklı olarak kendisine başarıya ermiş bir kimse gözüyle bakabilir. Çünkü Atatürk, her şeyden üstün olarak, Türk milletine şimdiye kadar erişmediği bir mutluluk getirmiştir.”

Carel Sautman Gazeteci

“Mustafa Kemal Bey, sorumluluk yüklenmekten korkmayan doğuştan bir şef idi.

25 Nisan sabahı 19. Tümeniyle kendiliğinden düşmana saldırmaya karar verdi.

O’nu kıyıya sürdü ve üç ay boyunca kendisine yapılan çetin saldırılara inatçı ve sarsılmaz bir karşı koymada bulundu.

O’nun azmine tam olarak güvenebilirim.”

Liman Von Sanders
General

“Bulgarlar nedense İttifak Devletleri’nin safına geçmekten tereddüt etmekte idiler.

Bu konuyu Mustafa Kemal’e sordum ve aramızda şöyle bir konuşma geçti:

- Bulgarlar niçin savaşa girmiyorlar?
- Sonuçtan emin değiller.
- Demek ki Almanların başarılı olacağından emin değiller.
- Evet...
- Siz de mi öyle düşünüyorsunuz?
- Evet... Ben de öyle düşünüyorum...”

Liman Von Sanders
General

“Tarih kitaplarında Türkler hakkında yazılı olanlar, hatta onlarla savaşanların anlattıkları, gerçekleri ifade etmekten acizdir.

Mutluluk Türklerle beraber savaşmaktır.

Bu şerefi ömrümün sonuna kadar taşıyacağım.

Taş üzerinde yatıyor, güneşe, fırtınalara, soğuğa, yağmura karşı korumasız siperlerde çamur ve toz içinde günler geçiriyor.

Fakat dünyanın bütün araç ve imkanlarına sahip düşmanlarıyla aslanlar gibi dövüşüyorlardı.

Bu, ne sessiz ve gösterişsiz bir yurt sevgisiydi...

Allah'ın adını yürekten tekrarlayarak saldırganın üzerine atılıyorlardı.

Düşmanları da onlara hayrandı.

“Mustafa Kemal; mert, dayanıklı ve mücadeleci. Bence harika bir subay.

Kelimenin tam manasıyla mükemmel bir yönetici.”

General Liman Von Sanders
5. Osmanlı Ordusu Komutanı

“Yakın doğunun şimdiki çehresini bu adam belirledi.”

Germania Gazetesi

“Eğer bugünkü Türkiye dünya savaşından sonraki Avrupa'nın herhangi bir memleketinde daha fazla ileri gitmişse bunun en büyük sebebini yeni Cumhuriyetin Başkanı'nın dehasında aramalıdır.”

Hans Froemberg
Yazar

“Atatürk, yeni Türkiye'nin yaratıcısı olduğu kadar ulusunun eğiticisi ve yetiştiricisi olmuştur.

Atatürk, kişiliğinin kuvvetiyle milletleri içten ve dıştan değiştiren savaş şefleri arasında özel bir yer tutacaktır.

O, yeni Türkiye'nin yaratıcısı ve kurucusu olmuştur.

Esarete mahkum edilmiş bir istiklal hakkını kuvvetle kazanmış, idam fermanını yırtıp düşmanlarının suratına fırlatmış adamdır.”

Alman Basını

“Atatürk, istiklâl hissini taşıyan bütün milletler için, ölmez bir semboldür.”

Alman Basını

“O'nun gibi bir dehaya sahip olmak için ülkemin beşte birini verebilirim.”

Franz Conrad von Hötzendorf

“Mustafa Kemal sayesinde Türkiye’deki ihtilal, üçbuçuk yıldan beri gebe olduğu Cumhuriyet’i doğurmuştur.”

Norbert Von Bischoff
Yazar

“Bir zamanlar Fransız İhtilali Avrupa için ne ise, bu köklü değişme de bütün Asyalılar için odur.”

Arbeiter Woche Dergisi

Nehru, Ağustos 1922’de Kemal’in Yunanlı işgalcilere karşı kazandığı zafer haberinin ona ve öteki Hint milliyetçi önderlerine nasıl ulaştığını da şöyle anlatmaktadır:

“O sıralarda çoğumuz Lucknow bölge hapishanesinde bulunuyorduk.

Türklerin zaferini, hapishane barakamızı ele geçirebildiğimiz çeşitli bez ve kağıt parçalarıyla süsleyerek kutladık.

Dahası akşam bir bayram donanması için ufak da olsa bir girişimde bile bulunduk.”

Johannes Glasneck
J. Nehru, Entdeckung Indiens, Berlin

“Halife yabancıların elinde bir tutsak ve Sevr Anlaşması’ nı imzalıyor.

Buna göre Türkiye, küçük, önemsiz ve Anadolu’nun içlerine kapatılmış bir ülke olacaktı.

Ama, artık ordunun başında Nisan 1920’de halkı bir Millet Meclisi seçimine çağıran “İşyankar” Mustafa Kemal Paşa bulunuyor.

Sonuç malum, tüm işgalcileri ezip geçiyor...

29 Ekim 1923, tüm dünya ülkeleri

Türkiye Cumhuriyetini tanıyor.”

Neue Basler Zeitung Gazetesi

“Türkiye; Arapların, Suriyelilerin, Kürtlerin, Ermenilerin, Dürzilerin, Mısırlıların ve bu arada Osmanlıların birbirlerini tanımadan yaşadıkları büyük bir İmparatorluktu.

‘Yaşamak’ sözcüğü yanlış, sürünüyorlardı.”

Neue Basler Zeitung Gazetesi

“Batı dünyasının yüzyıllardan beri yapmış olduğu aşamaya, Atatürk liderliğinde Türkiye Cumhuriyeti’nin kültür devrimleri sayesinde, mümkün olduğu kadar büyük adımlarla yaklaşma amacı etkili olmuştur.

Türk Tiyatrosu’nun dünyanın en tanınmış edebiyat yapıtlarına yönelmiş olmasının anlamı da anlaşıl-maktadır.”

Hamburger Fremdenblatt Gazetesi

“1923 yılında bugünkü Türkiye bağımsız bir Devlet olarak Ön Asya’da kurulduğu zaman, yaratıcısı Kemal Atatürk, dünya tarih kitabındaki dünya büyükleri arasındaki yerini almıştı.”

Nationalsozialistische Landpost Gazetesi

“Gazi, Padişahı ve Hilafeti ortadan kaldırdıktan sonra, tükenmiş bir imparatorluktan, asıl Türklerin yaşadığı toprakların tümünü kurtarmış ve ondan bir Yeni Türkiye Cumhuriyeti meydana getirmeyi başarmıştır...”

Fon Miköş
Yazar

“Mustafa Kemal’in yaptıkları, kendisinin yirmi yıldan beri siyasi olaylar içerisinde, siyasi bir lider olduğunu, memleketi içinde ve Avrupa’da çalışan arkadaşlarının hiçbirinin ulaşamadıkları konum ve dereceleri kendisinin elde ettiğini kanıtlar.”

Fon Miköş
Yazar

“Genç Kemal için hiç de kolay olmayan bir miras...”

Ülkesini, İkili Pakt Ülkelerinin yanında o günlerin Dünya Savaşı’nı kaybetmiş ve İtalyan, İngilizler, Fransızlar ve Yunanlılar tarafından işgal edilmiş bir şekilde bulmuştur.”

Neue Basler Zeitung Gazetesi

“Bugün Kemal Atatürk, yarattığı eserlerle bakıp pek haklı olarak kendisine başarıya ermiş bir kimse gözüyle bakabilir.

Çünkü Atatürk, her şeyden üstün olarak, Türk milletine şimdiye kadar erişmediği bir mutluluk getirmiştir.”

Carel Sautman
Gazeteci

AMERİKA BİRLEŞİK DEVLETLERİ

“Kemal Atatürk’ün ölümünün 25. Yıldönümünü anma törenine katılabilmekten şeref duymaktayım.

Atatürk bu yüzyılın büyük insanlarından birinin tarihi başarılarını, Türk halkına ilham veren liderliğini, modern dünyanın ileri görüşlü anlayışını ve bir askeri lider olarak kudret ve yüksek cesaretini hatırlatmaktadır.

Çöküntü halinde bulunan bir imparatorluktan özgür Türkiye’nin doğması, yeni Türkiye’nin özgürlük ve bağımsızlığını şerefli bir şekilde ilan etmesi ve o zamandan beri koruması, Atatürk’ün Türk halkının işidir.

Şüphesiz ki, Türkiye’de giriştiği derin ve geniş inkılaplar kadar bir kitlenin kendisine olan güvenini daha başarı ile gösteren bir örnek yoktur.”

John F. Kennedy
A.B.D. Başkanı

“Kemal hakkında almış olduğum malumat çok tazedir. Bu husustaki bilgilerimi kendisini çok iyi tanıyan birisinden temin ettim.

Sosyalist Sovyet Cumhuriyetleri Birliği Hükümeti’nin tanınması hakkında Sovyet Rusya Hariciye Nazırı Litvinof ile görüşürken kendisine onun fikrince bütün Avrupa’nın en kıymetli ve en ziyade dikkate değer devlet adamının kim olduğunu sordum.

Bana verdiği cevapta: Avrupa’nın en kıymetli devlet adamının bugün Avrupa’da yaşamadığını, bunun Türkiye Cumhuriyeti Mustafa Kemal olduğunu söyledi.”

“Beyaz Saray’daki görevim tamamlanınca ilk yapmak istediğim şey, zamanımızın bu en dikkate değer şahsiyetini ülkesinde ziyaret etmektir. Kader buna izin vermedi... Bu çapta insanlar dünyaya sık gelmezler.”

Franklin Roosevelt
A.B.D. Başkanı

“Benim üzüntüm, Atatürk ile tanışmak hususundaki şiddetli arzumun gerçekleşmesine artık imkan kalmamış olmasıdır.”

Franklin D. Roosevelt
A.B.D. Başkanı

“Asker-devlet adamı, çağımızın en büyük liderlerinden biri idi.

Kendisi, Türkiye’nin, dünyanın en ileri memleketleri arasında hak ettiği yeri almasını sağlamıştır.

Keza O, Türklere, bir milletin büyüklüğünün temel taşını teşkil eden, kendine güvenme ve dayanma duygusunu vermiştir.”

General Mc Arthur

“Kemal Atatürk için daimi bir anıt tesisi münasebetiyle Türkiye’ye tebriklerimi arz ile gurur duyuyorum. O’nun gösterdiği yolda yürüyen büyük ulusunuz çok önemli başarılar elde etmiştir.

Türk birliğinin ve ilerleyişinin mimarı Atatürk’ün hatırasını anmak için yapılan tören, dünyanın her tarafından hür insanlara ilham kaynağı olmuş bir insana çok yerinde bir saygıdır.”

Dwight D. Eisenhower
A.B.D. Başkanı

“Vizyonu, kararlılığı ve cesaretiyle Türkiye Cumhuriyeti’ni demokrasiye yönelten ve mirası tüm dünyaya kuşaklar boyunca ilham vermeye devam eden Mustafa Kemal Atatürk’e saygılarımı sunmak, benim için büyük bir onurdur.

ABD’nin 44. Başkanı olarak, Türk-Amerikan ilişkilerini güçlendirmeyi, Atatürk’ün, halkına umut veren modern ve müreffeh bir demokrasi olarak Türkiye vizyonunu desteklemeyi ve ‘Yurtta barış, dünyada barış’ ilkesini gerçekleştirmeyi sabırsızlıkla bekliyorum.”

Barack Obama
A.B.D. Başkanı

“Çünkü kendisi tarihin şeklini değiştiren bir liderdir.

Ama Atatürk’ün yaşamına ait en büyük anıt, hiçbir şekilde taştan ya da mermerden inşa edilemez.

Kendisinin bıraktığı en büyük miras, Türkiye’nin canlı, laik demokrasisidir.

Ve bu Meclis de bunun devamını sağlamaktadır bugün...”

Barack Obama
A.B.D. Başkanı

“Marmara kıyısındaki sıcak, toz toprak içinde, eciş bücüş yollu ikinci sınıf kıyı kasabası Mudanya’da, Batı ile Doğu karşı karşıya geldiler.

İsmet Paşa’yla görüşecek Müttefik generallerini taşıyan İngiliz sancak gemisi “Iron Duke”ın kül rengi öldürücü kulelerine rağmen, Batılılar buraya barış dilenmeye geliyordu; yoksa barış istemeye, ya da şartlarını dikte ettirmeye değil...

Bu görüşmeler, Avrupa’nın Asya üzerindeki egemenliğinin sonunu gösteriyor.

Çünkü Mustafa Kemal, herkesin bildiği gibi, Yunanlıları silip süpürmüştü.”

Ernest Hemingway
Amerikalı Romancı, Yazar

“Büyük güçlüklerden sonra yaratılan Mustafa Kemal Türkiyesi ve Mustafa Kemal uygarlığı sayısız yarınlar boyunca yaşamaya devam edecektir.

Halkının ve özellikle O’nun deyimiyle “Türkiye’nin gerçek efendisi olan Türk Köylüsü’nün, o dürüst ve temiz insanların kalbinde ebediyen yaşayacaktır.”

“Mustafa Kemal: “Biz ilhamımızı hayatın ta kendisinden ve içinden yetiştirdiğimiz Türk ulusundan alıyoruz.” demişti.

Bugün, Anıtkabir’in yollarına düşmüş olan Türkler, o uzun yollarda, taşlara kazınmış rölyef ve heykellerde “Asker, Öğrenci ve Anadolu toprağının insanı olan Türk Köylüsü’nü” yani kendi benliklerini dile getiren bir görüntüyle karşılanıyorlar.

Mustafa Kemal, düşüncelerinde kurduğu bir büyük uygarlığı gerçekleştirerek huzur içinde öldü.

Kendisinin yaktığı alev, daima yanacaktır.

O Türklük’ün özgürlük ve ihtişam sembolüdür.”

Charles E. Edenson
Tarihçi
Mankind adlı tarih dergisinden

“Dünya sahnesinden tarihin en dikkatli, çekici adamlarından biri geçti.”

Chicago Tribune Gazetesi

“Savaş sonrası döneminin en yetenekli liderlerinden biri.”

New York Times Gazetesi

“Gerçekten, Atatürk büyük bir öğretmendir.”

Hester Donaldson Jenkins
Amerikalı Felsefe Doktoru

“İnsanı teslim alıcı gözlerinde fevkalade bir önderlik gücü var.

Kalın kaşları sakın durmaz. Yüksek, entellektüel zirveler kalkar ve şaşılacak derecede geniş alnında derin çizgiler oylacak biçimde çatılır.

Derisi açık renklidir, güneşten yanmıştır.

Esmer değildir. Saçı sarımsı kahverengidir.

Ağzının temiz kesilmiş çizgileri ve çenesi kararlarının kesinliğini gösterir.

Tetiktir, hazırcevaptır, dikkati çekecek derecede zekidir.”

Gladys Baker Gazeteci

“O; şahsi kazanç ve şöhret peşinde koşan basit bir diktatör değil, gelecek nesiller için sağlam temeller atmaya uğraşan bir kahramandı.”

Walter L. Wright Jr.

“Atatürk’ün dış münasebetler konusu üzerindeki görüşlerini inceleyen bir kimse, fikirlerinin değeri ve ifade edildikleri zamanı aşan manaları karşısında daima hayrete düşer.”

Awra M. Warren
A.B.D. Büyükelçilerinden

“Öyle zamanlar oldu ki, anılar içinde benim eşsiz nitelikte gördüklerimi düzeltti: “- Hayır... Ben bunda yanılmışım.

Eğer şöyle düşünseydim ve yapsaydım sonucu daha eksiksiz olacaktı.” dediği az değildi. Gerçekçilik O’nun korkmadığı şeydi.”

General Charles H. Sherrill
A.B.D Elçisi

“Geceleyin yüz kişilik akşam sofrası, Avrupa’nın büyük başkentlerinde verilmekte olan benzeri şöenlerden hiç de farksızdı.

Yalnız Türkiye Cumhuriyeti’nin verdiği şöen sofrasında kullanılan İkinci Mahmut çağından kalma (1808-1839) som altın tabak ve takımlar, bu şöeni Avrupa’dakilerden daha debdebeli yapıyordu.

Mustafa Kemal hazretleri her şeyden önce tam anlamıyla savaşçı büyük bir komutan, metin, geniş simalı, derin ve araştırmacı düşünceli, sert ve canlı sözlü bir zattır.

Ancak bu gece tam anlamıyla ince ve nazik bir devlet adamı, aynı çağda mükemmel bir devlet başkanı idi. Her elçi kendilerinden aynı ölçüler içinde iltifat görürler.”

General Charles H. Sherrill
A.B.D Elçisi

“Unutmamalıdır ki Kemal, Dumlupınar’da parlak bir strateji kabiliyeti göstermiş ve düşmandan çok azlık olan Türk kuvvetlerinden gereğince yararlanmayı bilmiştir. Dünya üzerinde istilâ orduları, Yunanlılar’ın uğradıkları büyük bozgun gibi bir yenilgiyle pek az karşılaşmışlardır.”

General Charles H. Sherrill
A.B.D Elçisi

“Gazi Kuran’ı Türkçe’ye çevirterek, Türkiye’de bir tren kondöktörünün ve onun gibi yüz binlerce Türkün her günkü yaşayışına sokmuş olan kimse, hiç kuşkusuz Ulusu için büyük bir Dini devrim başarmış, Luther ve Wycliffe gibi büyük Din Devrimcileri safına geçmiştir.”

General Charles H. Sherrill
A.B.D Elçisi

“Cihani hayran bırakan bu Türk, Türklerin göğsünü Türk olduklarından, tarihlerinden ve dillerinden dolayı bir daha kabartmıştır ve Türkiye’nin geleceği için, geçmiş yüzyılların toplayabildiğinden daha fazla bir kudret toplamıştır.”

“Mustafa Kemal, başarılarının çoğunu tükenmek bilmeyen sabrı sayesinde elde etmiştir.”

General Charles H. Sherrill
A.B.D Elçisi

“Lozan’ı o kazandı; son ikiyüz yılda ihtiyar Asya’nın Avrupa’ya kazandırdığı ilk zafer.”

New York Times

“Atatürk’ün ölümünden dolayı Amerika Hükümeti pek çok üzgündür. Bu kayıp, yalnız Türk milleti’ne ve sınırların inhisar etmemiştir. Yayıldığı yerler çok geniştir.”

Kordell Hall
Birleşik Amerika Dışişleri Bakanı

“Ülkesine bağlılığı, kendisine bütün dünyanın saygısını kazandıran Atatürk.”

F.D. Roosevelt
A.B.D. Cumhurbaşkanı

“Atatürk olmasaydı, Türk belki Özbekistan’da olurdu, ama Trakya ve Anadolu’da kalmazdı.

100 yılda büyük coğrafyadan sürülmüş ve katledilmiş Türklerin Konya Ovası’ndan sürülmeleri ve atılmaları ne kadar sürerdi sanıyorsunuz?

Ne Türk ne de Türkiye kalırdı. Mustafa Kemal sadece ülkeyi kurtarmadı; Türk neslini de kurtardı.

Türk Bağımsızlık Savaşı’nda bir şey oldu ve plan artık yürümedi.

Yunanlılar bozguna uğrayınca, kaçarken her yanı yaktılar, yıktılar, herkesi öldürdüler.

Amerikan Elçisi ve Amerikan kaynakları bu olayı doğruluyorlar. Sadece Batı’da Rumlar tarafından bir milyonun üzerinde Türk öldürüldü, 1.2 milyonu da sürgüne zorlandı.

Çok kötü bir yüzyıl olmuştur. Müslüman ülkesi yok edilmiştir.

1800-1922 arasında Yunanlılar 950 bin göçmen, 320 bin ölü verdiler. Ermeniler 910 bin göçmen ve 580 bin ölü verdi. Sonuç?

Bu ibret tablosunun karşısında, kim suçlu diye sormak gerekiyor.

Mustafa Kemal’in itildiği Konya Ovası’nı gözler önüne getirin. Bir yüzyılda nereden nereye gelinmiş.

Ben size diyorum ki, Atatürk olmasaydı, Türk kalmazdı.”

Prof. Justin Mc Carty
Tarihçi

“O, ulusunun eski Turanlı atalarına bağlayarak Arap nüfus ve etkisinden kurtarmıştır.

Bu amaçla O, dil üzerinde de, bunu “Eksiksiz ve üstün ulusal dil” durumuna getirmek için çalışmıştır.”

Hester Donaldson Jenkins
Amerikalı Felsefe Doktoru

“Eğer Kemalizm yolunu, Türk ulusunun yolunu tutarlarsa, Türk ulusu gibi özgürlük hasreti çeken bütün sömürgeler, yarı sömürgeler bağımsızlıklarına kavuşacaklardır.”

Dr. Stephan Ronart

“Atatürk bugüne kadar vatandaşlarının saygılarını koruyor. “O” yirmidört karatlık Önderdir.

Türkiye bağımsız savaşı veren tek ülkeydi.

Aynı zamanda İslam ile Demokrasiyi bağdaştıran tek ülkeydi de.

Kadın hakları konusunda zamanı aşan bir devrim yapmıştır...”

Prof. Dr. Carter Findley
Ohio Üniversitesi Öğretim Üyesi
Tarihçi

“Atatürk Devrimlerinin en önemli yanı “Ulus Kurma” çalışmalarından oluşur. “O”; aydın asker, gerçekçi, üstün zeka ve yetenek sahibi bir kişilikti. Askerlikle siyaseti ayrı tutan nadir bir kişiydi.

Diktatörlük ve cuntacılık değil, yurttaşlık önemliydi...”

Prof. Dr. Feruz Yaseme
Manchester Üniversitesi Öğretim Üyesi
Tarihçi

“Atatürk olmasaydı bugün Türk ulusu olamazdı.

Anadolu çok acılar yaşamıştır. Nüfusunun %25’ni yitirmiştir.

Böyle bir çaresizlik döneminde Atatürk büyük bir şanstır. Anadolu tümüyle yakılıp yıkılmıştı.

Yunanlılar zeytin ağaçlarını bile kesmişlerdi.

Böyle bir yıkım tarihinde ender görülür.

Ermenilere ve Yunanlılara Amerikalılar milyonlarca dolar yardımlarda bulundular.

Türlere ise hiçbir yardım yapılmamıştır.

Devrimcinin halkına vereceği en değerli şey “Barış”tır.

İşte Atatürk bunu başarmıştır.”

Prof. Dr. Justine McCarthy
Kentucky Lousville Üniversitesi
Tarihçi

“Atatürk yaşamını ülkesine adanmış örnek bir insandı. Dünyada sömürge ülkelerin “O”nu örnek aldıkları bütün tarihçilerce bilinmektedir.”

Prof. Dr. Catherine Burill
Colombia ve Pincerton Üniversitesi Öğretim Üyesi
Tarihçi

“20. yüzyılda Mustafa Kemal Atatürk’ten başka düşünceleri ülkesinin yaşamında temel rol oynayan başka bir önder bulamazsınız.

Mustafa Kemal Atatürk Avrupalıların Türklere karşı saygısını artırmıştır.

Çağdışı Marksizm, Leninizm başarısız olmuş ama Kemalizm başarılı olmuş ve yaşamaya devam etmiştir.”

Prof. Dr. Ali Mazrui
Binghamton Üniversitesi Öğretim Üyesi
Siyaset Bilimci

“Dünyada kadınların toplumdaki rolüne Mustafa Kemal kadar duyarlılık gösteren pek az önder vardır. Atatürk’ün düşünce yapısı Türk halkının kafasında çok canlı olarak yaşamaktadır...”

Prof. Dr. Heath Lowry
Princeton Üniversitesi Öğretim Üyesi – Siyaset Bilimci

“Bir tek önderin toplumsal ve kültürel yaşamının her alanında bunca derin etkilerini yaşayan başka bir ülke bilmiyorum.

Time Dergisi; Kahraman olarak kimi tanırırsınız sorusuna yalnız ; “Atatürk” demiştim...”

Amiral William Crowe
ABD Eski Genel Kurmay Başkanı

“Atatürk, bir ulusun iç yaşamında başarılı olmadıkça dış ilişkilerinde de başarılı olamayacağını görmüştür...”

Alexander Haig
Nato Müttefik Kuvvetleri
Eski Başkomutanı

“Atatürk zamanımıza geçmiş devirlerin Büyük İskender, Sezar, Napolyon’dan daha şanlı bir isim bıraktı.

Askeri ve sivil dehası bütün insanlık tarihi üzerinde derinden etkili olmuştur...”

Amerika Mark Twain Cemiyeti

“Ülkeler başarıya birleştirici efsaneler yardımıyla ulaşırlar.

ABD’nin Amerikan Devrimi ve George Washington’u, Fransız Devrimi ve Fransız kültür kavramı, İngilizlerin Magna Carta ile Kraliyet Ailesi, Yunanistan’ın demokrasinin doğduğu yer efsaneleri örneklerdir. Türkiye’yi birleştiren efsane ise, Türkiye Cumhuriyeti’nin kuruluşu ve Kemal Atatürk’tür. Bunlarsız Türkiye dağılabilir...

Sonuç olarak; dünyada çok az ülkenin Mustafa Kemal Atatürk gibi bir milli kahramanı var.”

Nick Ludington
Robert Kolej Mütevelli Heyeti Üyesi

“Türkiye, Atatürk’ün dehası ve arkadaşlarının elbirliği ile yaratılmış, bugünkü dünyanın en büyük demokrasilerinden biri olup, Amerika halkın yüksek bir hayranlıkla izlediği bir memleketir.”

Summer Welles
Amerikan Devlet Adamı

“Atatürk’ün birçok insanların başarmaya maddeten muktedir olamadıkları işleri başarmada gösterdiği azim ve cesarete ve ortaya koyduğu esere bütün Amerika hayrandır.”

Amerikan Basını

27 Ağustos 2004 tarihinde, Washington Türk Büyükelçiliği tarafından Türk Dışişleri Bakanlığı’ndan gerekli izinler alındıktan sonra ilk defa bir büyükelçilik bahçesine kaidesi hariç 2.75 metre boyunda “Mustafa Kemal Atatürk”ün sivil giyimli büyük boy bir Atatürk heykeli dikilmiştir.

27 Ağustos 2004 tarihinde ayrıca, Türk Büyükelçiliği tarafından başta 29 Ekim, 10 Kasım ve 30 Ağustos olmak üzere çeşitli toplantı ve faaliyetler için kullanılan kabul salonu duvarına yine Askeri Ataşelik koordinesinde bir “Atatürk Maskı” takılmıştır.

30 Ağustos 2004 tarihinde, Askeri Ataşelik tarafından verilen resepsiyon sırasında Atatürk Heykeli’nin Türk Büyükelçiliği bahçesine dikilmesi, Atatürk maskının kabul salonu duvarına takılması ABD’nde yaşayan yurttaşlarımız ile Türk dostu Amerikalılar tarafından sevinçle karşılanmıştır.

Bu tarihten sonra 10 Kasım Atatürk’ü Anma çelenk koyma törenleri Atatürk heykeli önünde yapılmıştır.

The Ataturk Society of America, harcanan büyük emeklerin karşılığını alarak, 10 Kasım 2013 tarihinde Ata’mızın heykelini Washington DC’de açtı.

Heykelde, Atatürk bir öğretmen, bir reformist olarak görünüyor. Sol elinde kalın bir kitap, Nutuk, duruyor. İşaret parmağı kitabın bir yerinde kaldığı yeri tutuyor.

Bunun gibi pek çok detayın yer aldığı heykelin hazırlanması ve dikilmesi ile ilgili sürecin detaylarını, Atatürk Society of America tarafından hazırlanan ve Telve’ye bir kopyası gönderilen aşağıdaki yazı şöyledir:

ABD başkenti Washington’da, 10 KASIM 2013 günü, kentin en önemli tarihi meydanlarından Sheridan Circle’da tarihi bir gün yaşandı. Cumhuriyetin kuruluşunun 90. yılında ve Atatürk’ün aramızdan ayrılışının 75. yılında, 208 cm. boyundaki bronz bir Atatürk heykeli, törenle açıldı. Heykelin açılışına, Türk-Amerikalı vatandaşlar, yabancı diplomatlar ve diğer misafirler tanıklık ettiler.

Açılışı Türkiye'nin Washington Büyükelçisi Namık Tan, ASA kurucu başkanı Hüdai Yavalar, ASA başkanı Prof. Bülent Atalay ve heykeltıraş Jeffrey Hall birlikte yaptılar. Açılış töreninden sonra, misafirler Washington D.C.'nin Elçilikler sırasında bulunan, şehrin ünlü tarihi simgelerinden biri olan, 1936 senesinde Atatürk'ün isteği ile satın alınmış.

Türkiye Büyükelçilik Rezidansındaki 10 Kasım Atatürk'ü anma törenine katıldılar.

Heykelin arkasındaki duvar üzerinde de bronz harflerle, Atatürk'ün ünlü "Yurtta Sulh, Cihanda Sulh" sözlerinin İngilizcesi yer aldı.

Türkiye'nin Washington Büyükelçisi Namık Tan, törende yaptığı konuşmada Atatürk'ün önemine değinerek, heykelin konulmasında emeği geçenlere teşekkür etti.

Ardından AAT'nin Başkanı Hüdai Yavalar da kürsüde kısa bir konuşma yaptı. Hürriyet'e heykelin öyküsünü anlatan Yavalar, bunun ABD'ye geldiği 1958'den beri kendisinin en büyük rüyası olduğunu söyleyerek:

"Heykelin konulması için resmi izin süreci çok zordu Bu, aşılması neredeyse imkânsız bir süreçtir. Ama Amerikalılardaki Atatürk sevgisinin de etkisiyle bu izinleri almayı başardık" dedi.

İzinlerin alınmasını takip eden Amerikan-Türk toplumundan Yüksek Mimar Nuray Okay Anahtar da, izin sürecinin bir yıl önce başladığını belirterek, Washington'daki Türk Büyükelçilik Rezidansının arazisine bitişik bir şekilde kentin en önemli meydanlarından Sheridan Circle'a konulan heykel için Washington DC Kamu Alanı Komitesi, Tarihi Koruma Ofisi (HPO) ve Mahalle Komitesi'nden (ANC2D) izin alındığını anlattı.

-Heykelin bulunduğu Sheridan Circle Meydanı, Beyaz Saray'a inen Massachusetts Bulvarı adlı yolun üzerinde bulunuyor. Bu yol üzerinde Amerika Başkan Yardımcısı'nın evi ve büyük elçilikler sıralanıyor.

Amerika'nın New Jersey eyaletinde Türklerin yoğun olarak yaşadığı Paterson'daki bir parka "Atatürk Parkı" adı verildi.

Üç yıl önce yerel bir gazetenin sahibi Faruk Acar'ın girişimiyle başlayan projeye, Türk toplumunun önde gelen isimleri de destek verdi.

Atatürk Parkı projesi sonunda New Jersey Paterson eski Belediye Başkanı Joey Torres tarafından onaylanarak hayata geçti.

Paterson kentindeki Belediye Parkına Atatürk tabelası asılarak, park resmen tescillendi.

Ancak parka konulan Atatürk Parkı tabelası bilinmeyen bir nedenle yok oldu.

Bunların dışında Amerika Birleşik Devletleri'nin Lorton Şehrinde bir de "Atatürk Way" Caddesi bulunmaktadır.

AVUSTRALYA

Canberra’da Anzac savaş anıtının karşısına Atatürk anıtı dikilmiştir.

Tarihte ilk defa bir savaş iki ÷lke arasında dostluk bağının kurulmasına neden olmuştur.

Çanakkale Savaşı’nda şehit dñřen Türk ve Anzak askerlerinin anısını yaşatmak için iki ÷lke arasında-ki görüşmeler sonucu Avustralya’da Atatürk Anıtının açılmasına karar verilmiştir.

Kemal Atatürk Anıtı, Avustralya’nın başkenti Canberra’daki Anzak Bulvarı bünyesinde yer alan anıttır.

Askeri Müzenin geniş bahçesinin solunda ”Mustafa Kemal Atatürk Anıtı“ yer alıyor.

Gelibolu Muharebeleri’nin 70. yılında Türk Hükümeti müttefiklerin çıkarma yaptığı bölgeye ”Anzak Koyu“ adını verince, karşılığında bir jest olarak, Avustralya hükümeti de, Savaş Müzesi bahçesinin sol tarafında gerçekten bir istisna olarak, Atatürk Anıtı yaptırılmasını kararlaştırıyor.

İngiliz ilkelerinin geçerli olduğu Avustralya’da sol taraf sayęı açısından öncelik taşıyor. Ayrıca, anıt burada halen, bir dñřman askerinin anısına dikilmiş ilk ve tek anıt.

Ay şeklinde bir duvar olarak gerçekteştirilen Atatürk Anıtı, 5 tane yüksek granit sütunla çevrili. Bunlar bayrağımızdaki beş köşeli yıldızı yansıtıyor.

Anıt, dönel bir zemin üzerinde hilal biçimindeki bir duvardan oluşmaktadır.

Duvar biçimi Türk bayrağındaki hilal ile beş köşeli yıldızı andıran anıtın ortasında Gelibolu’dan getirilmiş toprağın saklandığı bir zaman kapsülü bulunmaktadır.

Duvarın ortasındaki koyu pembe granit üzerinde heykeltıraş Hüseyin Gezer’in eseri olan tunç bir Atatürk rölyefi yer almaktadır.

Alt bölümde ise Mustafa Kemal Atatürk’ün dünyaca ünlü şu veciz sözleri altın harflerle kazılı:

“Bu yurdun toprakları üstünde kanlarını döken kahramanlar; burada dost bir vatanın toprağındasınız. Huzur ve sükun içinde uyuyunuz. Sizler Mehmetçiklerle yan yana, koyun koyunasınız.

Uzak diyarlardan evlatlarını harbe gönderen analar; gözyaşlarınızı dindiriniz.

Evlatlarınız bizim bağrımızdadır. Huzur içindedirler ve huzur içinde rahat rahat uyuyacaklardır. Onlar, bu toprakta canlarını verdikten sonra artık bizim evlatlarımız olmuşlardır.”

Anıt 2007 yılında Büyükelçi Murat Eravcı’nın girişimleri ve Avustralya Muharip Gaziler Bakanlığı’nın katkıları ile yenilenmiş ve iki ÷lke arasındaki dostluğın nişanesi olarak Anzac Günü’ne adanmıştır. Zemin, duvardaki hilal örgesine eşlik etmesi amacıyla geniş bir beş köşeli yıldızla süslenmiştir.

Yıldızın köşeleri, ana büste kullanılan granit sütunlarla varsıllaştırılmış ve bu bölümlere aydınlatma sistemi eklenmiştir.

Anıtın yanında yer alan bayraklar ise ön bölüme taşınmıştır.

Mustafa Kemal Atatürk tarafından Çanakkale Savaşı’nda hayatını kaybeden Anzak askerlerinin cenazelerinin Avustralya ve Yeni Zelanda’ya getirilmesini isteyen asker annelerine hitaben yazdığı mektuptaki sözler, Sidney’in merkezindeki Hyde Park’ta yapılan Atatürk Anıtı’nın üzerine konuldu.

Avustralya'da Sydney şehir merkezindeki Anzak Anıtı'nın bulunduğu Hyde Park'ta, Atatürk Anıtı'nın açılışı yapıldı.

Açılıшта, Yeni Güney Galler (NSW) Eyaleti Muharip Gaziler ve Çokkültürlülük Bakanı Victor Dominello, Türkiye Sydney Başkonsolosu Dr. Şeyda Hanbay Arca ve NSW Anzak 100. yıl Danışma Konseyi Başkanı Korgeneral Ken Gillespie birer konuşma yaptı.

Türk vatandaşlarının ve Avustralyalı yetkililerin katıldığı törende, 100 yıl önce gerçekleşen Çanakkale'deki savaşın her iki ülke açısından taşıdığı özel önem vurgulandı.

Ayrıca törende, Bakan Dominello ve Başkonsolos Arca anıtın önüne çelenk koyarak saygı duruşunda bulundu.

Programda bir konuşma yapan Bakan Dominello, Çanakkale Savaşları'nın Avustralya ve Türkiye için önemine değindi.

Mustafa Kemal Atatürk'ün savaştaki rolüne özellikle dikkat çeken Dominello şöyle dedi;

“İki ay sonra Gelibolu Savaşı'nın yıldönümü olacak. Bu ülkemiz tarihinin en önemli dönemlerinden birisi.

Bu günün tarihi bir gün olduğunu vurgulayarak;

“2015 yılı Türkiye ve Avustralya'nın yılıdır.

Bu anıt Sidney'in kalbindedir ve bu büyük savaşta farklı cephelerde savaşan Türkler ve Avustralyalılar arasında kurulan dostluğun en büyük kalıcı sembolü olacaktır...”

Bu askeri hareket, hem Türkiye hem de Avustralya üzerinde derin izler bıraktı.

Bu savaşta Türkiye'nin kurucusu genç bir albay olan Mustafa Kemal Atatürk çok önemli bir rol üstlendi...”

Atatürk Anıtı'nın üzerinde, Atatürk'ün şu sözleri yer alıyor:

“Bu memleketin topraklarında kanlarını döken kahramanlar! Burada, dost bir vatanın toprağındasınız.

Huzur ve sükun içinde uyuyunuz. Sizler, Mehmetçiklerle yan yana koyun koyunasınız.

Uzak diyarlardan evlatlarını harbe gönderen analar! Gözyaşlarınızı dindiriniz. Evlatlarımız bizim bağrımızdadır. Huzur içindedirler ve rahat uyuyacaklardır.

Onlar bu topraklarda canlarını verdikten sonra, artık bizim evlatlarımız olmuşlardır...”

Avustralya'nın Albany Şehrinde yapılan bu anıt tarihte ilk defa bir savaş iki ülke arasında dostluk bağının kurulmasına neden olmuştur.

Çanakkale Muharebesi'nde düşen Türk ve Anzak askerlerinin anısını yaşatmak için iki ülke arasındaki görüşmeler sonucu Avustralya, Albany'de Atatürk Anıtının açılmasına karar verilmiştir.

Batı Avustralya'nın güneyinde çok önemli bir liman kenti olan Albany şehrindeki anıt 2002 yılında, Canberra Büyükelçimiz, Federal ve Eyalet hükümetlerini temsil eden Bakanların ve Albany Belediye Başkanının da katıldığı çok büyük bir törenle açıldı.

Anıtın Albany kentinde yapılmasının nedeni, 1915 yılında Türkiye'yi işgale gönderilen ve Gelibolu'da çıkartma yapan Anzak askerlerinin ayrıldığı liman kenti olmasıdır.

1990 yılında Türkiye'nin Anzak askerlerinin çıkartma yaptığı koya “Anzac Koyu” ismi vermesine bir jest olarak bu koya “Atatürk Entrance” – “Atatürk Girişi” adı verilmiştir. Atatürk Anıtı bu Liman

girişine bakan Barış Parkı içerisinde yer alıp, limana girip çıkan gemilerce de görülebilecek hakim bir yerde bulunmaktadır.

Türkiye dışında bulunan en büyük Atatürk Heykeli olma özelliğini gösteren heykel Batı Avustralya'nın Başkenti Albany'de bulunuyor. Heykel ve heykelin bulunduğu alan ile ilgili olarak bilgiler veren ve heykelin dikilmesi konusunda önemli katkılar veren Türk Avustralya Kültür Evi'nin kurucu başkanı Prof. Dr. Doğan Perinçek, Albany'nin Çanakkale Savaşları'nın 100. yıl dönümüne hazırlandığını ifade etti.

Albany, Batı Avustralya'nın başkenti Perth Şehrinin 418km güneyinde kıtanın güneybatı kıyısında yer alan şirin bir kasaba" diyen Perinçek, sözlerine şöyle devam etmiştir:

"Kentın dikkati çeken tarafı I. Dünya Savaşı sırasında Anzak askerlerinin bu kentteki limandan (koydan) Osmanlı ile savaşmak için gemilerle asker göndermiş olmasıdır..."

1914 yılı Ekim sonlarına doğru Avustralya ve Yeni Zelanda askerleri (Anzaklar) Albany de toplanmaya başlıyorlar.

Toplanan Anzak askerlerinin ilk gurubu 1 Kasım 1914, ikinci gurubu ise 1914 Aralık sonuna doğru Albany'den yola çıkıyorlar.

Filoda onlarca gemi var.

Hedefleri Avrupa ve öncelikli amaçları I. Dünya Savaşı'nda, Osmanlı'ya karşı savaşmaya hazırlanan güçlere katılmak, Çanakkale'yi geçip İstanbul'u işgal etmek.

Yukarıda da belirttiğimiz gibi 2002 yılında Avustralya Hükümeti tarafından Anzak askerlerini taşıyan gemilerin demir alıp yola çıktığı limanın (Princess Royal Harbour) girişine Atatürk Girişi adı verildi. Limana tepeden bakan bir noktaya da Atatürk Anıtı kondu.

Bu heykel Türkiye dışındaki ülkelerde bulunan Atatürk heykellerinin en büyüğü olarak bilinmektedir.

Bu heykelin dikilmesi 2002 tarihinde Türk Avustralya Kültür Evi (Turkish Australian Culture House) katkılarıyla Türkiye ve Avustralya devletinin çabalarıyla hayata geçirildi.

Anıtın kaidesinde Atatürk'ün;

"Yurtta Sulh, Cihanda Sulh..."

Sözü yer almaktadır.

Atatürk'ün Anzak analarına yönelik mektubuna ise cevap gecikmedi...

"Gelibolu toraklarında yitirdiğimiz evlatlarımızın acısını, alicenap sözleriniz hafıfletti.

Gözyaşlarımız dindi.

Bir ana olarak bana, bir güzelim teselli bahşetti.

Yavrularımızın sonsuz uykularında, huzur içinde dinlendiklerinden hiç kuşkumuz kalmadı.

Majesteleri kabul buyururlarsa bizler de kendilerine Ata demek istiyoruz.

Çünkü, yavrularımızın mezarları başında söylediğiniz sözler, ancak bir öz babanın sözleri gibi yüce, ilahi.

Evlatlarımızı bir baba gibi kucaklayan büyük Ata'ya tüm analar adına şükran, sevgi, saygıyla..."

Avustralyalı annenin duygulandıran cevabı.

ÇİN

“Ben Çin’in Atatürk’üyüm.

1948 yılından bugüne dek Çin Halk Cumhuriyeti’ndeki okulların 8. ve 9. sınıflarında Yakın Çağ tarih derslerinde Atatürk ve Cumhuriyet Devrimleri okutuluyor...”

Mao
Çin Halk Cumhuriyeti Başkanı

“Mustafa Kemal yeni Türkiye’nin kalbidir.

Eski, yıpranmış bir toplumdan yepyeni, güçlü bir millet yaratmış, eşsiz kişiliğiyle kendini herkese saydırmış, enerjisiyle herkesi kendine inandırmıştır.”

Ma Shao-Cheng
Yazar

“Çinliler Türkiye’den çok büyük dersler almışlardır. Bizce Atatürk’ün çizdiği çağdaş insanlık siyaseti bütün dünya uluslarına bir ibret örneğidir.

Çin ulusu bu Büyük Önder’in çizdiği nurlu yoldan yürümeğe azmetmiştir.”

Wang Pun Son
Çin Elçiliği Müsteşarı

“Kemal Atatürk, artık insanların arasında bulunmuyor.

Fakat varlıkları için uğrasan bütün zayıf ve küçük devletlere açık bir bildiri bıraktı.

Eğer başarıya erişilmek istenirse, uzun bir uğraşıya dayanabilmeli.

O zaman umutsuzluğa düşmez, kurtuluruz.

Küçük ve kuvvetsiz devletler gelin, gelin; baskı ve kölelik zincirini koparın.”

Dizing Cin
Çinli Yazar

“Mustafa Kemal Atatürk sadece Türk halkı tarafından sevilen ve saygı beslenen Türk büyüğü değil, aynı zamanda Çin halkının da saygı gösterdiği büyük devlet adamıdır.

Ben 72 yaşındayım. Çocukluğumdan beri Çin halkına önderlik yapan Dr. Sun Yat Sen’i bildiğim gibi, Türkiye Cumhuriyeti’nin büyük öncüsü olan Mustafa Kemal’i de biliyordum.

Çin’de Mustafa Kemal Atatürk’ü bilmeyen lise öğrencisi hemen hemen hiç yoktur.

Çünkü bizim ülkemizde yıllardan beri lisede mecburi ders kitabı olarak okutulan ‘Yakınçağ ve Çağdaş Dünya Tarihi’ kitabı, Mustafa Kemal ve onun önderliğindeki Türk devrimini de içermektedir.

Kitabın ilk sayfasında dört büyük adamın portresi bulunmaktadır. Bunlar arasında Mustafa Kemal Atatürk’ün de askeri üniformalı renkli portresi vardır.

Size hediye getirdiğim bu kitabın 12. sayfasında ise Türkiye ve Mustafa Kemal devrimi anlatılırken, Mustafa Kemal'in yeni Türk alfabesini öğretmesini konu alan bir resim vardır.

Resmin yanında açıklama yer almaktadır.

9 milyon 600 bin kilometrekare toprağı olan Çin Halk Cumhuriyeti, 1 milyar 300 milyon nüfusa sahip ve birçok etnik grubu barındıran bir ülkedir. Ülkemizde 33 bin 200 lise ve bu liselerde 29 milyon 138 bin öğrenci bulunmaktadır.

Başka bir deyişle, Çin'de her yıl bu sayıda genç insan Mustafa Kemal'i ve Türk devrimini öğreniyor ve algılıyor. Çin halkının büyük öndere ne kadar saygı gösterdiğini ve Türk devrimini ne kadar doğru değerlendirdiğini anladığımızı umuyorum."

Prof. Dr. Hu Zhenhua

Çin- Shanghai'de Shen Bao isimli bir gazete yayınlanmaktadır. Bu gazetenin 12 Kasım 1938 tarihli sayısında "Kemal'i Anarken" başlıklı bir yazı yayımlanır. Bu yazının bir bölümü şöyledir:

"Yeni Türkiye'nin kurucusu Kemal önceki sabah vefat etmiştir. Yaşamı boyunca elde ettiği ve bütün dünya tarafından bilinen başarılarını burada tekrar etmeye gerek yoktur.

Burada anlatmak istediğimiz konu, O'nun, 1.Dünya Savaşı sonrasında gerçekleştirdiği direniş savaşının ardından yeni bir devlet kurmasıdır.

Bu noktada, bizi yüreklendiren ve ders çıkartmamız gereken birçok husus bulunmaktadır. O'nun verdiği savaşın başarı ile sonuçlanması, bizim Japon Savaşı'nda mutlaka galip gelmemize dair güvenimizi artırmaktadır.

Çünkü biliyoruz ki, Türkiye İmparatorluğu 1.Dünya Savaşı'ndan sonra dağılarak paramparça olmuş, dış emperyalistlerin etkili tacizine maruz kalmıştır. Zamanın emperyalistleri galip olmanın verdiği kibir ile Türkiye'yi esir almışlardır.

"...Kemal'in, Yunanistan'ı savaşta yenmesinin son derece zor bir süreç olduğunu ve aynı zamanda biz Çinlileri de cesaretlendiren ve güvenini artıran bir başarı olduğunu biliyoruz.

Türk ordusu, Yunanistan ile savaşa başladığında birbiri ardına yenik düşmüş ve birçok önemli şehrini düşmana terk etmiştir. Aynı zamanda Türkiye'nin de bizim gibi deniz kuvvetlerine sahip olmayışı, kıyı bölgelerindeki çarpışmalarda askeri açıdan son derece dezavantajlı duruma düşmesine yol açmıştır.

Bu nedenle, Türkiye'nin Yunanistan ile savaşta tek avantajı düşmanı iç bölgelere çekerek kara savaşı yapmasıdır. Uzun süreli karada yapılan direniş savaşını takiben Yunan ordusunun yorgun düştüğünü gören Kemal, bütün gücüyle püskürme hareketine girişmiş ve ülke topraklarının büyük bölümünü geri alabilmiştir."

"1922 yılı Eylül ayına gelindiğinde Yunanistan'ın, Türkiye'deki tek askeri varlığı olan İzmir de Türk ordusunca geri alınmıştır. Bu nedenle, biz Çinlilerin Japonlara karşı direnişimizin kararlılıkla değişmeden sürdürülmesine inancımız artmaktadır.

Geçici olarak bir şehrin veya bölgenin düşmanın eline geçmesi hiç önemli değildir. Biz Çinlilerin direnişimiz tıpkı Türkiye gibi olacak ve düşmanı kovacağız. Şimdi Kemal'i anmamız, aslında bu düşünce ve inancımızı kuvvetlendirmek ve Türkiye'yi kendimize örnek almamız halinde ancak anlamlı bir hareket olacaktır."

Çin- Shanghai'de Shen Bao isimli bir gazeteden

Çin’de ATATÜRK üzerine yaptığı çalışmalarla tanınan Prof. Dr. Hu ZHENHUA, “Milliyet Kùltürleri Araştırmaları” adlı kitabının son bölümünü ATATÜRK’e ayırmıştır.

Onun ATATÜRK hakkındaki söylediklerini hatırlamakta yarar vardır:

“Çin’de Mustafa Kemal ATATÜRK’ü bilmeyen lise öğrencisi hemen hemen hiç yoktur.

Çünkü bizim ÷lkemizde yıllardan beri lisede mecburi ders kitabı olarak okutulan Yakınçağ ve Çağdaş Dünya Tarihi kitabı, Mustafa Kemal ve onun önderliğindeki Türk devrimini de içermektedir.

Hatta kitabın ilk sayfasında Lenin ve Gandhi’yle birlikte ATATÜRK’ün de portresi bulunmaktadır. Kitabın içinde de ATATÜRK’ün kara tahta başında yeni harfleri öğretirken resmi vardır.”

Çin’de okutulan lise ikinci sınıf tarih kitabında ATATÜRK’ün şu sözlerle yer almaktadır.

“I. Dünya Savaşı ile yenilen ÷lkeler arasında bulunan Türkiye, savaştan sonra emperyalist ÷lkelerin istila ettiği hedef bir ÷lke oldu.

÷lkelerini kurtarmak için, Türk Halkı, önderi ve yurtsever komutanı olan Kemal ATATÜRK ile ÷lkelerinin bağımsızlığını kazanmak için çalışıyorlardı.

M. Kemal liderliğindeki yurtsever grup, padişaktan ayrılarak, Nisan 1920’de milli bir hükümet kurdu. O yıl Ağustos’ta padişah, ittifak devletleriyle Sevr Anlaşması’nı imzaladı ve böylece Türkiye, İngiltere, Fransa ve İtalya’nın yarı sömürgesi oldu.

Uzun süren bir savaştan sonra, M. Kemal hükümeti 1922 yılında İngiltere’den destek alan padişahın ordusunu ve işgalci Yunanlıları yendi ve 1923 yılında ittifak devletleri ile Lozan Anlaşması’nı imzaladı.

Lozan Anlaşması’nda Türkiye’nin bağımsızlığı ve toprak bütünlüğü kabul edildi.

Yabancı ÷lkelerin Türkiye üzerindeki egemenlikleri ve ekonomi üzerindeki özel denetim hakları ortadan kaldırıldı. Ayrıca, boğaz bölgesinin tarafsızlaştırılması kabul edildi.

Milli bağımsızlığı kazandıktan sonra, Türkiye Cumhuriyeti kuruldu ve M. Kemal Birinci Cumhurbaşkanı olarak seçildi. Daha sonra M. Kemal bazı demokratik reformlar uyguladı.

Siyasi olarak padişahlık sistemine son verdi. Din ve devlet işlerini birbirinden ayırdı. Ekonomik alanda önlemler aldı. Kültür ve eğitim alanında laik eğitimi geliştirdi ve harf devrimi yaptı.

Arap alfabesinin yerine Latin alfabesini getirdi. Sosyal olarak tüm eski kötü alışkanlıkları ortadan kaldırdı. Bu türlü yenilikler ÷lkenin bağımsızlığını kuvvetlendirdi ve halkı tekrar diriltecek yola girmesini sağladı.

M. Kemal devrimi başarılı bir devrimdir. M. Kemal devrimi Osmanlı İmparatorluğu’nun yüzlerce yıl süren derebeylik sistemini bitirdi ve Türkiye tarihinde yeni bir sayfa açtı.”

Çin Halk Cumhuriyeti’nin Ankara Büyükelçisi Song Aiguo, diyor ki:

“Kurtuluş Savaşı kolay kazanılmadı. Kahraman Türk halkının başında Mustafa Kemal gibi bir deha olmasaydı, Kurtuluş Savaşı bu şekilde kazanılamazdı bence...

Mustafa Kemal Paşa, ezilen milletler için örnek bir kahramandır.”

Çin de, 1920'lerde bir arayış içindeydi. Biz de Kemalizm gibi bir devrim yapalım diyorduk, olmadı.

Büyük ATATÜRK'ün eskiden beri Çin'de özel bir yeri vardır, onun adı söylenince akan sular durur. 1949'da Çin Halk Cumhuriyeti kuruldu, rejim değişti ama, yeni rejimin ilk ders kitabında Mustafa Kemal'in resmi ve yazısı yine yer aldı. ATATÜRK, bütün dünya milletlerine örnek olmuş bir dahidir."

"Yazıya başlarken kullandığım ifadeyi bir kere daha yazacağım:

İnsanlık ailesinin yetiştirdiği en büyük liderler arasında yer alan ATATÜRK için bütün dünya milletlerinin yürekten takdir, hayranlık ve saygı duygularıyla bizim heyecanımıza ortak olduklarını görmek insana çok büyük mutluluk veriyor."

Prof. Dr. Hu Zhenhua

Mustafa Kemal Atatürk sadece Türk halkı tarafından sevilen ve saygı beslenen Türk büyüğü değil, aynı zamanda Çin halkının saygı gösterdiği büyük bir devlet adamıdır.

Ben 72 yaşındayım. Çocukluğumdan beri Çin halkına önderlik yaparak feodal Qing Hanedanı yönetimine son veren ve demokratik cumhuriyeti kuran Dr. Sun Yat-sen'i bildiğim gibi Türkiye Cumhuriyeti'nin büyük öncüsü olan Mustafa Kemal'i biliyordum.

Kısacası, Çin'de Mustafa Kemal Atatürk'ü bilmeyen lise öğrencisi hemen hemen hiç yoktur. Çünkü ülkemizde yıllardır lise mecburi ders kitabı olarak okutulan Yakınçağ ve Çağdaş Dünya Tarihi, Mustafa Kemal ve onun önderliğindeki Türk devrimini de içermektedir.

Bu sefer Atatürk Araştırma Merkezi'ne getirdiğim hediyelerimden birisi ise Temmuz 1996 tarihli Çin Halk Eğitim Yayınları tarafından yayımlanan Yakınçağ ve Çağdaş Dünya Tarihi cilt 2'dir.

Kitabın ilk sayfasında dört büyük adamın portresi bulunmaktadır. Bunlar arasında Mustafa Kemal Atatürk'ün askeri üniforma içinde çekilen renkli portresi de görülmektedir.

Bu kitabın 12. sayfasında ise, "Türkiye ve Mustafa Kemal Devrimi" anlatılırken Mustafa Kemal'in yeni Türk alfabesini öğretmesini konu alan bir resim vardır.

Resmin yanındaki açıklama şöyledir:

"Mustafa Kemal'in öncülüğündeki Cumhuriyet bir dizi reform başlattı.

Siyasi alanda saltanat kaldırılarak laiklik rejimi uygulanmış, ekonomik alanda feodal aşar vergisi yok edilerek ulusal ekonomiyi kalkındıran önlemler alınmış, sosyal yaşam alanında geri kalmış her çeşit kurum ve kurallar iptal edilmiştir.

Kemal Hükümeti'nin uyguladığı bu ilerletici burjuva niteliğindeki sosyal reformlar Türkiye'nin bağımsızlığını kuvvetlendirmiş ve Türkiye böylece ulusal kalkınma yoluna girmiştir."

Söz konusu satırlar Çin'in lise ders kitaplarında büyük önder Mustafa Kemal ile ilgili yapılan değerlendirmedir...

Sizlere bilmediğiniz bazı bilgileri daha sunacağım. Geçen yüzyılın 30'lu yıllarında büyük önder Mustafa Kemal hayattayken Çin'de Kasım 1928 tarihinde Türk Devrimi Tarihi adlı eser Çinli Cheng Zhonghang tarafından çevrilip hazırlanmıştır.

Kitapta Mustafa Kemal ve onun liderliğindeki Türk devrimi anlatılmıştır. Kitabın sonunda 20 Nisan 1924 tarihli Türkiye Cumhuriyeti Anayasası da eklenmiştir.

Bu kitap şu anda Beijing'deki Çin Milli Kütüphanesi'nde saklanmaktadır.

Bana kalırsa daha değerli olan ise, 15 Ağustos 1933 tarihinde Shanghai Xinshengmin (Yeni Hayat) yayınevi tarafından yayınlanan ve Xing Moqing'in yazdığı biyografik eser Kemal'dir.

Kitapta toplam 72 sayfa ve 4 fotoğraf bulunmaktadır.

İşte bu kitap Mustafa Kemal daha hayattayken bir Çinli tarafından kaleme alınan biyografisiydi.

“Ünlü Çağdaş Adamının Biyog-rafsı” dizisinin dokuzuncusu olan kitap Mustafa Kemal'in başarılarını çok iyi anlatmaktadır ve kitap tüm Çin'de tanıtıldı.

Türkçe konuşan uzmanlar yetiştirebilmek için 1948 yılında Nanking Doğu Dilleri Özel Okulu'nda Türkçe Anabilim Dalı kurulmuştur.

Bu uzmanlardan bir kısmı Taiwan'a göç edip Taiwan Politika Üniversitesi'nde Türkçe Anabilim Dalı kurmuşlardır.

1949 yılında söz konusu Nanking Doğu Dilleri Özel Okulu Pekin Üniversitesi'nin Doğu Dilleri ve Edebiyatı Bölümü olarak değiştirilmiştir.

Bugün Pekin Yabancı Diller Üniversitesi ve Pekin İletişim Fakültesi gibi Çin'in birkaç yükseköğretim kurumunda Türkçe Anabilim Dalı bulunmaktadır.

Bu okullarda birçok Türkçe çevirmen, öğretim ve araştırma elemanı yetiştirilmiştir.

1949 yılında Çin Halk Cumhuriyeti kurulduktan sonra Çin'in Atatürk hakkındaki araştırmaları eskisi gibi yine Türkiye tarihi ile ilgili araştırmalarla devam ettirilmiştir.

Ancak bu araştırmalardan daha çok Çin'in siyaseti dinden ayırma, harf reformu ve bu işlere ilişkin politikaları ve uygulamaları için başvuru ve deneyim kaynakları olarak yararlanılmıştır.

Çin Halk Cumhuriyeti yeni kurulduğunda Türkiye hakkında birçok kitap Rusçadan Çinceye çevrilmiştir.

Bu çevrilen kitaplar, Çin'in Mustafa Kemal Atatürk ile ilgili araştırmalarına yardımcı olmuştur.

Bunun dışında Çin Uluslararası Radyosu'nda Türkçe olarak yayına da başlanmıştır.

Yoğun temaların başlaması ve dostluğun derinleşmesi Çinli bilim adamlarının Mustafa Kemal Atatürk hakkındaki araştırmalarını da yoğunlaştırmıştır.

Yazı, Atatürk Araştırma Merkezi'nin 2003'te düzenlediği “Beşinci Uluslararası Atatürk Kongresi”-ne bildiri olarak sunulmuştur.

“Eğer tarih bir kalbe sahip olsaydı, Mustafa Kemal'i mutlaka kıskanırdı.”

Tchang Yang Yee Pan
Gazetesi

“Biz Çinliler hepimiz bu mateme iştirak ediyoruz.

Zira, büyük bir milletin çok sevilen büyük Ata’sının ölümü yalnız Türkiye için değil, aynı zamanda bizim kıtamızda ve bütün dünyada büyük bir boşluk bırakmıştır.”

Çin Basınından

“Atatürk, bütün Asya kıtasının Ata’sıdır.”

Çin Basınından

“Devrimimizin kıvılcımlarından çıkacak olan ateş, bütün Doğu uluslarını aydınlatacak, kamaştıracak ve gerçek nuru yaratacaktır. “

General Ho-Yao-Su
Çin Elçisi

“Kemal Atatürk, büyük bir askerdir, fakat barışseverdir ve bütün komşu devletlerle dostluk dileğindedir. O’nun sayesinde ki, Çin’den Tuna’ya kadar bütün uluslar aynı ülkünün çevresinde kardeşçe birleşmişlerdir.

Bu ülkü şudur:

“Özgürlük ve ulusal egemenliği yabancı istilacılara karşı ne pahasına olursa olsun savunmak ve modern bir devlet kurulmasına çalışmak...”

Tchang Yang
Ye Pao Gazetesi

“Çin çağdaşlaşma devriminde 1918’den itibaren Atatürk Devrimleri etkisinde olmuştur.

1927’de Komünist yayınları Atatürk Devrimlerini desteklemişlerdir.

1979’de Pekin Üniversitesi;

“Biz Kemalizmi, “O” nun emperyalist, ilerici ve devrimci özelliklerini doğru değerlendirmeliyiz...” diyerek yaptıkları değerlendirmelerde Kemalizm’in hem Çin’de hem de dünyada etkilerini kabul etmişlerdir...”

Prof. Dr. Dong Cin Gua
Pekin Üniversitesi Öğretim Üyesi – Tarihçi

FRANSA

“Akıllı ve barışçı yöntemlerle gerçekleştirdiği eseri halkların tarihinde izlerini bırakacaktır.”

Albert Lebrun
Fransa Cumhurbaşkanı

“Yeni Türk Devleti ile Ankara Antlaşması’nın imzalanması nedeniyle; “Bizi arkadan vurdu, dağ başındaki haydutlarla, Mustafa Kemallerle anlaştı” diyenlere Fransız Başbakanı’nın mecliste verdiği cevap:

Dağ başındaki haydutlar diye isimlendirdiğiniz kahraman Mustafa Kemal ve O’nun tüm askerleri burada olsalardı teker teker hepsinin heykellerini dikerdik.

Böylesine kahraman bir antlaşma imzalamaktan gurur duyuyorum.”

Briand
Fransız Başbakanı

“Eski Osmanlı İmparatorluğu bir hayal gibi ortadan silinirken, milli bir Türk Devleti’nin kuruluşu, bu çağın en şaşırtıcı başarılarından birisidir.

Mustafa Kemal, yüce bir eser ortaya koymuştur. Atatürk’ün parlak başarısı bütün sömürgeler için bir örnek olmuştur.”

Maurice Baumant
Profesör

“Mustafa Kemal’in tasarladığı düşünce devrimi, zaten gerekliydi diye, bazı Batılıların basit bulabilecekleri bir devrimi içine alıyordu. Kendisine haklı olarak Atatürk, yani Türkler’in Ata’sı denen Mustafa Kemal, girişim ve umutlarının gürültüsüyle ortalığı ayağa kaldırmadan çalıştı.

Dünyanın, insana şaşkınlık veren bu eser hakkında pek az şey bilişi de herhalde bundandır.

Bu eser, İngiliz, Fransız ya da Rus inkılapçılarının eserine hiçbir bakımdan benzemez.

Bu ülkelerden hiçbiri, dile, yazıya dokunabilmeyi akıllarının kıyısından bile geçirmemiştir.

Ne Cromwell, ne Robespierre ve ne de Lenin ile arkasından gelenler, önderlik ettikleri ulusu, bilim felsefesi, düşünce yönetimi, kısacası alın yazısını değiştirme yoluna götürmeye kalkışmamışlardır. Mustafa Kemal, bunu yapan ve başaran adamdır.”

Georges Duhamel – Yazar

“Büyük Atatürk’ün ölümünün 25. yıl dönümü nedeniyle Fransız Ulsu’nun, Türk ulusuna karşı duymakta olduğu sadık dostluk duygularını dile getirmek isterim.

Türkiye Tarihi, bugün, her zamandan çok Batı ve Avrupa tarihinden ayrılmaz bir durumdadır.

Ve Atatürk'ün bu yöndeki gayretleri sonuçsuz kalmamıştır.

Memleketlerimiz arasındaki yüzyılları aşan dostluk, bu gelişmenin temelini oluşturur.”

Charles de Gaulle,
Fransa Devlet Başkanı

“Türk ulusu sonradan Mustafa Kemal Paşa'ya Atatürk adını verdi.

Bence bu, ayağına kadar gelen; Osmanlı tahtı yerine, ulusunun gönlündeki tahtı üstün tutan bir öndere o ulusun gösterebileceği en yerinde şükran ifadesidir.”

Kont De Chambrun
Fransız Büyükelçisi

“Sevr'den sonra Türkiye'nin öldüğünü sanmıştım. Ama Türkiye yaşıyor; hem, Mustafa Kemal başına geçeli beri öylesine canlı yaşıyor ki; bir L'loyd George'un bütün çabaları, bütün imkânları, sağduyuya meydan okuyan bu şiddetli yaşama isteğinin karşısında erimekten başka bir şey yapamıyor...”

Claude Farrere
Fransız Romancı ve Diplomat

“Karşımdaki bu büyük adamda, keşfettiğim bu büyük meçhulde maharet ve karakter o kadar iyi işlenmişti ki, sözlerinde hiçbir şüphe aranamazdı.”

Claude Farrere
Fransız Romancı ve Diplomat

“O, yüce bir dağa benzer.

Eteğinde yaşayanlar bu yüceliği fark edemezler.

Bu dağın azametini kavrayabilmek için, O'na çok uzaklardan bakmak gerekir.”

Claude Farrere
Fransız Romancı ve Diplomat

“İşte Mustafa Kemal karşımda duruyor.

Kendimi kaptırmaktan alamadığım bir heyecanla O'na bakıyorum.

Görünüş bir kere daha aldatmıyor insanı. İşçi yaptığı işe benziyor.

Uzun ve sert bir yüz, düşünceyi belirten derin çizgilerin yer ettiği geniş bir alın, enerji dolu bir çene, iki buzul gibi mavi gözler.

İşte göze çarpan ilk şeyler bunlar.

Aşırı derece bir soğukkanlılık, hiçbir gücün bükemediği bir irade ve bıkamak, usanmak nedir bilmeyen bir dikkat ve düşünme yeteneği.

İşte size son derece hareketsiz olduğu için adeta göz kamaştıran yüzün açığa vurduğu özellikler.”

Claude Farrer
Fransız Yazar ve Diplomat

“Eğer savaşı kazanmış ve daha da kazanacaksa, Mustafa Kemal Paşa, barışı da yapacaktır.

Sözüme inanın ve sizlere önceden haber vereyim ki, O bunu iyi yapacak, herkesin düşündüğünden daha eksiksiz ve şimdiye kadar kimsenin ulaşamadığı bir başarı ile yapacak.”

Claude Farrer
Fransız Romancı ve Diplomat

“Mustafa Kemal Kapitalizmi kaldırmak değil, bir sınır içine alıp denetlemek istiyordu.

Mustafa Kemal başarılı oldu, çağdışı Lenin tepetaklak gitti.

Lenin bir İdeologdu, Mustafa Kemal ise Eylem Uzmanıydı.

Barış İlkesi nedeniyle De Gaulle ona “Büyük Önder” demiştir.

Üstün bir Strateji Uzmanıydı...”

Prof. Dr. Jacques Thoble
Paris Üniversitesi Uluslararası İlişkiler Uzmanı

“Paşa, size nasıl hayran olmayayım?

Ben Fransa’da laik bir hükümet kurmuştum.

Bu hükümeti Papa’nın Paris’teki temsilcisinin yardımı ile papazlar devirdi.

Sizse bir Halifeyi kovdunuz ve gerçek anlamıyla laik bir devlet kurdunuz.

Siz, bu taassup içinde laikliği bu topluma nasıl kabul ettirdiniz?

Dehanızın büyük eseri laik bir Türkiye yaratmak olmuştur.”

Edouard Herriot
Fransa Eski Başbakanı

“O’nda hayran olduğum iki olağanüstü nitelik var.

Biri alev gibi parlayan yurt sevgisi, diğeri mutlak bir mantık ve birlik sağlayan nefse güven.”

Edouard Herriot
Fransa Eski Başbakanı

“Mustafa Kemal, bir tek adam, her şeyi tasarlamış, her şeyi gerçekleştirmiştir.

O’nun kazandığı ün ve gördüğü saygının yüceliği, eşsizliği kolayca anlaşılır.

Tanıyanların hiçbiri ona “Büyük Devlet Adamı” unvanı vermekten kendini alıkoymaz.”

Edouard Herriot
Fransa Eski Başbakanı

“Gazi’nin sayesinde dilin kendisi de, tarihin derin kaynağından yeniden yoğrulmuştur.
Türk Dili, İran ve Arabistan’ın kendisine aşıladığı bütün unsurlardan sıyrılmaktadır.
Bundan sonra, bu dil, Ulusal düşüncenin yalın ve anlatımı olmuştur ve olacaktır.”

Edouard Herriot
Fransa Eski Başbakanı

“Okul öğretmenliği yapan Devlet Başkanı:

1928 yaz mevsimi, Türkiye için tarihinin yeni bir dönüm noktası, benzersiz bir ilerleme döneminin başlangıcı olacaktır.

Türkiye Latin harflerini kabul etti.

Mustafa Kemal’in bütün yenileşme girişimleri içinde, bunun kadar hayret verici olanı belki de yoktur.

Bir milletin alışkanlıklarını bir günde değiştirmek, yüzyıllarca alıştığı bir yazı yerine, yeni bir yazı koymak...

Bunu düşünmek bile imkansız görülmez mi?

Fakat memleketin, şu güzel ismi “Gazi” adını verdiği bu başkana galiba hiçbir şey imkansız görülüyor.”

“L’illustration”
Gazetesinin haberi

“Teori ile uygulamayı, arzu ile eseri, böylesine ahenk içinde sıralamış bir insanın zamanımızda yaşamış olması gururlarımız arasındadır.”

“Tarih çok büyükler gördü. İskenderler’i, Napolyon’ları, Washington’ları gördü. Fakat yirminci yüzyılda büyüklük rekorunu Atatürk, bu Türk oğlu Türk kırdı.”

L’Illustration Gazetesi

“Mustafa Kemal Paşa bu sabah beni Çankaya Köşkü’ne davet etti. Orada unutulmaz saatler geçirdim.

Kabul edildiğim salonun duvarlarında, okul öğrencileri tarafından Milli Kahramana hediye edilmiş iki tablo vardı. Birinin üzerinde şu cümle yazılı idi:

“ZULMÜN TOPU VAR, GÜLLESİ VAR, KAL’ASI VARSA...

HAKKIN DA BÜKÜLMEZ KOLU, DÖNMEZ YÜZÜ VARDIR.”

İkincisinde ise:

“VATANIN BAĞRINA DÜŞMAN DAYAMIŞ HANÇERİNİ...

YOK MUDUR KURTARACAK BAHTİ SİYAH MADERİNİ?”

Bir yaver beni Başkumandanın dairesine götürdü. Kapı açıktı. Birkaç adım attım. Nihayet Başkumandanın önünde bulunuyordum. Daha ilk saniyeden itibaren, metin ve kararlı bir iradenin sizi sardığını hissedersiniz.

Yavaş yavaş serbest bir hareketle metin ve adaleli bir el uzattı. Üç saat devamlı bir şekilde konuştuk.

Gazi Mustafa Kemal Paşa lisanımızı anlıyor ve Fransızca konuşabiliyor... Bununla beraber düşüncelerini Türkçe ifade etmeyi tercih etti.

Tercümanımız Ağaoğlu Ahmet Beydi. Mustafa Kemal tercümeyle dikkatle izliyor ve ara sıra müdahale ederek, anlattıklarını daha açık bir şekilde anlatacak Fransızca kelimeyi yine kendisi söylüyordu. Kendisinde hiçbir telaş eseri görülüyordu.

Ara sıra kalkıp biraz geziniyor, sonra yeniden yerine oturuyordu. Yemekten sonra saat üçe doğru bahçeye çıktık...

Sonra içinde oturduğu bölüme geçtik. Burası adeta bir Milli Müze halinde idi. Batum'dan, Erzurum'dan, İzmit'ten, bütün Anadolu'dan ve ayrıca da Sunusilerden, Azerbaycanlılardan, Afganlılardan, Hintlilerden, Buharalılardan Milli Kahramana gelen hediyelerle doluydu.

Şunu özellikle vurgulayabilirim ki, Gazi Mustafa Kemal Paşa, siyasi otoritelerin hangisi ile olursa olsun karşılaştığı zaman, fikir tartışmalarındaki maharetiyle onların arasında mutlaka etkinliğini koruyacaktır.

Yaptığım bu röportajımın sonucunda Gazi Mustafa Kemal Paşa'yı Fransızlara tanıtmaya yardımcı olduğumu düşünüyorum."

Petit Parisien Gazetesi Anadolu muhabiri
Mösyö Schlicklin'in Mustafa Kemal ile
yaptığı 22 Mayıs 1922 tarihli röportajından

"Devrimin ruhu olmuştur Atatürk, Kurtuluş Savaşı'nın ruhu. Yalnız, ama yalnız, onun o sarsılmaz iradesiyle, yıkılma yolundaki bir ulus ayakta kalabilmişti.

Devrimi bir yontu gibi biçimlendirmiş, ona yepyeni bir çehre vermişti; dahası, onu kendi varlığının bilincine kavuşturmuş, geleceği umutla doldurmuştu."

Jean-Paul Roux
Yazar

"Biz Avrupalılar Mussolini, Hitler, Stalin gibi diktatörler gördük.

Atatürk'ü onlara benzetmek haksızlık olur.

Onun eseri karşımızdadır.

Dil ve Harf Devrimleri'ni çok önemli buluyorum. Türk Dil Kurumu, Türk Tarih Kurumu Dünya Tarihi için çok önemli kurumlardır.

Kadın haklarında tüm Avrupa'ya örnek olmuştur.

Atatürk'ün en önemli özelliği güçlü iradesidir. Avrupa'yı örnek almış, "Çağdaşlaşma/Batılılaşma" adı ile Devrimleri gerçekleştirmiştir.

Medeni Hukuku İsviçre'den almıştır. Bu çok büyük bir öngörüdür..."

Prof. Dr. Jean Paul Roux
Dil Bilimci ve Tarihçi

“Kemal Atatürk, idealist bir adamdır.

Ortaya mesut eserler koymuş olmasının sebebi, büyük prensipler tutarak, ihtiraslarına sınır çizmesini bilmiş olmasıdır.”

Şarl De Chambron
Fransız Diplomatı

“Atatürk, özgürlük ve bağımsızlıkta dünya lideridir. Emperyalist Osmanlı Devleti’nden, Emperyalizm ile savaşa geçen liderdir.

Gerçek büyüklüğü; askeri zaferin son değil, bir başlangıç olarak gören büyük bir insan olmasıdır.

Atatürk’ün en büyük Devrimi “Din ile Devleti” ayırması, “Laiklik Devrimi”dir.

Kadın haklarının kazanılmasında da dünyaya örnek olmuştur...”

Prof. Dr. Bernard Lewis

“Fransa, kendisine pek çok dostluk belirtileri göstermiş olan bu büyük adamın anısını daima canlı tutacaktır.”

Eduard DALADIER – Fransa Eski Başbakanı

“Atatürk, zamana uymayı başaran nadir liderlerdendir.

Nerede duracağını ulusunun çıkarlarına en uygun şekilde bilmiş ve uygulamıştır.

Osmanlı modelinin zamana uymayacağını görmüş, Osmanlılıkta durmamış ve Türkiye Cumhuriyetini kurmuştur.

Atatürk; Fas, Tunus, Hindistan ve İran’da örnek olmuştur.

Atatürk’ün en temel reformu “Laiklik”tir. Bunu başaran tek İslam devletidir.

Barış politikası tam bir örnek niteliğindedir.

Kadınları topluma kazandırmada çok başarılıdır.

Ekonomi politikasını akılcılıkla uygulamıştır. Devletçiliği bireysel yatırımcıya destek ve örnek olarak yürütmüştür...”

Alexandre Jevakoff
Rus asıllı Fransa İçişleri Bakanlığı
Üst Düzey Yöneticisi

“Bu, insanlığa denenmiş bir felsefe örneği olarak sunulabilir. Atatürk yüz yıllara sığabilecek işleri on yılda tamamladı.”

Gerrad Tongas – Yazar

“Tarihte büyük bir diplomatın ya da ünlü bir kumandanın hayatını okuduğumuzda “O” nun yüzünü, sözünü, bakışlarını hayal etmekten zevk duyar ve kendi kendimize:

“Onu görsek ve tanısak ne iyi olurdu” deriz.

Bugün Türkiye’nin yapısını belirleyen büyük diplomat, büyük asker ve büyük inkılâpçı Kemal Atatürk’ün heyecanlı hayatını yıllar geçtikten sonra hayranlıkla öğrendikleri zaman, hiç kuşkusuz çocuklarımız da böyle düşüneceklerdir.

Kumandanlık yaptığı zaman galip gelerek ülkesine bağımsızlığını kazandıran, Devlet Başkanı sıfatıyla Cumhuriyet’i ilan edip kurumlandıran Atatürk’ün hayatı elbette ki heyecanlıdır.

... Fakat Kemal Atatürk’ün karakterinin bir cephesini göstermek itibarıyla bir noktayı hatırlatmak isterim. Bize savaşlarından birini anlatıyordu.

Birdenbire durdu: ‘Görüyorsunuz ya’ dedi:

“Birçok zafer kazandım. Fakat bunların en büyüğünden sonra bile her akşam, savaş alanlarında ölen bütün askerleri düşünerek içimde derin bir keder duyuyorum...”

Cesaret ve zekasından başka yüreği bu kadar yüce olan böyle bir Şef’in, yurdu için mucizeler gerçekleştirmesine şaşılabilir mi?”

George Bennes- Vu Gazetesi

“Denilebilir ki onsuz, İslam alemi yolunu bulabilmek için elli yıl daha bekleyecekti.”

Berthe Georges-Gaulis
Yazar

“Bu günün Türkleri, yüzyıllar önce Avrupa’yı titreten canlı millet durumuna erişmiştir. Ve bu akşam O büyük ölünün başında bekleyen Türkiye, güçlü ve dipdiri Türkiye’dir.”

Pierre Dominique
Fransız gazeteci

“Yüzyıllardan beri müstebitlerin boyunduruğu altında uyuklayan yaşlı Türkiye, O’nun çabalarıyla uyandı ve gözleri inkılapların ışığıyla kamaştı.”

Jean Laubespın
Gazeteci

“Atatürk’ün kendine özgü dehasının asıl belirlediği nokta, milletin canlılık ve çalışmalarını tehlike geçtikten sonra da görmesi, yapıcılık, zevkini devam ettirmesi ve bu yeni görevlerin her birine, karşı konulmaz bir çekicilik verilebilmesidir.

Bunun mantıkla açıklanmasına imkan yoktur; bu O’nun şahsi sırrıdır.”

Maurice Pernot
Fransız Gazeteci

“Devrin yüksek şahsiyetleri kitaplarda, konferanslarda Türkiye’nin asla değişmeyeceğini ve değişmeden öleceğini ilan etmişlerdi.

Halbuki ölmeden değişti. Hem de kökünden ve baştan aşağı değişti.

İnançlar, gelenekler, yöntemler yıkıldı. Son döküntülerini de yabancı zırhlıları ve kapitülasyonlar gibi memleketten sürüp attılar.

Türkiye, ruhunu değiştirmişti.

Tamamen ve tasavvur edilmesi mümkün olduğu kadar.”

Raymond Cartier
Le Nouvelliste Gazetesi

“Atatürk çok büyük bir şahsiyet, çok büyük bir komutan, politik bir dehadır.”

Excelsoir Gazetesi

“Atatürk, zaferlerinden tevazuyla bahsediyor, her şeyi çok derin görüyordu.”

Figaro Gazetesi

“Kemal Atatürk, Türk devrimlerinin dehasıydı.”

Ordre Gazetesi

“İnsanlığın bütün belirtileri O’nda kendini hemen gösteriyor.”

Noelle Gazetesi

“Asırları aşan adam !..”

Fransa, Paris Basını

“Yüzyıllardan beri müstebitlerin boyunduruğu altında uyuklayan yaşlı Türkiye, O’nun çabalarıyla uyandı ve gözleri inkılâpların ışıyla kamaştı.”

Jean Laubespın
Fransız Gazeteci

“Çok büyük bir adamdı...

Bir siyasi dahiydi.”

Excelsior Gazetesi

“Dünyanın, çağdaş, en büyük kişilerinden biri.”

Le Jour-Echo de Paris Gazetesi

“Atatürk, hür ve müstakil bir Türkiye bırakıyor.”

Jour Eche De Paris Gazetesi

“Atatürk’ün yurt kurtarıcı olduğunu, milletlerin en vefalıları olan Türkler asla unutmayacaklardır.”

Noell Roger – Gazeteci

“Mustafa Kemal’in Fransız Gazeteci Maurice Pernot’a Verdiği Mülakat...”

(Ankara, 29 Ekim 1923)

Tanınmış Fransız gazeteci Maurice Perno, Gazi Mustafa Kemal Paşa ile yaptığı bu önemli mülakat “Revue de Monde” mecmuasında da aşağıda olduğu şekilde yayınlanmıştır:

“Mustafa Kemal Paşa, bütün eşyası bir kanepa, iki koltuktan ibaret olan bu küçük odada elini masaya dayamış, ayakta duruyordu.

Bana elini uzattı, oturmak için yer gösterdi ve bir sigara verdi.

Nazikane bir tavırla beni dinlemeye amade olduğunu sezdirdi.

Derhal mevzua geçerek Fransa’nın, istiklalini kaybetmektense ölüme karar vermiş olan bir milletin azim ve çabasını nasıl muhabbet dolu bir ilgi ile takip ettiğini hatırlattım.

Mustafa Kemal Paşa:

“Türkler; memleketinizin muhabbetine itimat edebileceklerini bilirler. Her zaman Fransa hürriyet için kahramancasına mücadelede dünyaya örnek teşkil etmiştir.” dedi.

–”Fakat, dedim; Zat-ı asilanelerine itiraf ederim ki son aylar zarfında Fransızların Türklere duyguları daha az genel idi. Türkiye’nin hasımları, vatandaşlarımın muhabbetini Türkiye’nin üzerinden çekip almaya çalıştılar.

Ve evvela Türk hükümetinin Türkiye’de mekteplerimizin, lisanımızın, nüfuzumuzun gelişmesine engel olacak tedbirler alacağını, sonra Türk milliyetperverlerinin güya yabancı düşmanı olduklarını ileri sürdüler.

Bu iki nokta hakkında acaba zat-ı asilaneleri bana açıklamalarda bulunabilirler mi?”

Mustafa Kemal Paşa bir saniye düşündü gözleri uzaklara daldı, dedi ki:

–”Mektepleriniz için bu, biraz da eski bir hikayedir. Fransız mektepleri Türk milletine büyük hizmetler etmiştir. Biz, hepimiz Fransa’nın kültür kaynağından içtik.

Ben bile çocukken bir müddet Fransız mektebine gittim.

Fakat bazen yabancı mekteplerinin vazife hudutlarını geçtiğini, rollerinden çıktıklarını, fenne dayalı olmayan propaganda gayeleri takip ettiklerini ve bunun için halkımızın Türk olmayan unsurlarına dayandırdıklarını gördük.”

Bu suçlamayı derhal kaydettim:

–”Bu şikayet belki bazı yabancı mektepleri için geçerli olabilir. Merzifon’daki Amerikan mektebini kapattığımız için kimsenin size bir diyeceği yoktur.

Fakat Türkiye’de bir Fransız mektebine karşı gerek siyasi gerek Dini herhangi bir propaganda ile suçlandığını bilmiyorum.”

Paşa hafifçe güldü ve cevap verdi:

–”Fransız mekteplerinin çoğu rahipler ve hemşireler tarafından idare edilmektedir. Şu halde mesleki bir mahiyeti vardır. Binaenaleyh Dini bir propaganda bulunduklarından endişe edebiliriz. Bununla beraber istiyoruz ki mektepleriniz kalsın. Fakat Türkiye’de bizim mekteplerimizin bile hazır olmadıkları ayrıcalığa yabancı mekteplerinin sahip olması kabul edilemez.

Kurumlarınız, aynı sınıfta Türk kurumlarınca bahis konusu olan kanun ve nizamlara uyduğu sürece kalabilir.

Zaten bu mesele Ankara temsilcilerimiz ile Fransa mümessilleri arasında müzakere ve esaslı prensipler üzerinde anlaşma hasıl olmuştur.”

Bu sırada bir süre sessizlik oldu.

Mustafa Kemal Paşa sıcağın başındaki astragan kalpağı çıkardı. Karşımda büsbütün başka bir adam gördüğümü zannettim.

Sarışın ince saçları kalpak altında göremediğim geniş ve biçimlenmiş alnını açık bırakıyordu.

Kendi kendime karşımda bir Türk mü, yahut bir Slav mı mevcut olduğunu düşündüm.

Yavaş yavaş evvela farkında olmadan kapalı duran bu çehre canlandı, sesteki gönül rahatlığı değişti.

Paşa devam etti:

–”İkinci yabancı düşmanlığı noktasına gelince: Şu bilinsin ki, biz yabancılara karşı herhangi düşmanca bir his beslemediğimiz gibi onlarla samimi bir ilişki içinde bulunmak arzusundayız.

Türkler bütün medeni milletlerin dostlarıdır. Yabancılar memleketimize gelsinler, bize zarar vermemek, özgürlüklerimizi kısıtlamaya çalışmamak şartıyla burada her zaman büyük bir anlayış ve kabul görecektir.

Maksadımız yeniden yakınlık oluşturmak, bizi başka milletlere bağlayan bağları arttırmaktır.

Memleketler muhtelifdir, fakat medeniyet birdir ve bir milletin gelişmesi için de bu yegane medeniyete katılması gerekmektedir.

Osmanlı İmparatorluğu’nun düşmesi, Batıya karşı elde ettiği muzafferiyetlerden çok mağrur olarak kendisini Avrupa milletlerine bağlayan rabitaları kestiği gün başlamıştır.

Bu bir hata idi, bunu tekrar etmeyeceğiz.

Memleketimizi çağdaştırmak istiyoruz.

Bütün çalışmalarımız Türkiye’de çağdaş bir hükümet kurmaktır.

Medeniyete girmeyi arzu edip de Batıya yönelmemiş millet hangisidir? Bir istikamete doğru yürümek kararlığında olan ve hareketinin, ayağında bağlı zincirlerle güçlük çıkarıldığını gören insan ne yapar?

Zincirleri kırar, yürür. Fakat ortaya çıkan durum, Türkiye'nin kayıtsız şartsız özgürlüğüne, bağımsızlığına sahip olması neticesine vardı.

Bundan sonra memleketimize gelecek yabancılar, samimiyetle bizi hüküm ve esaretlerine almaktan vazgeçerlerse iyi kabul görecektir.

Kaldırılan eski anlaşmalar Türk milletinin bir hezimet neticesi değildi.

Bu Türkiye'ye zorla kabul ettirilmiş bir boyunduruk değil, Padişahımızın birkaç yabancı devlete tam bir lütuf ve insancıl duygularla sundukları bir hediye idi. Devletler bu hediyeden aleyhimize yararlandılar.

Kaldırılan eski anlaşmalar memleketimizi yoksulluğa düşürdü, harap etti.

Eğer yabancı düşmanlığından, o kadar pahalı elde edilen bir özgürlüğe zarar verecek her şeyden nefret manası çıkarılıyorsa, evet, bizim yabancı düşmanı olduğumuz söylenebilir.

Size açıkça söyledim ve sonuna kadar açık sözlü olacağım.

Henüz emniyetimiz yerinde değildir, evvelce Türkiye'de yabancı girişimlerinin, yabancıların maksatlarının bize telkin ettiği endişeler tam olarak ortadan kalkmış değildir.

Eğer bazen ihtiyatlı hareket ediyorsak, aşırı derecede şüpheli davranıyorsak, bize çok pahalıya mal olan özgürlüğümüzü kaybetmek hususundaki korkumuzdandır..."

Bu son sözler dikkatimi çeken bir samimiyet ve bir azimle söylendi.

Mustafa Kemal Paşa yeni bir soru beklentisi içindeydi. Dini mesele hakkındaki fikirlerini dinlemek merakında idim.

Bu konuda alınan bazı önlemlerin ne gibi bir maksatla izlendiğini izah etmesini rica ettim.

–"Aldığımız tüm önlemler bir cümle ile özetlenebilir. Ulusal Bağımsızlığımızı ilan ettik. Kelimeler üzerinde oynamayalım. Bugünkü Türk hükümeti az çok cumhuriyettir. Bu bizim hakkımızdır; fenalık nerede? Menşelerimizi hatırlayınız.

Tarihimizin en mutlu devresi hükümdarlarımızın Halife olmadıkları zamandır. Bir Türk Padişahı, Hilafeti her nasılsa kendisine mal etmek için nüfuzunu, itibarını, servetini kullandı. Bu sırf bir tesadüf eseri idi. Peygamberimiz çevresindekilerine dünya milletlerine İslamiyet'i kabul ettirmelerini emretti, bu milletlerin hükümeti başına geçmelerini emretmedi. Peygamberimizin zihninden asla böyle bir fikir geçmemiştir.

Hilafet demek, idare, hükümet demektir. Gerçekten vazifesini yapmak, bütün Müslüman milletlerini idare etmek isteyen bir Halife, buna nasıl muvaffak olur? İtiraf ederim ki bu şartlar altında beni Halife tayin etseler derhal istifamı verirdim...

Fakat tarihe gelelim, gerçeği tetkik edelim. Araplar Bağdat'ta bir Hilafet tesis ettiler. Ardından da Cordou'da bir Hilafet daha meydana getirdiler.

Ne Acemler, ne Afganlılar, ne Afrika Müslümanları İstanbul halifesini asla tanımadılar.

Bütün İslam milletleri üzerinde Kutsal İlahi görevini yerine getiren yegane Halife fikri, gerçeklerden değil, kitaplardan çıkmış bir fikirdir.

Halife hiçbir zaman Roma'daki Papa'nın Katolikler üzerindeki kuvvet ve iktidarını gösterememiştir.

Son düzenlemelerimizin sebep olduğu tenkitler, gerçekdışı hayali bir fikirden, İslam Birliği fikrinden ortaya atılmıştır. Bu fikir asla gerçek olmamıştır.

İlave edelim ki İslam aleminde Türkler Halifenin maddi ihtiyaçlarını fiilen temin eden yegane millettir. Dünyayı kapsayan bir Hilafeti üzerlerine alanlar, şimdiye kadar her türlü katılımdan uzak kalmışlardır. O halde ne iddia ediyorlar? Yalnız Türkler bu müessesenin yüküne tahammül etsinler ve yine yalnız onlar Halifenin nüfuza hakimiyetine uysunlar... Bu iddia aşırıdır.”

–”Şu halde yeni Türkiye’nin siyasetinde Dine aykırı hiçbir temayül ve mahiyet olmayacak demek?

–”Siyasetimizi Dine aykırı olmak şöyle dursun, Dine bakış açısından eksik bile hissediyoruz.”

–”Zat-ı asilaneleri, düşündüklerini bendenize daha iyi izah buyururlar mı?”

–”Türk milleti daha dindar olmalıdır, yani bütün sadeliği ile dindar olmalıdır, demek istiyorum. Dini-miz bizzat hakikate nasıl inanıyorsam buna da öyle inanıyorum akla karşıt, ilerlemeye engel hiçbir şeyi kapsamıyor.

Halbuki Türkiye’ye istiklalini veren bu Asya milleti içinde daha karışık yapay batıl inanışlardan ibaret bir din daha vardır.

Fakat bu cahiller, bu acizler sırası gelince aydınlanacaklardır.

Eğer ışığa yaklaşamazlarsa kendilerini hem yok etmiş ve hem de mahkum etmişler demektir. Onları kurtaracağız.”

29 Ekim 1923

Maurice Perno

“Mevcut rütbelerin hepsini kaldırdığı bir memlekette, bu adam, bütün rütbeleri, kazanmıştır.

“O” memlekete, bulabilecek en şerefli isim O’na verilmiştir.”

Mercel Sauvage – Gazeteci

“Asırları asan adam !..”

Paris Basını

“Atatürk öldü. Barış kubbesinin Doğu sütunu yıkıldı. Artık evrende barışı kimse garanti edemez.”

Nitekim Avrupalı devlet adamları; O’nun 1930’da yaptığı uyarı ve tavsiyeleri dinlememiş ve dünyayı 1939 yılında ikinci büyük savaş felaketinin içine sürüklemişlerdir.”

Sanerwin Gazetesi

“Atatürk, bir milleti, birkaç yılda asrileştirmek mucizesini göstermiştir.”

Paris-Le Temps
Gazetesi

“Devrin yüksek şahsiyetleri kitaplarda, konferanslarda Türkiye’nin asla değişmeyeceğini ve değişmeden öleceğini ilan etmişlerdi.

Halbuki ölmeden değışti. Hem de kökünden ve baştan aşağı değışti.
İnançlar, gelenekler, yöntemler yıkıldı.
Son döküntülerini de yabancı zırhlıları ve kapitülasyonlar gibi memleketten sürüp attılar.
Türkiye, ruhunu değıştirmişti.
Tamamen ve tasavvur edilmesi mümkün olduğu kadar.”

Le Nouvelliste Gazetesi

“Sırasıyla ihtilalci ve asi, sonradan muzaffer bir kumandan olan ‘Türklerin Babası’ Yeni Türkiye’yi yarattı, sultanları kovdu, kadınlara hürriyet verdi fesi kaldırdı, ülkesinde radikal bir inkılap yaptı.”

Paris-Soir Gazetesi

“Atatürk artık rahatça ölebilirdi. Mademki ışık parlamakta, alev yanmakta ve memleket ilerlemekte devam ediyor...”

General De Gaulle

“O, Türk ulusunda pek derin bulunan ulusal duygu gibi bir manivelayı istediği gibi kullanmayı bilmiştir.”

Albert Sarraut
Fransız İçişleri Bakanı

Paris Camii, Verdun Savaşı’nda Fransa adına savaşırken şehit düşen 28.000 Müslüman ile I. Dünya Savaşı boyunca yaşamını yitiren toplam 70.000 Müslüman Fransız şehitleri anmak için inşa edildi.

Özellikle Cezayirli Müslümanlardan oluşan ve I. Dünya Savaşı’ndan önceki Kırım ve Prusya Savaşları’nda da Fransa adına savaşan keskin nişancıları (tirailleurs) minnet ifadesi olarak caminin yapımına karar verildi.

Yapımı 1922’de başladı. Ülkede cami olarak inşa edilen ilk yapı oldu. Caminin yapımından önce Paris’teki Müslümanlar, toplu ibadeti Jardin des Plantes’in içindeki eski Hôpital Salpêtrière’de gerçekleştiriyorlardı.

Mustafa Kemal, 1919- 1938 arasında her yıl Paris Camii’nin yapımı için “Bizim de çorbada tuzumuz bulunsun” diyerek onar bin frank para göndermiştir.

Bilgiyi veren; Paris Camii ve Enstitüsü rektörü Abbas Bencheikh El Hocine’dir.

Caminin şeref defterinde II. Abdülhamit ve M. Kemal Atatürk’ün Paris Camii’nin inşasına maddi ve manevi katkıları olduğu belirtilmektedir.

HİNDİSTAN

“Kemal Atatürk ya da bizim O’nu o zamanlar tanıdığımız ismiyle Kemal Paşa, gençlik günlerimde benim kahramanımdı. Büyük devrimlerini okuduğum zaman çok duygulandım.

Türkiye’yi modernleştirme yolunda Kemal Atatürk’ün giriştiği genel çabayı büyük bir takdirle karşıladım.

O’nun dinamizmi, yılmak ve yorulmak bilmezliği insanda büyük bir etki yapıyordu.

O, doğuda modern çağın yapıcılarından biridir.

O’nun en büyük hayranları arasında bulunmakta devam ediyorum.”

Jawaharlal Nehru
Hindistan Başbakanı

“O sıralarda çoğumuz Lucknow bölge hapishanesinde bulunuyorduk. Türklerin zaferini, hapishane barakamızı ele geçirebildiğimiz çeşitli bez ve kağıt parçalarıyla süsleyerek kutladık. Dahası akşam bir bayram donanması için ufak bir girişimde bile bulunduk.”

Jawaharlal Nehru
Hindistan Başbakanı

“Atatürk, yalnız Türk Milleti’nin değil, özgürlüğü uğruna savaşan bütün milletlerin önderiydi.

O’nun direktifleri altında siz bağımsızlığınıza kavuştunuz. Biz de o yoldan yürüyerek özgürlüğümüze kavuştuk.”

Sucheta Kripalani
Hint Parlamento Heyeti Başkanı

“Anlatamam size Hindistan’daki Atatürk sevgisini...

Bir din yücesine duyulan taparcasına bir sevgidir ve tarihi bir nedene dayanır.

Atatürk laiklik çağrısını yaptığı zaman, biz Hintliler dini doğmaların esiriydik.

Atatürk’ün laiklik çağrısına uyduk, bir din ulusunun çağrısı imiş gibi, politik bir adamın çağrısı gibi değil...

Bugün bizde Hinduizm laikliğin başka bir şekli durumundadır. Örneğin:

Cumhurbaşkanımız Müslümandır. Başyargıcımız Müslümandır. Ordumuzun birçok komutanı, birçok bakanımız Müslümandır.”

Narendra Mohan
Hintli Gazeteci

“Kemal ortaya çıkıncaya ve önümüze, yaşayan bugünü ölü geçmişin zaferlerini hatırlatan yeni bir Asya çıkarıncaya kadar Türkiye, Avrupa’nın “Hasta Adam”ı diye adlandırılıyordu.

Bu örnek bize Doğu’da yeni bir yaşam umudu verdi ve bu açıdan Kemal’in ruhu bizim saygılı hayranlığımıza layık olmuştur. Ölümü Türkiye için olduğu kadar bütün dünya için de büyük bir kayıptır.

Kemal Paşa’nın kahramanlığı sadece savaş alanlarında değildir.

Belki de bir halkın savaşıması gereken en öldürücü düşman olan bilinçsiz boş insanların zulmüne karşı, bıkmaz bir savaş sürdürdü.

Kendi halkı için büyük bir kurtarıcıydı. Bizim için büyük bir örnek olmalıdır.”

Rabindranath Tagore
Hintli Düşünür

“Atatürk, Türkiye’de İslam’ı ezmedi.

Ama İslam’ın siyaset aracı olarak kullanılmasına da izin vermemiştir.

Atatürk, İslam ile Demokrasiyi bağdaştıran tek liderdir...”

Prof. Dr. Feroz Ahmad
Tarihçi

“Kemal Paşa, sadece Anadolu’nun savaş cephelerinde değil, aynı zamanda ulusal inşa cephesinde de büyük bir devrimciydi.

O, hürriyet için mücadele eden ve kazananların diktasının ihtişamlı bir örneğidir. O’nun mücadelesini örnek alanlar, savaş sonrası insanın programını da uygulamalıdır.

Avrupalı güçlerin köpek balıklarına karşı ülkesini savunan ve çöken Osmanlı İmparatorluğu’nun kül-leri üzerinde genç Türkiye’yi kurma şerefi Kemal Paşa’ya aittir.

Bu eşsiz kişiliğin ölümü, bütün dünyayı ve bizim gibi zulüm gören ve sömürülen ulusları harekete geçirebilir.”

Subbash Chandra Bose
Hindistan Kongre Başkanı

“Kemal Atatürk’ün cazibesi sadece Müslüman Dünyası için geçerli değildir.

Hindular için de, Kemal Atatürk, Asya’yı Avrupa Emperyalizmine karşı başarılı bir şekilde savunmuş bir kişiliktir.”

Amrita Bazar Patrika Gazetesi

“Özgürlük mücadelemiz sırasında Türk Kurtuluş Savaşı’ndan ve Mustafa Kemal Atatürk’ün ilkele-rinden çok etkilendik.

Atatürk’ün milliyetçilik, laiklik ve demokrasi ilkeleri, ülkemizin gelişmesinde çok etkili oldu.”

Naman Narayanan
Hindistan Cumhurbaşkanı

“Demokrat olmak isteyen bir devlet laik olmak zorundadır.

Atatürk’ün “Yurtta Sulh, Cihanda Sulh...” sözü hala anlaşılmış değildir.

“Savaşlar Katliamdır...” mesajı da alınmamıştır...”

Prof. Dr. Arşi Han
Yeni Delhi Hमारad Üniversitesi Öğretim Üyesi – Siyaset Bilimci

“Tutsaklıktan en çok Hindistan çekti. Bağımsızlık güneşi ülkemiz üzerinde hala parlamadı. Mustafa Kemal Pasa örneğinden tam esinlenebiliriz. Umalım ki Hindistan; Türkiye, Afganistan, İran ve en son Çin örneği ve Mustafa Kemal’in kalk borusu karşısında uyanamayacak kadar yaşamdan yoksun değildir.”

Louis Fischer
La Chronique de Bombay Gazetesi

“Savaşın, yarattığı, saygıdeğer kişiler arasında ve savaş sonrası Avrupa’da etken olan güçler arası denge-
de, Kemal Atatürk hepsinden daha çok yapıcı ve yaratıcı olmuştur.

Askerlikteki büyük başarısı ülkesini yabancı işgalinden kurtardı. Bir sürü yenilgi ve boyun eğmeden sonra, yorulmak bilmez ve becerikli diplomasisi Türkiye’ye, Avrupa’da hatırı sayılır milletler arasında yer kazanmak başarısını sağladı.

Aynı zamanda ona her türlü aşağılanma ve tehdidi aşmak, Türkiye’nin de sadece haraca bağlı ve ikinci sınıf bir devlet olmasını engellemeyi sağladı.”

Bir Hintli Lider

“Cumhuriyetin düşmanlarına acımasızca baskı yapar ve sürerken; bir kez devlet, düşmanlarının komp-
lolarına karşı güvenceye alınınca, vatandaşlarına daha geniş demokratik özgürlükler imkânlarını ha-
zırladı. Totaliter parti mekanizmalarına karşı çıktı. Onun yönetimi altında Türkiye, Cumhuriyetçi ve demokratik çizgide anayasaya sahip çağdaş bir ülke haline geldi.”

Civil and Military Gazetesi

“Yasama Meclisi bugün, Atatürk’ün ölümü dolayısı ile oybirliğiyle bir başsağlığı dileme teklifini kabul etti ve Büyük Lider’e saygı belirtisi olmak üzere o günlük Meclis’i tatil etti.

Teklif, Kongre Partisi Lideri Bay Buhulabhal Desai tarafından yapıldı ve Meclisteki bütün diğer liderler tarafından yardım gördü.

Meclisin Başkanı Sir Abdürrahim:

“Atatürk, günün dünya siyasetinde egemen ve büyük etkisi olan bir adamdı ve Asya halkının büyük bir kısmının hayatı üzerindeki işleyişi ve etkisi modern zamanda bir eşine tesadüf edilmeyecek kadar büyüktü” demiştir.

Hindistan Millî Meclisi’nde Atatürk üstüne yazılmış şiirler, mersiyeler okundu saatlerce göz yaşları dö-
küldü.”

Delhi, 14 Kasım 1938
Times’ın Delhi Muhabiri

“İlham veren başarıları, onu gelecek kuşakların hak edilmiş ve sürekli saygı sundukları ölümsüzler
saman yoluna kolaylıkla yerleştirmiştir...”

Sir Sinkandar Hayat Han
Pencap Başbakanı

Hindistan, Yenidelhi’de konsoloslukların, bakanlıkların olduğu ünlü bir caddeye Mustafa Kemal Ata-
türk Caddesi adı verilmiştir.

İNGİLTERE

“Savaşta Türkiye’yi kurtaran, savaştan sonra da Türk milletini yeniden diriltten Atatürk’ün ölümü, yalnız yurdu için değil, Avrupa için de büyük kayıptır.

Her sınıf halkın O’nun ardından döktükleri içten gözyaşları bu büyük kahraman ve modern Türkiye’nin Ata’sına değer bir görünümünden başka bir şey değildir.”

Winston Churchill

İngiltere Başbakanı

“Türkiye’yi kurtarmış, Türk milletine önderlik eylemiş ve Türk milletini ihya etmiş olan Atatürk’ün ölümü, hem Türk milleti, hem de Avrupa için mevsimsiz ve pek acı bir kayıptır.

Cemiyetin her tabakasına mensup erkek ve kadınlar tarafından tabutu üzerine dökülen göz yaşları, modern Türkiye’nin kahramanı, şampiyonu ve babası olan bu recülün, yaşadığı süre içinde gördüğü işe yaraşır ve şükran nişanesi ve minnet teşkil eder.”

Sir Winston Churchill

İngiltere Başbakanı

“Mustafa Kemal’in bilgi çağına geçişi önceden sezmesi çok önemlidir. Milliyetçiliği, ırkçılığının üzerindedir. Dünyanın değişmekte olduğunu önceden görmüştür.

Yaptıkları Devrimlerin siyasi, Dini ve askeri boyutları oldukça zorçözümleri gerektirmiştir.

Andrew Mango

İngiliz İletişimci – BBC yayıncısı

“Ben şimdiye kadar on beş hükümdar ve cumhurbaşkanı ile özel ve resmi konuşmalar yaptım.

Bu geceki kadar ezildiğimi hatırlamıyorum.

Mustafa Kemal’de büyük bir ruh kudretinin esrarı var.”

Sir Charles Townshend

İngiliz Generali

“Türk Milli Ordusu güçlü ve etkindir. İngiltere Hükümeti bunu kavrayabilmiş değildir.

Yepyeni bir Türkiye doğmuştur.

Bu da İngiltere’de henüz anlaşılmış değildir.

Türk’ü Avrupa dışına, Anadolu’ya itmeye çalışmak, çılgınlıktır.”

Sir Charles Townshend

İngiliz Generali

“Mustafa Kemal Atatürk’ün ölümünün 25.yıldönümü dolayısıyla anısını saygıyla anarım.

Atatürk’ün adı bizde hemen hemen 50 yıl önce parlak bir Türk Askeri kumandanı olarak biliniyordu.

Barışı takiben O’na büyük millî liderler arasında tarihteki sürekli yerini kazandıran devletçilik nitelikleriyle Atatürk’ü tanıdık.

“Bugün, Türkiye, Batı bağlaşması içinde İngiltere ortaklık yapmaktadır.

İngiltere ve Türkiye aynı genel politikayı uygulamakta ve çeşitli alanlarda fayda sağlayan işbirliğinde bulunmaktadır.

Mutlu işbirliği; büyük anlamda Atatürk’ün çalışmalarının neticesidir.

Atatürk’ün ölümünün 25.yıldönümündeyiz.

O’nu kahraman asker olarak saygı ile anar, modern Türkiye’nin Atası’nı, devlet adamı Atatürk’ü takdir ve şükranla anarız.”

Sir A. Douglas Hume
İngiltere Başbakanı

“Kemal Atatürk’ün çağımızın yetiştirdiği en büyük devlet adamlarından biri olduğu hakkında en ufak bir kuşku yoktur.

Benim ülkemin en büyük adamlarından biri olan Winston Churchill, “Atatürk”ü 1. Dünya Savaşı ve sonrasında en büyük dört-beş simasından biri” olarak anlatır.

Churchill Ondan “Türk milletinin önderi, büyük bir asker olan Savaşçı Prens” diye söz etmişti.

Gerçek de budur. Atatürk her şeyden önce büyük bir askerdir, fakat zamanla büyük bir devlet adamı oldu.

Tarihin bize anlattığı pek çok büyük askerler ve büyük devlet adamlarının yanında, bu iki özelliği kendinde toplayan pek az kişi vardır ve Atatürk, bu seyrek görülür kişilerdendir.

O büyük bir asker-devlet adamıdır. Atatürk, bir taraftan savaş adamı, öte yandan da barış adamıdır.

İçindeki büyük askeri deha, milletini çökmekten kurtarmış ve yine içindeki devlet adamı özelliği, hayatına ışık saçtığı milletinin yeniden doğuşunu sağlamıştır. Bu büyük başarı, insanlarda az rastlanan yetenek birleşimlerinin eseridir. Mustafa Kemal, sonraki adıyla Kemal Atatürk, yirminci yüzyılın ilk yarısını olağanüstü kişiliğiyle etkilemiş büyük bir asker ve devlet adamıydı.

O’nu çağının diktatörlerinden ayıran iki önemli nokta vardı: Dış politikası, sınırları genişletmek yerine daraltmak esasına; iç politikası ise kendi ölümünden sonra da ayakta kalabilecek bir siyasal sistem kurmak düşüncesine dayanıyordu.

Bu gerçekçi ruhlardır ki, memleketini yeniden canlandırmayı ve yıkık, dağılmış Osmanlı İmparatorluğu’ndan yeni, katıksız bir Türkiye Cumhuriyeti kurmayı başarabildi.”

Lord Kinross
İngiliz Devlet Adamı

“Atatürk, tarih boyunca gelip geçmiş en büyük devlet adamlarından biridir. Hiç bir zaman yaşadığı zamanın üzerinde durmamış, ileriye görerek ona göre iş yapmıştır. Atatürk’ü Mussolini ve Hitler gibi yöneticilerden ayıran nokta işte bu niteliktir. Onlar her yaptıklarını da kendilerini düşünerek hareket ediyorlardı. Atatürk, kendisinden ötesini, 20-30 yıl ilerisini görerek hareket ederdi.”

Lord Kinross
İngiliz Devlet Adamı

“Bir insanın değerinin en belirli ölçüsü kendi alanındaki üstünlüğünü dostuna düşmanına kabul ettirebilmesindedir. İşte Atatürk bu yüceliğe ermiş dâhilerden biridir.

Bir ihtilâlcı olarak modern Türkiye’yi yaratmış, davasında muzaffer olmuş ve yüzyılımızın büyük devlet adamları arasına katılmıştır.”

W. Somerset Maugham
İngiliz Romancı, Yazar

“Liman Von Sanders’in Yarımada bir Piyade Tümeni başında komuta işinde fevkalade bir deha göstermiş bulunan 19. Tümen Komutanı Albay Mustafa Kemal kaderin adamından görmüş olduğu yardım ve destek ne kadar takdir edilse azdır bile.

Bu subayın 25 Nisan’da durumu çabuk kavrayışdır ki, Anzak Kolordusunun karaya çıkışının daha ilk gününden, hedeflerine ulaşmasını önlemiştir.

9 Ağustos’ta ani olarak Kuzey Bölgesinin Komutanlığına atandığı sırada gösterdiği çetin harekettir ki, 91. İngiliz Kolordusunun çok geciktirilmiş ilerlemesini durdurmuş ve onu yenmiştir.

24 saat sonra şahsen bir keşifte bulunmasından sonra, parlak bir karşı saldırıdır ki, Türklerin Sarıbayırın başlıca tepesi olan Conkbayırı’nda kesin egemenliğini sağlamıştır.

Herhangi bir Tümen Komutanının hareketlerinin yalnız bir vuruşmanın değil, belki de bir seferin ve hatta bir ulusun kaderi üzerinde bu derecede derin bir etkiye bulunduğunu tarih nadiren kaydetmektedir.”

İngiliz Resmi Harp Tarihi Kayıtlarından

“Mustafa Kemal, 9 Ağustos’ta ani olarak Kuzey Bölgesinin Komutanlığına atandığı sırada gösterdiği çetin harekettir ki, 91. İngiliz Kolordusunun çok geciktirilmiş ilerlemesini durdurmuş ve onu yenmiştir.

24 saat sonra şahsen bir keşifte bulunmasından sonra, parlak bir karşı saldırıdır ki, Türklerin Sarıbayırın başlıca tepesi olan Conkbayırı’nda kesin egemenliğini sağlamıştır.”

İngiliz Resmi Harp Tarihi Kayıtlarından

“Arkadaşlar, yüzyıllar nadir olarak dahi yetiştirir. Şu talihsizliğimize bakın ki o büyük dahi çağımızda Türk milleti’ne nasip oldu.

Mustafa Kemal’in dehasına karşı elden ne gelirdi.”

D. Lloyd George
İngiltere Başbakanı

“Mustafa Kemal’e asi demek kolay. Ama, Türkiye’nin yerinde İngiltere’yi varsayın, böyle bir adam asi değil, gerçek bir yurtsever olurdu. Vatanı için dövüşen, onun bölünmesini ve bir imparatorluğu ne kurmaya, ne de yönetmeye gücü yeten bu miskin Yunanlılara verilmesini kabul etmeyen bir yurtsever.”

Lord Derby
İngiliz Devlet Adamı

“Helles Burnu’nda köprübaşı kurulmuştur.

Yukarıya doğru ileri hareket gelişecektir.

Bulunduğunuz yerde siper kazarak tutunmaya çalışın. Kahramanca bir ölüm, sahilde koyunlar gibi biçilmeye yeğ tutulmalıdır.

Bu arada karşımdaki Türk Komutanı Mustafa Kemal'in cesaret ve askerlik bilgisine karşı takdir duygularımı da söylemek zorunluluğundayım."

General İan Hamilton
Çanakkale İttifak güçleri Komutanı

"Çok mükemmel komuta edilen ve cesaretle dövüşen Türk Ordusuna karşı savaşıyoruz.

Conk Bayırı'nda Türkler çok iyi bir Kumandaya Mustafa Kemal'e sahipler.

Bu kumandanlar bizi bir baskınla bastırmadıkça yenemeyeceklerini biliyorlar ve durmadan baskınlar yapmaktalar.

Türkler, gerçekten cesur ve görüldükleri yerde dehşetli korku yaratıyorlar.

Masal kitaplarında değil, ama süngü takmış pırılıtlar içinde bir uzun insan hattı ALLAH ALLAH nidalarıyla üzerimize koşuyorlar

Türk subayları çok üstün vasıflı kişiler.

Ellerinde kılıçları askerlerinin önünde bize doğru koşuyorlar ve birliklerinin cesaretini pekiştiriyorlar."

General İan Hamilton Çanakkale İttifak güçleri Komutanı
Savaş boyunca tuttuğu günlüğünden

"Helles Burnunda köprübaşı kurulmuştur. Yukarıya doğru ileri hareket gelişecektir.

Bulunduğunuz yerde siper kazarak tutunmaya çalışın.

Kahramanca bir ölüm, sahilde koyunlar gibi biçilmeye yeğ tutulmalıdır.

Bu arada karşımdaki Türk Komutanının, Mustafa Kemal'in cesaret ve askerlik bilgisine karşı takdir duygularımı da söylemek zorunluluğundayım."

General İan Hamilton
Çanakkale İttifak güçleri Komutanı Anzak General William Riddel Birdwood'a yolladığı mesaj

"Muhakkak ki, eşi, benzeri olmayan bir insandır. Tehlike karşısında korkmak ya da güçlükler çıktıkça kararsızlık nedir bilmez.

Kudret başını asla döndürmedi."

Sir Percy Loraine
İngiliz Devlet Adamı

"Çanakkale Savaşı'nda Mustafa Kemal'in bulunduğu bölge yoğun topçu ateşi altında kalmasına rağmen, 'O'na bir şey olmamıştır.

Hatta Mustafa Kemal, bizlere nispet olsun diye gözüümüzün önünde siperler arasında dolaşmakta ve sigarasını içmektedir.

Bu yüzden askerleri ‘O’na bir isim takmışlardır:

“Efsunlu Mustafa Kemal...”

H.C. Armstrong
İngiliz İstihbarat Subayı

“Mustafa Kemal her zaman ateş altında dolaşıyor, kendisini hiç korumuyordu.

Askerlerinin karşı karşıya kaldıkları her türlü tehlikeyi paylaştığı, etrafında yüzlerce insan öldüğü halde, “O”na bir şey olmuyordu.

Yanıdakiler sipere girmesi için yalvardıklarında “O”;

“Hayır, sipere gizlenecek olursam, askerlerime kötü örnek olurum...”

demektedir.”

H.C. Armstrong
İngiliz İstihbarat Subayı

“Tarihte bir tümen komutanının üç ayrı cepheye, duruma nüfuz ederek, yalnız bir harbin gidişine değil, bir cephenin akıbetine tesir edecek bir vaziyet oluşturmamasının bir eşine çok nadir rastlanır.”

General Aspinal

“Atatürk çok üstün bir zekaya sahip bir insandı. Hitler, Stalin, Mussolini sivil olmalarına rağmen askeri üniforma giyerlerken Atatürk askeri üniformasını bir kez giymiştir.

Demokratik Cumhuriyet olma yolunda azimle yürümüş ve başarılı olmuştur.

Asker kişiliğinin yanında “O” özünde bir Bilgin idi...”

Prof. Dr. Geoffrey Lewis
Oxford Üniversitesi Öğretim Üyesi – Dilbilimci

“Atatürk’ün ıslahatı devamlı olacaktır. Zira bu ıslahat, savaştan önce kendisini tanımış olanlar için hemen hemen tanınamayacak derecede değişmiş olan Türkiye’yi çökmüş bir memleket halinden kuvvetli ve tek düşmanı kalmadan bırakmıştır. Bu, zamanımızın hiçbir şahsiyetinin başaramadığı şeydir.”

Vernon Barlett

Atatürk’ün ölümünden 15 gün sonra dönemin İngiltere Büyükelçisi Percy Loraine’in Londra’ya özel bir kurye ile gönderdiği mektup.

Üzerinde “40 yıl boyunca açıklanmayacak” damgası vurulan “gizli” mektup, İngiltere tarafından açıklandı.

Bu ilginç mektubu özetleyerek naklediyorum.

No: 608, İngiltere Büyükelçiliği, Ankara, 25 Kasım 1938.

“Aziz Lordum,

Size Kemal Atatürk’ün ölümünü bildiren 194 sayılı telgrafi çok derin üzüntüler içinde sunmuştum.

Görevimin ilk gününden itibaren Atatürk beni bir dost gibi görmüş, karşılıklı konuşmalarımız sırasında ilgi ve dikkati asla azalmamıştır.

Türkiye’de nefret uyandıran ve yasaklanan yazar H.C.Armstrong’un Atatürk’ü anlatan Grey Wolf (Bozkurt) adlı kitabını okuyan çoğu insan, çok yetenekli, inatçı bir enerjiye sahip, ancak insafsız, itici tavırları olan, serkeş mizaçlı, gem vurulmamış zevkleri olan, dahası, dostluğu tanımayan bir adamın portresiyle karşılaşmaktadır.

Oysa gerçek hiç öyle değildir!

Sadece şu ve bu savaşı kazanarak, harf devrimi yaparak, ya da fes giyilmesini yasaklayarak veya ülkeyi laik kılarak değil, yüzyıllarca acı çekmiş, ruh karartıcı yönetimler yaşamış bir ırkın dehasına güvenerek, artık kölelik çekilmemesi gerektiğine inandığı için çok sayıda kuvveti harekete geçirip, 15 yıl gibi kısa bir sürede birçok şeyi iyi yapmıştır.

Gerisi ayrıntıdan ibarettir. Sadece dedikoducu zihniyetin kullanacağı ayrıntılardır bunlar...

... Atatürk’ün, doğuştan gelen, belki de farkında olmadan, tıpkı sütün kaymağını hemen ayıran âletler gibi, faydasız faydalıdan ayırma yeteneği vardı.

... İki sene içinde çok eşliliği yasal olarak ortadan kaldırdı ve kadınlara devletin liberal mevkilerini açtı.

... Resmiyeti, giyiminin kusursuzluğu, olağanüstü tavırları ve resmi görevlerdeki asaleti ile hayranlık uyandırır.

Atatürk, Batı’da “Yes-men” denilen, Türkiye’de ise “Evet efendimci” olarak bilinen tarzdan hoşlanmıyor, bu tür insanları aşağılıyordu.

Ahmak ve dalkavuklara tahammülü yoktu.

Aslında en çok sömürücüleri sevmez, açgözlüleri hor görürdü.

Bir insanın onun için çalışıyor olması fikrine hoş bakmazdı.

Kendisi zaten ülkesi, ırkı ve insanları için yaşıyor, onlar için düşünüp, onlar için çalışıyordu. Diğerleri böyle davranmıyorsa görevlerini yerine getirmedikleri kanısına varıyordu.

Korkarım gelecek nesillere Atatürk bir diktatör olarak tanıtılacaktır.

Bunun çok yanlış olacağı kanısındayım. Hem savaşta, hem barışta, evet, o büyük bir liderdi, güçlü bir otoritesi vardı, ancak diktatör değildi.

Ne yazık ki ben, şimdiye kadar onu anlatabilecek bir tanım bulamıyorum.

Onun, Hitler ve Mussolini’nin tersine, devlette idari veya yönetim fonksiyonu bulunmuyordu.

Af yetkisi yoktu, mahkemelere emir yetkisi yoktu, diplomatik misyon temsilcilerini reddetme hakkına sahip değildi.

... Her olayın gidişatı, Atatürk’ün görüş açısının doğruluğunu, verdiği hükümlerde hata yapmadığını göstermiştir. Dolayısıyla sıkça fikirlerinin memnuniyetle uygulanması şaşırtıcı değildir.

Atatürk, Müslüman olarak doğmuş, ancak yobazlık karşısı bir kişi olmuştu. Doğruluğu sevmiş, günahıtan nefret etmişti. Yetenek sahibi bir askerdi ama savaştan nefret ederdi.

Bağımsızlığı elde ettiği andan itibaren barışın peşinde koşmuş ve barış ortamını sağlamayı başarmıştı.

Dostluk elini uzatmadığı ve aralarında Osmanlı İmparatorluğu’nun düşmanlarının da bulunduğu tek bir komşusu dahi yoktur.

Kemal Atatürk, yapılması gerektiğine inandığı şeyleri korkusuzca yerine getirmekten asla vazgeçmemişti.

O Türk milletine hizmet ederken öldü.

İnsanlara hayatlarını, onur ve şereflerini ve insanca yaşama yolunu açmış, daha önemlisi, bağımsızlığı tattırmıştır.”

Sir Percy Loraine
İngiltere Büyükelçisi

“Bazı Kimseler Atatürk’ü diktatörler arasında saymıştır.

Bence bu görüş yanlıştır ve yanlış yola götürür.

Her ne kadar hiç kimse bu deymi Hitler ve Mussolini’ye yakıştırmakta duraklamazsa da diktatörün ne demek olduğunu zamanımızda yetkiyle tanımlayabilen yoktur.

Şu halde sorabilirsiniz:

Atatürk’ü niçin bu nitelikten arı görüyorsunuz?

Bunun birçok nedenleri var. Başlıcası şudur ki, Atatürk bilimle, kendisinin bulunmayacağı zamanlar için çalışıyordu.

Kendisinden sonra da yaşayacak bir hükümet sistemi ve yönetim kurmağa gayret ediyordu.

Kendi görünüşleri uymağa halkı zorlamakla değil de, inançlarını öğretmeğe ve ideallerini açıklamağa uğraşıyordu.

Kurtuluş Savaşı’nda çalışma arkadaşlarıyla birlikte işleri planlarken, milletin egemenliğini Büyük Millet Meclisi’nde toplamıştı.

Meclis üyeleri halk tarafından seçiliyordu.

Cumhurbaşkanı da dört yılda bir seçiliyordu ve meclis, yasama gibi belirli yürütme günlerine de sahipti.

Atatürk’ün Büyük Millet Meclisi’ne karşı saygısı dikkate değer.

İşleri konusunda Atatürk’ün başlıca endişesi, yalnız o zamanlar için değil, her durumun ihtiyacına uyacak ve gelececek bir uyma yeteneği ile işleyebilir, canlı bir siyasi organizma yaratmaktır.

Eğer yaşasaydı – zannedersem- gelecek Cumhurbaşkanlığı seçiminde kendisine ait teklifi kabul etmez, özel hayatına çekilir ve mekanizmanın aynı yeterlilikle işleyip işlemediğini görmek isterdi.

Arkadaşları buna razı olur muydu?

Orasını kestiremem.”

Sir Percy Loraine
İngiltere Büyükelçisi

“Bu ilerici ve Batılılaşmış Türk, gerek kişiliği, gerek başarılarıyla hayranlık ve saygı uyandırmaktadır.

Orta yaşın kıyısına gelmiş bu önder, bir mantık ve sarsılmaz azim, kendinden çok ülkesi için beslenen tutkular, güçlü bir kişilik ve disiplin adamıdır.

Yadsınamaz güçte olan ve Mecliste hiç aksamayan çekiciliğini, çelik rengi gözlerini, anlamlı yüzünü, geniş omuzlarını, mert görünüşünü, hakim ve etkili konuşması tamamlamaktadır.”

Arnold J. Toynbee
Lozan Antlaşması İngiliz Temsilcisi

“Yunanlılar Batı Trakya ile Batı Anadolu’yu işgal ediyorlardı.

Anadolu işkence içindeydi.

Bu zamanda Türk halkının çoğunluğu cesaret ve kuvvetini kaybetmişti.

Ancak Ankara’daki Mustafa Kemal Paşa’nın yanına koşan koşana idi.”

Arnold J. Toynbee
Lozan Antlaşması İngiliz Temsilcisi

“Mustafa Kemal Paşa ile arkadaşlarını 1920/1923 savaşındaki birçok oransızlıklara rağmen zafere ulaştıran karamanca ruhun, bugün başka yönlere çevrilmiş olduğu halde, eskisi gibi güçlü olduğunu, Ankara’da hissettim.”

Arnold J. Toynbee
Lozan Antlaşması İngiliz Temsilcisi

“Ankara’yı yeni Türkiye Cumhuriyeti’nin Merkezi olarak seçen tek duygu, milli mefküredir. Çünkü Ankara, Türklerin kendi başlarına başarmaya çalıştıkları bütün işlerinin görünen örneğidir. Evet, Ankara ruhu bütün Türkiye’ye yayılıyor.”

Arnold J. Toynbee
Lozan Antlaşması İngiliz Temsilcisi

“Bir an için tahayyül ediniz ki: Batı dünyasındaki rönesans, reformasyon, bilim ve düşünce ihtilali, Fransız İnkılabı ve Sanayi Devrimi’ni, Atatürk, bir insan ömrüne sığdırmıştır.”

Arnold Toynbee
Lozan Antlaşması İngiliz Temsilcisi

“Devletçilik Türkiye’de modern sanayinin nasıl çalıştığını anlayan teknik iş gücünü yetiştirdi. Atatürk askeri ve siyasi alanda büyük bir liderdir. Askerlikten istifa etmiş, halkın önüne sivil olarak çıkmıştır.”

Prof. Dr William Hale
Londra Üniversitesi Öğretim Üyesi – Türkolog

“O genç ve dahi Türk Şefi’nin o esnada Çanakkale’de bulunması, müttefikler bakımından tarihin en acı darbelerinden biridir.”

Alan Moorehead
Yazar

“Herhangi bir olayı derinliğiyle kavramak, çıkar yolu görüp birdenbire harekete geçmek iktidarı, O’nun eşsiz otoritesinin başlıca kaynaklarından biridir.”

Grace Ellison – Gazeteci

“Atatürk, eskimiş bilimlerle boş yere kafasını yormamış olduğundan daha taze ve cesur düşünen bir önderdir. Kendisi için, bugünkü Avrupa’nın en güçlü Devlet Adamıdır diyebileceğimiz Atatürk, hiç şüphesiz devlet adamlarının en cesur ve orijinalidir.”

Herbert Sidebotham – Yazar

“Kuvvetli karakterli ve dünya ulusları arasında kendi ulusunun haklı durumu üzerinde kesin ve pratik görüşlü bir adam olarak O, hiçbir zaman kişisel şöhret ve yükselme peşinde koşmadı.

Yurdunun çıkarları her şeyin üstünde tutan ve ulusu için en faydalı sonuca varmaya çalışan bu zat, gücünü damarlarına işlemiş görev duygusundan alıyordu.”

A.Rawlinson - İngiliz Yarbayı

“Türkiye’de kadınlara erkeklerle eşit haklar verildiği zaman Avrupa’da Türkiye’yi iyi tanımayanlar, Türk kadınının henüz buna hazırlanmamış olduğunu söylemekten geri kalmadılar.

Fakat Atatürk;

“Özgürlüğü denemek için önce özgürlüğü vermek gereklidir” demişti. Bu bir büyük adam sözüdür. Bu söz bizde söylenmemiştir.”

Miss Picton Turbenwuiill
Uluslararası Kadınlar Birliği
İngiliz Delegesi

“Mustafa Kemal Paşa’nın direnişi Lloyd George’un yalnız dış siyasetini devirmekle kalmamış, onun nüfuzunu da tamamen yok etmiştir ki, bütün İngiliz yurtseverleri bunun için Anadolu’nun kurtarıcısına innettarlık borçludur.”

Morning Post Gazetesi

“Türk ulusal ihtilali, yeni adamları yönetim mevkiine getirmekten çok daha ileri işler görmüş ve Türk ulusunun görünüşünü ve yapısını tamamiyle değiştirmiştir.

Zamanımızda hiçbir önder, bundan büyük güçlükler karşısında bu adam kadar büyük başarılar elde etmiş değildir.”

The Times Gazetesi
Türkiye Özel sayısından

“Kendisi tarafından hazırlanıp yönetilmiş olan Türk İnkılabı erkek, kadın bütün yurttaşlarına, Türkiye’nin önceki kuşaklarından hiçbirine nasip olmayan özgürlük ve güven dolu bir hayat sağladı. Başarıları, Türkiye’nin Avrupa devleti olmasını sağladı, yakın doğunun tarihini değiştirdi.”

The Times Gazetesi

“O, Türkiye’nin önceki kuşaklarından hiçbirine nasip olmayan özgürlük ve güven dolu bir hayat sağladı. Başarıları, Türkiye’nin Avrupa devleti olmasını sağladı, yakın doğunun tarihini değiştirdi.”

The Times Gazetesi

“Padişahların gösterişini, halifeliğin çekiciliğini umursamayıp bakışlarını, ordularının belkemiği olan Anadolu çiftçisine sevgiyle yöneltti.”

The Times Gazetesi

“Osmanlı İmparatorluğu’nun küllerinden daha sonra Atatürk olarak tanınan Mustafa Kemal Atatürk, Modern Türkiye Cumhuriyeti’nin kurucu babası olarak çıktı.

Atatürk’ün Laik reformları ve otoriter çizgisi on yıllar boyunca Orta Doğu’da yankı uyandıracak bir efsane bıraktı...”

The Times Gazetesi

“Atatürk bugün Türkiye’yi özgürlüğe kavuşturan biri. “O” halkını yabancı güçlerin boyunduruğundaki bu bataklıktan kurtardı.

Halkının özündeki niteliklerini fark etmelerini sağladı.

Onlara bağımsızlık düşüncesi ve hareketini getirdi...”

The Times Gazetesi

“O’ nun idaresi altında Türkiye, Avrupa’nın kıymetli bir üyesi oldu.”

The Times Gazetesi

“Atatürk’ün kendi eliyle yön çizdiği yeni Türkiye’nin dış siyaseti, bu memleketi batılı uluslar topluluğuna katmış ve eski düşmanlarını kendisine dost yapmasını bilmiştir.”

The Times Gazetesi

“1. Dünya Savaşında, Gelibolu yarımadasındaki kahramanlık destanı olan mücadelede ve Kurtuluş Savaşı’daki davada yüksek dehâsı kendisine tam ve parlak zaferler kazandırmıştır. Yüksek ruhu ve sebatı sayesinde herhangi bir komutan, sinirini kıracak zorlukları ve talihsizlikleri sarsılmaksızın atlatmıştır.”

The Times Gazetesi

“Atatürk’ün inkılapları neslimizin fevkalade olayıdır.”

Daily Telegraph

“Atatürk, Türk milletinin ruhunda Türk Bayrağı gibi dalgalanan bir baştı.”

Daily Telegraph

“Birçok kuvvetli adamın iktidara geldiğini gören neslimiz, bunların eserlerini gözden geçirdiğinde, hiçbir millet ve devlette yapılan inkılapların Atatürk tarafından başarılanlar kadar iyi düşünülmemiş olduğunu kabul edecektir.”

Daily Telegraph Gazetesi

“Kadınlar başka hiçbir ülkede bu kadar hızla ilerlememişlerdir.

Bir ulusun bu derece değişmesi, tarihte, gerçekten eşi olmayan bir olaydır.”

Daily Telegraph Gazetesi

“Cumhuriyet Türkiye’sinin Devlet Başkanı Kemal Atatürk, diğer önderlerde görmeye alışmadığımız şu değerli nitelikleri kişiliğinde toplamış bulunuyor:

Alçak gönüllülük, yeterlik ve başarı.”

İngiliz The Truth Dergisi

“Atatürk, Türkiye’yi hesaba katılması icap eden, kuvvetli bir memleket haline getirdi.”

Daily Express

“Savaş sonrasının en ileri gelen devlet adamlarından biri.

Kendi başına bir klas oluşturunuyordu ve hemen her açıdan tekti.”

The Fortnightly

“O’nun idaresi altında Türkiye, Avrupa’nın kıymetli bir üyesi oldu.”

London Times

“Avrupa, savaştan sonra belirmiş az sayıdaki yapıcı devlet adamlarından birini kaybetti.”

Spectator

“Muasır hiçbir isim “Atatürk” adı kadar büyük saygı telkin etmemiştir. Atatürk yalnız Türkiye’nin bütün hayatını değiştiren bir deha değil, fakat beynelmilel münasebetlerde iyilik ve yalnız iyilik yapan bir adamdır.”

Observer Gazetesi

“İngiltere önce, cesur ve asil bir düşman, sonra da sadık bir dost olarak tanıdığı büyük adamı selamlamaktadır.”

Sunday Times

“O, benzeri olmayan bir devlet adamı idi. Diktatörlerin tahammül edemediği serbest bir nizamla, başaramadığı ve başaramayacağı işler yapmıştır.

Tarihte böyle adamlar devirlerine kendi adlarını vermişlerdir.”

Word Price

“Atatürk’ün ölümüne bugün hayatın artık hatıradan başka bir şey olmadığı bir âlemde büyük bir devlet adamı, büyük bir asker, büyük derecede şerefli bir şahsiyet olarak ağlanmaktadır.

İngiltere önce, cesur ve asil bir düşman, sonra da sadık bir dost olarak tanıdığı büyük adamı selamlamaktadır.”

Sunday Times Gazetesi

“Atatürk, Türk milletinin ruhunda Türk Bayrağı gibi dalgalanan bir baştı.”

Daily Telegraph Gazetesi

“Cumhuriyet Türkiye’sinin Devlet Başkanı Kemal Atatürk, diğer önderlerde görmeye alışmadığımız şu değerli nitelikleri kişiliğinde toplamış bulunuyor:

Alçak gönüllülük, yeterlik ve başarı.”

The Truth Dergisi

“Atatürk’ün ölümüne, bütün dünya da, büyük bir devlet, büyük bir asker, büyük derecede şerefli bir şahsiyet olarak ağlamaktadır.

İngiltere; önce cesur bir düşman, sonra sadık bir dost olarak tanıdığı büyük adamı selamlamaktadır.”

İngiliz Basımından

“Bugün Türkiye, büyük ve yeni bir memlekettir.

Ve savaş sonrasının dehşet, sefalet ve bitkinliğinden çıkmış olan bu yeni Türkiye, Atatürk’ün dimağında vücut bulmuştu.

O, bu Türkiye’yi kendi elleriyle dünyaya getirdi.”

Dela Mail Gazetesi

“Bu devrin diktatörlükleri ve demokratları Atatürk’ün iyi adam hasletine malik olsalardı, dünya böyle iki düşman safa ayrılmazdı.”

İngiliz Basını

“Atatürk modern Türkiye’nin kurucusu ve ulusunun reformcusudur.

O’nun güçlü önderliği sayesinde, Ortaçağı yaşayan şarklı Osmanlı İmparatorluğunun zihniyeti yıkıldı ve diğer uluslar safında, uygarlıkça ileri, yapıcı bir seviyeye erişen ve durumunu devam ettirebilen modern, gelişmiş, laik bir Cumhuriyet yönetimi kuruldu.”

Encyclopaedia Britannica

“Devrin en centilmen, sözüne en inanılır, dostluğuna en güvenilir, devlet adamı Atatürk’tür.”

İngiliz Basını

“Vekar ve haysiyetin bir laftan ibaret kaldığı bu asırda, Mustafa Kemal Atatürk vakar ve haysiyetin canlı timsaliydi.”

İngiliz Basını

“Kemalist Türkiye, bir milletin sağlam bir ekonomik siyaset güderek devletler arasında yakışırı olduğu şerefli yeri nasıl kazanabileceğini bütün cihana göstermiştir.”

The Financial Times

İSRAİL

“Mustafa Kemal Atatürk, kuşkusuz 20. yüzyılda dünya savaşından önce yetişen en büyük devlet adamlarından biridir.

Hiçbir millete nasip olmayan cesur ve büyük bir inkılapçı olmuştur.”

David Ben Gurion
İsrail Başbakanı

“Ben Gurion yaklaşık 90 yıl önce genç bir öğrenci iken iki yıl süreyle burada ikamet etti.

İki yıl süreyle büyük yakınlık duyduğu Türk kültürünü, dilini ve yasalarını öğrendi.

Osmanlı Kültürünü araştıran bir kişi idi.

Türk ve İsrail halkı arasındaki ilişkiyi geliştirmek ve ilerletmek için Türkçeyi çok iyi öğrendi.

Kendisi Atatürk’ten dünyanın en büyük lideri olarak söz ederdi. Atatürk’ten etkilendiğini hiçbir zaman saklamadı.

İsrail’in kuruluşu aşamalarında, Türk kültürünün yansımaları görüldü.

İki ülke arasında kalıcı bir işbirliği ve dostluğun kurulmasına kaynak oluşturdu...”

Morhedai Amihai
İsrail’in İstanbul Başkonsolosu

“Atatürk Türkiye’de laik düzeni tesis ederek çok büyük bir iş yapmıştır.

Bizler İsrail’de bunu başaramadık...”

Şimon Peres
İsrail Başbakan Yardımcısı

“Unutulmaz insan Mustafa Kemal’in devrimlerini gerçekleştirdiği yıllarda bu birçok lider Türkiye’de bulundular.

Ve Ondan esinlendiler. Bu devrimlerin sonucunu bugünlerde hissediyoruz.

Atatürk kadar uzağı gören bir önder bulunmamıştır.

Dinsel kurumların bir ülkeyi ellerine almamalarını sağladı.

Çağdaş ve modern bir yönetim ortaya koydu.”

Şimon Peres
İsrail Başbakan Yardımcısı

“Türkiye Atatürk’ün önderliğinde bir kurtuluş savaşı yaptı. Daha sonra, bir laik devlet kurup dinle devleti birbirinden ayırdı.

Bu çok önemli. Dinde devrim yapabilmek. Özellikle de halkının yüksek çoğunluğu müslüman olan bir ülke için.

Siz bunu başardınız, biz başaramadık. Bizim de bir Atatürk'e ihtiyacımız var.

Biz de bir kurtuluş savaşı yaptık, ama laik bir devleti kuramadık, din devletiyiz, hala din ile devleti birbirinden ayıracak bir Atatürk beklemekteyiz.

Türkiye ve Türkler dendiği zaman aklıma ilkin Atatürk geliyor.

Eğer Atatürk olmasaydı, Türkiye de Arap ülkeleri gibi köktendinci, gerici bir ülke olurdu..."

Yossi Sarid
İsrail'in eski Eğitim Bakanı

"Ben modern Türkiye'nin kurucusu olan Atatürk'ün en büyük hayranlarından biriyim.

Atatürk aynı zamanda dünyanın gelmiş geçmiş en büyük liderlerinden biridir..."

Prof. Dr. Shectman
Nobel Ödüllü İsrailli Bilim Adamı

Arkadaş Derneği'nin bahçesinde bulunan Atatürk Anıtı, 2 Kasım 2007'de Türkiye Tel Aviv Büyükelçisi Namık Tan'ın da katıldığı törenle açıldı.

İsrail'deki Türk kökenli Yahudilerin kurduğu derneklerden Tel Aviv yakınlarındaki Yehud'da bulunan Arkadaş Derneği'nin bahçesine konulan Atatürk büstü, 2 Kasım 2007 tarihinde Türkiye'nin Tel Aviv Büyükelçisi Namık Tan'ın da katıldığı bir törenle açıldı.

Bu anıt aynı zamanda İsrail'deki ilk Atatürk anıtıdır.

Yehud'daki Arkadaş Derneği kuruluşundan birkaç yıl sonra dernek bahçesine bir Atatürk büstü koyma kararı almıştı.

Dernek merkezinde bugün yapılan açılış töreninde Türkiye'nin Tel Aviv Büyükelçisi Tan ile Dernek Başkanı Eyal Peretz, büstün kurdelesini birlikte kesti.

Büstün kaidesinde şu yazı bulunuyor:

"Ulu Önder Mustafa Kemal Atatürk... Bütün Türk milletini ve Türkiye'yi seven İsrail halkı, sana ebediyen minnettar kalacaktır..."

Törende Atatürk'ün anısına yapılan 1 dakikalık saygı duruşundan sonra, iki ülkenin milli marşları dinlendi.

Konuşmasında Atatürk'ün demokratik ve laik bir Türkiye yarattığına dikkat çeken Dernek Başkanı Peretz, İkinci Dünya Savaşı'nda Türkiye topraklarında bir tek Yahudinin bile öldürülmediğini hatırlattı ve bu nedenle Türkiye ve Atatürk'e şükranlarını sunmak istediklerini kaydetti.

"Bu, bizim Türkiye'yle dostluğumuzun bir ifadesidir" diyen Peretz, İsrail Bilim, Kültür ve Spor Bakanı Galid Macadele'nin de büstün açılışı nedeniyle bir kutlama mesajı gönderdiğini söyledi.

Türkiye'nin Tel Aviv Büyükelçisi Tan da dünyanın dört bir köşesindeki dost ülkelerde Atatürk'e adanmış parklar, hatıra ormanları, cadde ve sokaklar ve anıtlar bulunduğunu, bu çerçevede İsrail'de de 9. Cumhurbaşkanı Süleyman Demirel'in 1999 yılında İsrail'i ziyareti sırasında bir Atatürk Ormanı'nın açıldığını hatırlattı.

Tan, “Arkadaş Derneği tarafından yaptırılan bu büstle bu büyük liderin hatırası İsrail’de daha da somutlaşmış olmaktadır. İnanarak ve içimden gelerek, İsrail’de bir ilki gerçekleştiren Dernek Başkanı Peretz’e ve emeği geçen herkese teşekkür ediyorum” dedi.

Şehitler Anıtı:

I. Dünya Savaşı sırasında, 1914-1918 arasında Ber Şeva cephesinde şehit düşen 298 Türk askerinin anısına, kentteki Osmanlı dönemi eski Hicaz Demiryolu’nun istasyonunun hemen yanında bir Şehitler Anıtı bulunuyor.

21 Ekim 2002’de, Türkiye ile Ber Şeva Belediyesi tarafından yaptırılan anıtın bulunduğu meydana “Atatürk Meydanı” adının verilmesi fikrinin öncülüğünü ise Ber Şevalı bir Yahudi olan İzak Şatil yaptı.

Şatil, İsrail’de her kent ve kasabada olduğu gibi, Ber Şeva’da cadde ve sokakları, bahçeleri isimlendiren komisyonda üye.

“Bu meydana Atatürk isminin verilmesinin çok uygun olacağını düşündüm” diyen Şatil, geçen yılbaşında bu düşüncesini hayata geçirmek üzere harekete geçmiş. Önerisiyle 14 Ocak’ta İsimler Komisyonu’ndan bu konuda karar çıktığını, kararın daha sonra Belediye de onaylandığını ifade eden Şatil, bu konuda Belediye Başkanı Turner’den de büyük destek aldığını dile getirdi.

Şatil şöyle konuştu:

“Burada (Ber Şeva) Kennedy, Roosevelt isimleri yok. Ama artık Atatürk’ün adı var. Atatürk, çocukluğumdan bu yana benim için bir kahraman.”

Böylece İSRAİL’in ilk Atatürk Meydanı, ülkenin güneyindeki Necef’in başkenti olarak bilinen Ber Şeva’da açılmış oldu.

İsrail’in Ber Şeva kentinde, Mustafa Kemal Atatürk Meydanı ile meydana Şehitler Anıtı’nın bulunduğu alana yerleştirilen Atatürk büstü 31 Ekim’de törenle açıldı.

Atatürk büstü, Türkiye’de yapılarak Ber Şeva’ya getirildi.

Ber Şeva Belediye Başkanı Turner, Türk halkına çok derin ve sıcak duygular beslediğini belirterek, yıllar önce, genç bir İsrail Hava Kuvvetleri pilotu olarak görev yaparken Türkiye’ye gittiğini, İzmir Gaziemir ve Konya’da bulunduğunu anlattı.

Turner, o günlerden bu yana Türkiye’ye karşı her bakımdan yakınlık hissettiğini, kentin Osmanlı döneminden birçok iz taşıdığını hatırlattı.

Ber Şeva’da “Eski Kent” olarak bilinen çarşının yanı sıra Osmanlı döneminden kalma evler ve binaların bulunduğunu kaydeden Turner, Atatürk büstü ve meydana kentlin Türk geçmişiyle birlikte yaşatılacağını söyledi.

Büyükelçi Namık Tan da meydan ve Atatürk büstünün, iki ülkenin iyi ilişkilerinin bir sembolü olacağını ifade etti.

Tan; Türkiye Cumhuriyeti’nin kurucusu Mustafa Kemal Atatürk’ün Türk askerlerinin savaştığı yerlerde isminin bulunmasının ve bir büstünün yer almasının önemine dikkati çekti.

Tan, Ber Şeva Belediye Meclisi ve Belediye Başkanı’nın bu kararlarından dolayı çok memnun olduklarını da dile getirdi.

Açılış törenine, Türkiye’nin Tel Aviv Büyükelçisi Namık Tan, büyükelçiliğin diğer yetkilileri, askeri ateşeler, Ber Şeva Belediye Başkanı Yaakov Turner’in yanı sıra İngiltere, Avustralya, Yeni Zelanda ve

Güney Afrika büyükelçileri, İsrail Dışişleri Bakanlığı mensupları, İsrail’de bulunan Türk görevliler katıldı.

Büyükelçi Tan, meydana Atatürk’ün adının verilmesini ve buraya Atatürk büstü konulmasını, “Ber Şevalıların Türk halkına çok değerli bir armağanı” olarak niteledi.

Namık Tan, “Osmanlı-Türk izlerini taşıyan Ber Şeva’da böyle bir meydan ve anıtın açılması, bizler için çok anlamlı” dedi.

Belediye Başkanı Turner de şunları dile getirdi:

“Ber Şeva cephesinde şehit düşen Türk askerlerine karşı şimdiye kadar eksik kalan bir görevi yerine getirmekten gerçekten çok büyük gurur duyduğumu”

“Ber Şeva, onların hatırasını yaşatmak için her şeyi yapacaktır” diyen Turner, Atatürk alanının ve büstünün hemen arkasında bulunan tarihi Hicaz demir yolu istasyonunu da iki yıl içinde onarma sözü verdi.

Atatürk meydanı yapılması fikrinin öncülüğünü yapan ve bunu uygulayan Ber Şevalı İzak Şatil, “Barış Şehri” olarak nitelediği kentte bunu başarmaktan duyduğu mutluluğu dile getirdi ve “Rüyalarım gerçek oldu” dedi.

Bu heykel levhasında;

“Yurtta barış, dünyada barış – Mustafa Kemal Atatürk 1881-1938 Türkiye Cumhuriyet’inin kurucusu...”

Yazısı bulunmaktadır.

Atatürk Ormanı:

Türkiye ile İsrail Devletleri arasında her alanda güçlü ilişkilerin kurulduğu 1950’li yıllarda, Türkiye’den gelen Musevilerin katkılarıyla oluşturulan Atatürk Ormanı, 1953 yılında üst düzey katılımlı büyük bir törenle açılmıştı.

Açılışa dönemin İsrail Devlet Başkanı Yitzhak Ben-Zvi bizzat gelerek bir konuşma yaparken, Türkiye’nin İsrail maslahatgüzarı Şevket İstinyeli de ormana sembolik olarak ilk ağacı dikmiş.

Türkiye’ye bakan bir tepede bulunduğu belirtilen Atatürk Ormanı, sonraki yıllarda da İsrail’i ziyaret eden Türk siyasetçilerin uğradıkları bir yer haline gelmişti. 1995 yılında Demokratik Sol Parti Genel Başkanı sıfatıyla İsrail’e giden Bülent Ecevit ve eşi Rahşan Ecevit de ormanın ziyaretçileri arasında yer almıştı.

180 bin dönüm üzerine kurulu ormana ağaç diken herkese bir diploma verilmesi adeti üzere Ecevit çiftine de bir diploma sunulmuştu..

“Diğer diktatörlerin ya da liderlerin aksine Kemal Atatürk siyasal ve sosyal görüşlerini Türklere ya da kendisiyle ilişkiye geçenlere zorlamadı.

En büyük isteği, reform taslaklarını halkıyla tartışmaktı; çünkü inandırarak reforma inanıyordu ve Türkleri görüşlerinin sağlıklı olduğuna inandırmaya çok çalıştı.

Kemal Atatürk, övünmeyi ve tehdidi sevmiyordu.”

Palestine Post

“Dünya, çağımızın en dikkati çekici adamlarından birini kaybetti.”

Palestine Post Gazetesi

İTALYA

“Kemal Atatürk, yalnız yeni Türkiye’nin sembolü değil, aynı zamanda çağımızın en ilgi çekici şahsiyetlerinden biridir.

Çalışkan, güçlü ve hür Avrupa’nın diğer ülkeleri ile işbirliğine sağlam şekilde bağlı olan Türkiye, bugünde O’nun izinde yürümektedir.”

Giovanni Leone

İtalya Başbakanı

Fabio Grassi’nin ‘Atatürk’ adlı kitabı, Atatürk üstüne İtalya’da yazılan ve yayımlanan ilk kitap.

İtalya’da herkesin elinin altında bulabileceği bu denli ayrıntılı bir Atatürk biyografisi salt bizi değil, İtalyan okurlarını da mutlu edecektir.

Fabio Grassi ele aldığı konuları derinliğine irdeleyen bir yazar. Türkiye gerçeğinin Atatürk gerçeğiyle örtüştüğünün ayrımında; bir başka deyişle, kimileri kabul etmese de, Cumhuriyet Türkiye’si’nin, Atatürk demek olduğunun altını çiziyor ve daha da öteye giderek, tarihte yaşanmamış bir dönüşümün mimarı olarak gördüğü Atatürk’ün, devrimlerini yaparken dünyada egemen olan tarihsel gerçekliği gözden uzak tutmadığının ayrımında olduğuna da işaret ediyor.

O da Atatürk’ün Çanakkale, ardından Kurtuluş Savaşı’nı ve daha sonra devrimlerini macera uğruna, durup dururken yapmadığını ve her devrimin arkasında haklı bir gerekçesinin olduğunu ayrıntılı bir yaşamöyküsünde görmelerinin daha kolay olduğunu düşünüyorum.

Fabio Grassi’nin Atatürk kitabını okurken bunları saptadım. Kılı kırk yaran bir incelemeci yaklaşımıyla ele aldığı konuları derinliğine irdeleyen Grassi Türkiye gerçeğinin Atatürk gerçeğiyle örtüştüğünün belirliyor.

Atatürk’ün yaptıklarında farklı bir karakterin izlerinin saptandığını ve olağanüstü bir kişilik göstergesinin görmezden gelinemeyeceğini belirtirken yaşamının her aşamasında muhafazakârlığa karşı bir yaklaşımın var olduğunu, ayrıca annesinden çok babasının özgürlükçü yaradılışının kendisine yol gösterdiğinin belirtilmesinin gereği üzerinde durur.

Bu karakterinden ötürüdür ki Atatürk, Grassi’ye göre, Abdülhamit’in baskıcı siyasalarına karşı koymak gereği duymuştur. Mustafa Kemal’in Çanakkale Savaşları’nda ortaya koymuş olduğu başarıyı, Grassi’nin gözünde, düşmanın ülke topraklarından kovulmasında çok önemli bir katkı sağlamıştır.

Öteki paşaların, Enver, Cemal paşaların, birinin doğuda, ötekinin güneydeki başarısızlıklarına karşın, Mustafa Kemal’in Çanakkale’deki başarısı, Türk toplumunun bağımsızlığına giden yollar üstündeki kapıları aralamıştır.

Bir başka deyişle Çanakkale Savaşları, Kurtuluş Savaşı için bir başlangıçtır ve ülkenin düşmandan temizlenmesi için bir moral kaynağıdır.

Grassi, ayrıca, Atatürk’ün yaman bir diplomat olması nedeniyle Sovyetler’i, kendisine Kurtuluş Savaşı’nda yardım etmeye ikna etmiş olduğunu belirtir. Diplomatlığının yanı sıra iyi bir strateji uzmanı olması nedeniyle çok farklı fikir gruplarını kendi ülkesi doğrultusunda düşünmeye itmiş olduğunu satır aralarında belirtir.

Yazar, girişimlerinin tek yanlı bir destek alarak başarıya ulaşmasının olanaklı olmadığının ayrımında olarak değişik kaynaklara başvurmasının gereğini Atatürk’ün zaman yitirmeden duyumsadığını ve başarısında dikkatli olması gibi kararlı bir kişiliğe sahip olmasının da payı olduğunu söyler.

Çabuk anlayan ya da algılayan, karar veren ve yaşama geçiren bir kişilik olarak başaramaması diye bir şeyin olamayacağının bilinmesi gerektiğini söyler.

Sevr gibi cehennemi bir ateşin ortasından ülkesini Lozan'a taşıyan bir liderin gözünü kırpmadan Kurtuluş'tan sonra Kuruluş'a geçmesi ve yeni bir ulus oluştururken ilk iş olarak hilafeti kaldırmış olması görülmedik bir yüreklilik göstergesidir.

Bunu başaran Atatürk'ün yeri geldikçe zor kullandığını da söylerken ülkesi adına başvurduğu bir yol olduğunu da söylemekten geri kalmaz.

Atatürk'ün yaptığı eskimiş, pörsümüş bir devlet yapısının yerine öz ve biçim değişikliği yaparak yeni bir siyasal ve toplumsal dizge ile devletini ayakta tutmak içindir.

Yoksa diktatör karakterli olmasının bir sonucu değildir.

Fabio L. Grassi sonuç bölümünde şöyle demektedir:

"Atatürk, kendini Türkiye'ye adanmış biriydi. O, muzaffer bir askerken, üniformasını çıkarıp kendini ülkesinde derin bir kültürel transformasyon gerçekleştirmeye adanmış bir devlet adamıydı. Onu istisnai kılan da budur."

"Annem Hırvat ve Kemal Atatürk'ü ondan öğrendim. Yaptıkları çok ilgi çekici geldi, Türkiye'nin tarihini değiştiren büyük bir lider.

Dünya tarihinde Kemal Atatürk kadar bir şeyleri sıfırdan var etmiş başka bir lider var mıdır, emin değilim.

Türkiye'de oluşturduğu yapı ve ülkede modernizmin temellerini atması o şartlarda bana inanılmaz biçimde değerli geldi.

Bir ürünü ya da kurumu oluşturmak çok zor, yıkmak ve tüketmek ise çok kolaydır. Bence, Türkiye'de şu an Kemal Atatürk'ün yaptığı müthiş işlerin değeri unutuluyor.

Unutmak da yıkmak ve tüketmek kadar kolaydır aslında ve Türkiye için Kemal Atatürk'ün yaptıklarını unutmak, yıkım ile eş değerdir..."

Andrea Trinchieri

İtalyan Basketbol Takımının Koçu

Türkçe bilmiyorlar, Türkiye'yi görmemişler, ama Atatürk efsanesini öğrenmişler, 323 yıldır Türk gibi yaşıyorlar. İtalya'nın Moena Köyü'ne bir yeniçerinin gelmesiyle 'Türkleşen La Turchia' köyünün şaşırtıcı öyküsü:

"İtalya'nın Moena Köyü'ne sığan bir Yeniçeri oraya yerleşip, bir de kahraman olunca köyün adı 'La Turchia' diye anılmaya başlamış. Moenalıların en büyük isteği ise mehter takımını görmek.

İtalya'daki Türk köyünden davet var.

İtalya'nın Manzori Dağları'nın eteğindeki 'La Turchia' adıyla da bilinen Moena Köyü, 323 yıldır hoşgörü örneği sergiliyor. Türkçe bilmeyen ama kendilerini Türk olarak tanıtan Moenalılar, Türkleri bekliyor. Bu şaşırtıcı öykü tam 323 yıl önce başlar. 2. Viyana kuşatması sonrası bir Osmanlı askeri, İtalya'da küçük bir kasabaya sığınır.

Ölmek üzere olan bu Yeniçeri askeri, köylüler tarafından tedavi edilir. İyileşince de köyden bir kızla evlenir. Kasaba halkının 'Il Turco' adını verdiği asker, o dönem dükalığın halktan istediği haksız vergilere karşı köyü ayaklandırır ve korur.

Kendini ve Türk adetlerini bu yörenin insanlarına öyle sevdire ki ölümünden sonra bile bu Türk gelenekleri yaşatılır.

Halk arasında kahraman ilan edilen Yeniçeri askerinin büstünün de bulunduğu Moena'ya halk 'La Turchia' adını verir. Bir Türk'e inanan ve asırlardır bunu koruyabilen Moenalılar;

“Moena’daki bizim Türkiyemizde doğduk...”

Diyorlar, ama tek kelime bile Türkçe bilmiyorlar. Hiçbiri Türkiye’ye gelmemiş.

Sokaklarında İtalyan değil, Türk bayrakları dalgalanıyor. Kitaplardan ve televizyonlardan gördükleri kadar Türkiye’yi takip etmeye çalışıyorlar.

Kahraman olarak gördükleri yeniçeri anısına her yıl Ağustos ayının ilk haftası düzenlenen ‘Moena Türk Festivali’nde belediye başkanı dahil herkes Türk gibi giyiniyor, yeniçeri kıyafetli askerler ortalıkta dolaşıyor.

Festivalde, topluluğun en yaşlısı ‘Sultan’ oluyor ve ‘Il Turco’yu temsil ediyor. Yeniçeri askerinin büstünün de bulunduğu meydanda festival iki gün sürüyor.

Moenalılar, Türk örf ve adetlerini öyle benimsemiş ki kız istemeye giden aile başlık parası bile veriyor. Bunun adına da ‘töre’ diyorlar. Köyden dışarıya gelin giderken ‘Alabastia’ adlı bir tören düzenleniyor.

Bu törende, gelinin dışarıya çıkabilmesi için sultanların izni gerekiyor. İzin toplantısı kız köyden çıkarırken yapılıyor. Köyün büyükleri sultan, geri kalanlar ise bir Türk gibi giyiniyor.

323 yıldır etkisinde kaldıkları bir Türk’ün kendilerinde bıraktığı etkileri evlerinde bile görmenin mümkün olduğunu söyleyen Moena Belediye Başkanı Riccardo Franceschetti şöyle demektedir:

“Il Turco’ya dayanan geçmişimize ilişkin kesin bir şey söyleyemeyiz, çünkü bu konuda yapılmış bilimsel bir çalışma yok. Dedelerimizin babalarımıza anlattığı Il Turco efsanesini bizler de çocuklarımıza inançla aktarıyoruz.

Bu festival bizim için çok önemlidir, Türkler gelip buradaki küçük Türkiye’yi görmeli. Kabul etmeliyiz ki aramızda çok güçlü bir bağ var. Bu festivalle bu bağı güçlendirmek istiyoruz...”

Böylece birbirimizi daha çok ziyaret edebiliriz, bu festival aramızda yeni bağlar kurabilir. Bu tür birlikteliklerle kültürel etkileşime gidebilir, tecrübe değişimi yapabiliriz. Bu platform üzerinde adet ve örflerimizde senteze ulaşabiliriz...”

“Hayatının sonuna kadar ulusunun mutlak güvenliğiyle kurduğu devletin başında kalan muzaffer kumandanın kişiliği eşi görülmemiş bir karakter örneğidir.”

Comte Carlo Sforza
İtalya Eski Dışişleri Bakanı

“Hayatının sonuna kadar milleti’nin mutlak güveni ile kurduğu devletin başında kalmıştır.

Bu muzaffer kumandanının kişiliği, eşi görülmemiş bir karakter örneğidir.”

C. C. Sforza

“Üstün iradesi, tükenmez cesareti ve eşsiz sezisi ile hasımlarını dize getirdi.

Fazilet ve ciddiyeti, üç yılda memleketine yalnız askeri değil, aynı zamanda tam ve doyurucu bir siyasi zafer kazandırdı.”

F.Perrone Di San Martino
Yazar

“Atatürk’ün ölümü ile Yakın Doğu’nun gelişmesine birinci derecede etken olan son derece kuvvetli bir şahsiyet kaybolmuştur.”

Tribuna Gazetesi

“Atatürk’ün ölümü ile dünya büyük bir liderini kaybetmiştir.”

Gazeta Del Pololo

“Çökmüş bir ülkeye geçmişin tarihsel değerini geri veren Atatürk olmuştur.”

Massagero Gazetesi

KEMAL PAŞA’YA
Yüzünü görmek istedim
Selanik’te
Bir şey sormadan
Kuyumcularla kebabçılara...

Deniz kıyısına gittim
Sesin duyuluyordu.
Liman boyunca,
Bütün deniz kabuklarında...

Bir vapurda
Dalgalanıyordu
Adının hayali...

Ne güzel şey,
“Türk Dostuyum” demek...

Samsun’a çıkacağız,
Yarın sabah...

ORD. PROF. DR. ANNA MASALA

İtalyan şairin yazdığı şiirin İtalyanca orijinali:

A KEMAL PASCIA
Ho cercato il tuo volto
A Salonicco
Senza chiedere nulla ai venditori
Di gioielli e kebab.

Sono arrivata al mare.
Lungo il porto
Si udiva la tua voce
In tutte le conchiglie.

Su una nave
Sventolava il fantasina
Del tuo nome.

Che cosa bella é dire
“Sono amico dei Turchi” ...

Domatina
Sbarcheremo a Samsun...
ORD. PROF. DR. ANNA MASALA

İtalyan heykeltıraş Pietro Canonica'nın Canonica Müzesi'nde yer alan Atatürk büstü:

Uzun yıllar Roma Güzel Sanatlar Akademisi Heykel Bölümü'nde profesör olarak görev yapan Canonica bir dönem akademinin başkanlığını da yürüttü.

1929 yılında İtalyan Akademisi'ne üye seçilen Canonica 1950 yılında İtalya Cumhurbaşkanı tarafından, sanat alanında gösterdiği başarılar ve vatanına yaptığı hizmetlerden dolayı ömür boyu İtalyan Parlamentosu Üyeliğine atandı.

Atatürk'ün önderliğinde Kurtuluş Savaşı'ndan galip çıkan, Cumhuriyeti kuran Türk ulusunun öyküsünü ölümsüzleştirmek için açılan heykel yarışmasına İtalya Dışişleri Bakanlığı'nın isteği ve Güzel Sanatlar Müdürlüğü'nün ısrarı ile Canonica da katıldı.

Sanatçının Türkiye Cumhuriyeti ve Atatürk ile ilişkileri böylece başlamış oldu.

İstanbul'a gelen Canonica, buradan Ankara'ya giderek Mustafa Kemal Atatürk'ün huzuruna çıktı.

Sanatçı ilk denemesi olarak dört gün içinde Atatürk'ün bir büstünü yaptı.

Atatürk'ün beğenisini ve dostluğunu kazandı. Canonica Ankara'da Atatürk heykellerin tasarımını tamamladı ve Torino'ya döndü.

Burada tasarımlarına uygun olarak heykelleri hazırladı.

Canonica tarafından yapılan eserlerden ilki Atatürk'ün at üstünde tasarlandığı tunç heykel, eski Namazgah tepesi üstüne Arif Hikmet Koyunlu tarafından projelendirilerek inşa edilen Etnografya Müzesi'nin önüne dikilerek 29 Ekim 1927'de açıldı.

Canonica'nın Ankara'daki ikinci eseri Zafer Meydanı'na dikilen, Atatürk'ün askeri kıyafetle ayakta tasarlandığı heykeli oldu.

Bu heykelin açılışı 4 Kasım 1927'de yapıldı.

Canonica daha sonra İstanbul'da Taksim Meydanı'ndaki Cumhuriyet Anıtı'nı tasarladı.

Anıt 9 Ağustos 1928 günü açıldı.

Canonica'nın Türkiye'deki son eseri İzmir'de Cumhuriyet Meydanı'ndaki atlı Atatürk heykelidir.

Heykelin açılışı 28 Temmuz 1932'de yapıldı.

Aramızdan ayrılışından yıllar sonra İtalya'da Canonica'nın yaptığı bir Atatürk heykeli kalıbı bulundu.

İlk Atatürk heykeli olarak tanımlanabilecek bu eser dökümü yapılarak İtalya'daki Türkiye Cumhuriyeti Elçiliği'ne hediye edildi.

Heykel 10 Kasım 1984'te elçilikte törenle açıldı.

Bıraktığı notlardan anlaşıldığına göre sanatçı Atatürk'e büyük hayranlık duymuş, Anadolu toprağını ve onun insanını samimi duygularla sevmiştir.

Ulu Önderimiz ve Cumhuriyetimizin kurucusu Atatürk'ün "Yurtta Barış, Dünyada Barış!.." sözlerini Roma halkına iletmeğe dünya barışına katkı sağlayacak bir mesaj vermek amacıyla, Roma'daki Mustafa Kemal Atatürk Meydanında inşa edilen anıtın açılışı, 10 Kasım 2005'te saat 12:30'da gerçekleştirildi.

Söz konusu anıt, Roma Belediyesi, EUR SpA, İtalya -Türkiye Dostluk Birliği, Marenostrum Onlus Vakfı ve Türkiye İhracatçılar Meclisi'nin katkılarıyla yapıldı ve anıta konulacak yazıt mermeri "Cave

Michelangelo" mermer ocağı tarafından temin edilerek, Heykeltraşlar Massari ve Rotelli tarafından hazırlandı.

İtalya'da yaşayan Türkler Roma Belediye Başkanı Veltroni'ye bir teşekkür mektubu hazırladı ve dört koldan yollanmaya başlandı.

Mektubun Türkçesi:

"Sayın Veltroni...

Fevkalade anlamlı ve de sağ duyulu bir karar alarak, gerçek bir "Barış Adamı" olan Atatürk'ün 1920'lerde söylediği ancak ebediyete kadar geçerliliğini koruyacak olan erdem yüklü sözleri "Yurtta Sulh, Cihanda Sulh"u taşıyan güzel bir anıtın "Pax Romana"nın merkezinde yükselmesine öncülük ettiniz.

Biz, İtalya'daki Türkler olarak, size müteşekkirimiz.

Ancak son dönemde bazı çevrelerin tamamen maksatlı karalama kampanyalarıyla ülkesi ve dünya için barış dilemekten başka bir "suçu" olmayan bu eşsiz insanı da dahil etmeye çalıştıklarını üzüntüyle müşahade ediyoruz.

Asılsız biçimde suçlanmaya çalışılan bu büyük insan sadece barış için çalıştı.

Atatürk'ü sözde soykırım tartışmaları ile irtibatlandırmak çabası beyhudedir ve gayri ahlakidir.

Her şey bir yana kaldırılması istenen o güzide anıtın üzerinde geçmişte olduğu gibi, günümüzde ve daha da önemlisi gelecekte tüm dünyanın ihtiyacı olacak bir barış mesajı bulunmaktadır:

"Yurtta Sulh, Cihanda Sulh". O anıtı karşı çıkarak, barışa karşı çıkmak demektir.

Öte yandan dünyada birçok ülkeye örnek teşkil edecek Türk - İtalyan dostluğuna ithaf edilen bu anıta karşı çıkmak, dostluğa ve hoşgörüye karşı çıkmak demektir.

Ayrıca böyle bir anıtın açılmış olması tarihi gerçekleri çarpıtmaya yönelik başka projelere, özellikle de büyük önem verdiğimiz Türk - İtalyan dostluğunu ve gelişen ilişkileri zedeleyecek nitelikte anıtlara vesile olmamalıdır.

Bu görüşlerle bir kez daha dünya barışına vermiş olduğunuz bu anlamlı katkıdan dolayı size teşekkür ediyor; yalanlar üzerine inşa edilmiş soykırım iddialarını umarsızca karaladıkları insanlarla oturup, tartışmaktan dahi aciz olan hoşgörüsüz çevreleri de bu vesileyle kınıyoruz.

Sanırsız bu çevrelere en iyi cevabı bir başka büyük devlet adamı olan Abraham Lincoln'ün şu sözleri verecektir:

"İnsanların tümünü bazı bazı kandırabilirsiniz. Ve insanların bir bölümünü de bazı bazı kandırabilirsiniz. Ama insanların tümünü ilelebet kandıramazsınız..."

En derin saygılarımızla."

İtalya'daki Türkler

JAPONYA

“Atatürk’ün Türk Dili Devrimi’ni gerçekleştirmesi ve dinle siyaseti birbirinden ayırarak Türk Top-
lumu’nun modernleşmesini sağlamak yolundaki çabalarına karşı büyük bir hayranlık duymaktayız.”

Hayato İkedo
Japonya Başbakanı

“Atatürk Devrimleri Japonya’da ve diğer ülkelerde çok etkili olmuştur.
Türkler kadın hakları yönünden Japonya’dan çok daha ileri durumdadırlar...”

Prof. Dr. Tadaşi Suzuki
Tokyo Üniversitesi Öğretim Üyesi – Tarihçi

“Yüzyıldan beri Küçük Asya’nın çıkardığı en büyük lider.”

The Japon Chronicle

“Şaşırtıcı ve çekici bir kişi. Asker olarak büyük, fakat devlet adamı olarak daha büyük.”

Japon Times Gazetesi

Tokyo’da Atatürk Camii:

Olayın özeti şöyledir; yıl 1931...

Japon Elçisi Torijori Yamada, Türkiye’ye gelip Atatürk’ü ziyaret eder...

Atatürk’le yaptığı görüşmede, Atatürk’e Tokyo’ya bir cami yaptırmasını teklif etmiştir.

Atatürk, yaşlı Torijori Yamada’yı, “sensei” (hocam) diyerek ayağa kalkarak karşılamıştır.

Çünkü Yamada, Atatürk’ün Harp Akademisi’nden Japonca hocasıdır.

O karşılaşma anını Torijori Yamada’dan dinleyelim:

“Atatürk beni kapıda ‘Sensei’ diye karşıladı.

Küçük bir sehpa diz dize oturduk.

Tokyo’ya bir cami yapın dedim.

Atatürk baktı ve dedi ki:

‘Beyefendi bu güzel bir teklif ama harç borç içinde bir milletiz . Bunca borcumuz varken Tokyo’ya bir cami.... Ama beyefendi, bu çok güzel bir teklif... Yapalım. Tokyo’ya bir cami yapalım. Ben yaptırıyorum...”

İşte o günden itibaren Mustafa Kemal Atatürk devletten aldığı maaşıyla Torijori Yamada’ya verdiği sözü tutar Tokyo Camii’ni yaptırır...

Torijori Yamada, Atatürk'ü ziyaretinden bir yıl sonra 1932 yılında vefat etmiş, ama Atatürk verdiği sözü tutmuş ve 1938'de tamamlanan Tokyo Camii'ni yaptırmıştır.

Cami, Atatürk'ün ölüm yılı olan 1938 yılında tamamlanır...

Mustafa Kemal Atatürk'ün ebediyete intikal ettiği yılda bu caminin bitirilmiş olması da anlamlıdır.

Ve Tokyo Camii ibadete açılır...

Mustafa Kemal Atatürk'ün ruhuna de Fatihalar ve Mevrit okunur...

Kuşimoto / JAPONYA- Statue of Mustafa Kemal ATATÜRK (Mustafa Kemal ATATÜRK heykeli) Ata binmiş muhteşem bir heykel:

Niigata bölgesinde kurulan Türk Kültür Köyü için yaptırılmış bu heykel.

Türk Kültür Köyü yeterli ziyaretçi gelmeyince iflas etmiş.

Ve heykel orada resmen yalnızlığına terkedilmiş.

Daha sonrada o bölgede deprem olunca heykel kaidesinden alınıp bir depoya konulmuş.

Daha doğrusu uzun bir süre öylece yan devrilmiş bir şekilde beklemiş.

Bu olay basına yansıyınca hem Türkleri seven Japonlar hem de burada yaşayan Türkler imza kampanyası başlattı.

Ve sonunda yeterli ilgi çekilince heykel Kuşimoto'ya yani Türk Müzesinin olduğu alana taşındı.

Bildiğimiz gibi Ertuğrul Fırkateyni Kuşimoto açıklarında 18 Eylül 1890'da tayfun sebebiyle kayalıklara çarparak batmıştı. 655 mürettebatın 589'u hayatını kaybetmişti.

Ölenlerin anısına 1891'de bu kasabada bir anıt yapılmıştır ve her yıl düzenli olarak bu anıt önünde anma törenleri yapılmaktadır.

Kuşimoto kasabası Mersin ve Yakakent ile kardeş şehirdir. Kuşimoto'da 1974 yılında inşa edilen "Türk Müzesi"nde Ertuğrul Fırkateyni'nin maketi, gemideki asker ve komutanların fotoğrafları bulunmaktadır.

2010 yılında 7.5 metre civarındaki bronz Atatürk Heykeli Kuşimoto'ya dikilmiştir.

KIRGIZİSTAN

“Kırgızistan egemenliğine kavuşalı, kendi adıyla kendi bağımsız devletini kuralı dört yıl oldu. Demirperde bittikten sonra biz Türkiye’ye çok geliyoruz.

Dünyanın çeşitli ülkelerine çok gidiyoruz ve bu zamanlarda bir büyük reformcunun bir büyük siyasetçinin adını çok görüyoruz.

İşte o Mustafa Kemal’dir.

Biz Kırgızistan’da niye Milletlerarası Atatürk Merkezi (Vakfı) kurduk?

Birinci olarak Atatürk’ün bıraktığı miras bizim için son derece enteresandır.

İkinci olarak Atatürk hakkında, Türk milleti hakkında, Türk Edebiyatı, Tarihi, Türk Medeniyeti, Kültürü hakkında hem Kırgızistan’da hem diğer Türk Cumhuriyetlerinde, eski Sovyetler Birliği’nde fazla bilgi yok.

İşte bunun için biz bu Vakfı kurduk.

Çeşitli toplantılarla, konferanslarla, sempozyumlarla, kitaplarla bunları öğrenmek araştırmak istiyoruz. Atatürk, 21. yüzyılda bir idol olmamalı, bir fetiş olmamalı, sizin gibi, benim gibi bir insan her şeyden önce, ama Türk milleti için büyük bir Reformatör, ömrünü vermiş bir insan olarak “O”nu değerlendiriyoruz.

Biz eski Sovyetler Birliği’nde Lenin gibi, Stalin gibi idolleri çok gördük. Onun için idol fikrine karşı çıkıyorum...”

Prof. Dr. Osmanokun İbraimov
Kırgızistan Başbakan Yardımcısı

Kırgızistan’da Atatürk ile ilgili etkinliklerden satırbaşları:

Kırgızistan, Atatürk Parkı’nda Atatürk’ü anma programları yapılmakta...

Büyük Önder Mustafa Kemal Atatürk, vefatının dönümlerinde Kırgızistan’ın Başkenti Bışkek’te anılmakta.

19 Mayıs Atatürk’ü Anma, Gençlik ve Spor Bayramı, Kırgızistan’ın başkenti Bışkek’te Kırgızistan – Türkiye Manas Üniversitesi’nde de coşkuyla kutlanmakta.

Kırgızistan Türkiye Manas Üniversitesi Rektörü Prof. Dr. Süleyman Kayıpov da gençlerin bayramını kutlayarak, “Mustafa Kemal Atatürk’ün sadece Türkiye’nin değil, tüm Türk dünyasının Ata’sıdır.

Kırgızistan’da Atatürk çok yakından tanınmakta, Kırgız çocuklarına Atatürk isminin verildiğine de çokça rastlanmaktadır.

Kırgız gençler Atatürk’ün Nutku’nu mutlaka okumalıdır. ...”

Kırgızistan’ın başkenti Bışkek’e 250 km uzaklığındaki ülkenin turizm merkezi olan Issıkgöl Bölgesindeki Ruh Ordo adındaki Kırgızistan Etnoloji Kültür Merkezi’ne bir Atatürk heykelinin dikilmesi kararı verilmiştir.

Atatürk heykeli, 3 ayda tamamlandı ve Kırgız heykeltıraşlar Adil Saytaliyev, Sarinci Sooronov ve Emil Turdaliyev tarafından hazırlandı.

Atatürk'ün heykeli, Kırgızistan Kültür Kırgızistan'ın Enformasyon Bakanlığı ile Türkiye Cumhuriyeti Kültür ve Turizm Bakanlığı arasında imzalanan anlaşma gereği Ruh Ordo Kültür Merkezi'nde dünya liderlerinin arasında yerini alacak.

Söz konusu kültür merkezinde Rusya'nın eski Devlet Başkanı Boris Yeltsin, Kazakistan Devlet Başkanı Nursultan Nazarbayev, Türk dünyasının ünlü yazarı Cengiz Aytmatov'un da heykelleri bulunuyor.

Kırgız heykeltıraş Adil Saytaliyev;

"Atatürk'ün heykelini hazırlamak bizlere heyecan verdi. Dünya liderinin ülkemizde de anıtının bulunması çok güzel.

Daha önce Atatürk heykelini görmedim ve resimlere bakarak heykeli yaptım.

Büyük bir sorumluluk taşıyan bu işe başlamadan önce Mustafa Kemal Atatürk'ü anlatan, onu tanıtan kitapları okudum.

3 metre yüksekliğinde ve tamamen bakırla kaplı heykel, daha çok Atatürk'ün Cumhurbaşkanı olduğu ilk yıllardaki resimlerinden esinlenerek yaptım..."

Temeli ile birlikte 4 metre yükseklikte olan Atatürk heykeli göl tarafına ve doğuya bakacak şekilde yerleştirilmiştir. Beş hektarlık alana kurulan Ruh Ordo Açık Hava Kültür Merkezi'nde dinler arası diyalogu simgeleyen cami, sinagog, Ortodoks ve Katolik kiliselerinin yanı sıra Budist tapınağı da bulunuyor.

Bunun yanı sıra Çinli Filozof Konfüçyüs, 19. Yüzyıl Rus şairi Aleksandr Puşkin, Sovyet ozanı Bulat Okudjava, Küçük Gavroş Viktor Hugo anıtları merkezde yer alıyor.

Mustafa Kemal Atatürk'ün Kırgızistan'da iki heykeli ve bir de kendi adını taşıyan park bulunuyor.

Yeni heykelle birlikte ülkedeki Atatürk heykeli sayısı üçe çıkmıştır.

Atatürk'ün bu ülkedeki ilk heykeli Kırgızistan'ın bağımsızlığını kazandığı 1991 yılından hemen sonra ülkenin güney bölgesinde ikinci büyük şehir olan Oş'ta dikilmiş.

Kırgızistan'ın bağımsızlığını tanıyan ilk ülke olarak tarihe geçen Türkiye'nin bu girişimini değerlendiren Kırgız yetkililer, Atatürk heykelini Oş'taki, Çeremuşka ilçesinde bulunan Kırgızistan Sinema Salonu'nun yer aldığı parka koymayı uygun görmüşler.

İkinci heykel ise başkent Bişkek'teki Dostluk parkına dikilmiş ve daha sonra parkın adı Atatürk olarak değiştirilmişti.

KÜBA

“Sizin Atatürk gibi bir önderiniz var!..

O’na sıkıca sarılmak, onun yaşamınıza soktuğu değerlere sahip çıkmak ve korumak sizin bir çok sorununuzu çözecektir!..”

Fidel Castro
Küba Devlet Başkanı

“Devrimci Kemal Atatürk, bizim esin kaynağımız oldu.

1919’da Anadolu’dan emperyalistleri atmak için, Bandırma gemisiyle Samsun’a çıktı.

Büyük bir zafer kazandı. Biz de tam 40 yıl sonra, ülkemizden faşistleri kovmak için Granma gemisiyle Havana’ya çıktık.

Biz de zaferle kucaklaştık.”

Fidel Castro
Küba Devlet Başkanı

“Ben de devrim gerçekleştirdim. Ama Atatürk’ün yaptıklarını yapamazdım. Türkler sağdan sola doğru yazarken harf devrimi ile tam tersi yönde yazmaya başladı.

Kıyafet devrimi ve Medeni Kanunla kadınlara getirilen statü çok önemliydi. “O”na ve devrimlerine hayranım.

Kendinize başka bir önder aramayın...”

Fidel Castro
Küba Devlet Başkanı

“Ben en çok Atatürk’ten etkilendim...”

Koşulları, O’nu yeniden dünyanın gündemine oturttu...”

Fidel Castro
Küba Devlet Başkanı

“O’nun yaptıklarını ben başaramazdım. Asıl devrimci Atatürk’tür.

Bu kadar büyük bir devrim yaptım ama Atatürk’ün yaptıklarını asla başaramazdım.”.

Fidel Castro
Küba Devlet Başkanı

“Devrimci Mustafa Kemal Atatürk varken, Türk gençleri neden kendilerine bir başka önder arıyorlar. Devrimci Atatürk bizim ve tüm mazlum halkların esin kaynağıdır...”

Fidel Castro
Küba Devlet Başkanı

Havana / KÜBA – ATATÜRK büstü. Bu büstün kaidesindeki levhada “Mustafa Kemal Atatürk 19.5.1919-10.11.1938 “Yurtta Sulh Cihanda Sulh” yazısı bulunmaktadır.

Atatürk’ün heykeli Havana’nın en gözde mekânlarından olan, turistlerin uğrak yeri tarihi semtindeki Puerto Caddesi’ne dikildi...

Atatürk büstünün açılışı için düzenlenen törene, Dışişleri Bakanlığı Müsteşarı Büyükelçi Haydar Berk, Küba Büyükelçisi Şanıvar Kızıldeli, Havana kent tarihçisi Dr. Eusebio Leal Spengler, Küba Dışişleri Bakanlığı ve Küba Halklarla Dostluk Kurumu ve Havana Şehri Halk Gücü Eyalet Meclisi mensupları katıldı.

Tören sırasında konuşmacılar, Atatürk’ün ‘Yurtta Sulh, Cihanda Sulh’ çağrısını yineledi.

Dışişleri Müsteşarı Berk, açılıшта yaptığı konuşmada, bu heykelin Türk ve Küba Halkları arasındaki dostluğun ve sevginin bir sembolü olarak iki ülkenin gelecekteki jenerasyonları için bir ilham olacağını söyledi.

Kent tarihçisi Dr. Eusebio Leal’se şunları söyledi:

“Atatürk heykeli en iyi insanlık idealini oluşturmaya yardımcı olan, erdemli adam ve kadın olmak, millet olmak ve kültürlü olmak için daimi görevlerin ortaya çıkması hususundaki mütalaa telkinlerinin verildiği Havana’nın kalbinde yer alan yere konuldu.

Yeni bir geleceği zorlamayı bilen, hümanist, yenilmez asi ve bir büyük öğretmeni getirdiği için Türkiye’ye teşekkür ederiz...”

Küba’da başka hiçbir yabancı devlet adamının heykeli bulunmamaktadır.

Zapata caddesi ile Salvador Allende Bulvarının kesiştiği yer gibi adreslerin tanımlandığı, devrimci bir geleneğin ve antiemperyalist ruhun her sokakta hissedildiği Havana’nın en önemli caddelerinden birinde, bir başka büyük devrimcinin, Atatürk’ün Türkiye Cumhuriyetinin kurucusu olduğu belirtilmiştir.

Doğum tarihi olarak ise; 19.5.1881 yazılmış.

Kaidede “Yurtta Sulh, Cihanda Sulh” ve ayrıca “Datria o Muerte (Ya Vatan Ya Ölüm)” sözlerinin Türkçesi ve İspanyolcası yer almakta.

MACARİSTAN

“Türkler O’na çok haklı olarak Atatürk dediler ve kendilerini baba tanıdılar.

Gerçekten de O, ulusunu seven ve ulusu için didinen bir baba olmuş ve yurdunu çok az bir zamanda verimli, yaratıcı bir gelişmeye yöneltmiştir.”

Gyula Kornis
Macar Meclis Başkanı

Millet Meclisi’nde Başkan Dr. Gyula Kornis ayağa kalkarak şöyle demiştir:

“...O sonsuza dek gözlerini kapadı. Milletinin politik, sosyal askerî, idarî ve kültürel yaşam tarzını kökten değiştirdi.

Dünyanın gelişmesinden geri kalmış köhne bir durumdaki Türklükten modern bir millet, ilerlemeye yetenekli bir devlet yarattı.

Önce hakkı olan GAZİ unvanını aldı çünkü “O” tüm düşmanlara karşı, askeri dehası ve örgütçü gücü ile kısa zamanda zafer kazanarak yurdunu parçalanmaktan kurtardı.

“O”, ilk olarak azimle ve cesurca galip devletlerin haksız barış emirlerine karşı gelerek, yurdunu aşağılayan Sevres barış antlaşması porselenini parçalayarak milletin yeniden birliğini sağladı.

Olağanüstü inanç, atalarından gelen gücü ile uyumakta olan milletin hudutsuz ilerleyebileceğine olan performansı olduğunu hissetti.

“O”, savaşların savaşından sonra, ilk devlet adamı olarak ihmal edilmiş milletteki gizli fizikî ve ruhî enerjiyi gelişmeye dayandırarak politikasını Türk köylü tabakasının toprağından gelen güçle on iki yıl içerisinde hemen hemen her yönü ile çökme durumundaki memleketi yeniden yaşama kavuşturdu.

Önce asker komutan, sonra halk lideri olarak karmaşadan bir askerî düzen yarattı.

Bir halk lideri olarak da milletin içindeki değerleri bilinçli bir hukuk düzeyine yükseltti ve ona canlılık verdi...”

Ayan meclisinde ise Kont Szechenyi, modern Türkiye’nin yaratıcısı Atatürk’ün ölümünün Macaristan’da uyandırdığı üzüntü ve eleme çok heyecanlı bir dille tercüman olmuş, bütün parlamento üyeleri bu sözleri ayağa kalkarak dinlemişlerdir.

Başbakan İmredy Atatürk’ün cenaze töreninin yapılacağı 21 Kasım Pazartesi günü Macaristan’ın millî matem günü kabul edilerek, bütün memlekette resmî binalara siyah bayrak çekilmesini emretmiştir.

Harbiye Nazırı ve Budapeşte Belediye Başkanı da askerî binalar ve belediye binaları için aynı kararı almışlar. Belediye Başkanı Budapeşte halkını da ayrıca siyah bayrak çekmeye davet etmiştir.

Atatürk’ün cenaze töreni yapıldığı bütün kurum ve evlere matem bayrağı çekilmiş, sokak lambalarına bile siyah krepler asılmıştır.

Macaristan cenaze törenine general Jenö Ruszkay başkanlığında, kurmay binbaşı Imre Nemeth ve albay Sandor Magyarossy’den oluşan bir heyet göndermiştir.

Yine, dönemin başbakanı Gyula Kornis, 22 Ekim 1932 tarihinde;

“Türklere karşı üç noktada güçlü bağlarla bağlıyım:

Birincisi; bir ırktan Asyalı olmamız...

İkincisi; Genel Savaşta Türklerden gördüğümüz yüksek askerlik yeteneği...

Üçüncüsü; Büyük reisinizin dehası ile yapılan büyük devrimdir” diyerek Türk milletini onurlandırmıştır.

“I. Dünya Savaşı’ndan sonra Macarlara ve Türklere karşı fazla çok zor barış şartlar koyuldu. Atatürk Türkiye’yi kurtardı, ama Macaristan’ı kimse kurtaramadı...”

Macar Meclis Başkanı Gyula Kornis

Zajti Ferenc’in Türk sevgisini gösteren bir anıyı ise Hasan Cemil Çambel şu şekilde paylaşmıştır:

“...Macar âlimi [Zajti Ferenc], ruhundan yaralanmış bir canlı heykel gibi, yüzü kıpkırmızı ve gözleri dolu, ayağa kalktı, sandalyesini geriye itti ve Atatürk’ün önünde iki dizi üstüne çökerek ve onun elini iki elleri arasına alarak, tekrar tekrar öptü, öptü, mukaddes hakikat önünde huşu ile ibadet eder gibi, yüzüne gözlerine sürdü.

Bu ulvî manzara önünde sofrayı bir mabet sükütu kaplamıştı.”

“Türkiye’yi bir arı kovanına ve bütün Türkleri de bal aramağa çıkmış çalışkan arılara benzetiyorum.

Nasıl arılar beylerinin etrafında toplanıp çalışırlarsa bütün Türk milleti bu gün büyük dahi Mustafa Kemal etrafında toplanmışlardır.”

Prof. M. Zaahti Frenc

“Modern devlet adamları arasında yeni Türkiye’nin şefi, yüksek bir mevki işgal etmektedir.”

Uj Magyar Gazetesi

Ujság gazetesi: “Türkiye’nin kurtarıcısı, yüceltici, modern Türkiye Cumhuriyeti’nin kurucusu Kemal Atatürk artık yok.

Milletini birinci barış antlaşması boyunduruğundan, halkını ortaçağın geriliğinden kurtararak milleti özgürlüğüne kavuşturdu.

Halkı uyutan sultanlar döneminde geri kalmışlıktan milleti canlandırarak bilinçlendirdi.

O günden güne hızlanan büyük bir güçle reformlar politikası çalışmalarıyla idarî sosyal düzenlemeler getirdi ve hamlelerinin doğal beklentisi olarak çıkan engellere karşı modern bir devlet ve halktan modern millet yarattı...”

“O Ankara’da millî hükümeti kurarak İstanbul’daki hükümete ve Paris yakınında yapılan haksız barış antlaşmasına karşı gelen Avrupa’da ilk devlet adamı oldu. Ülkesinin iyi bir geleceğe kavuşmasındaki hamlelerin yanı sıra O da mesleğinde bomba gibi hızla yükseldi.”

Kıs Ujság gazetesi

“Mustafa Kemal savaş sonrası Türkiye’nin kurucusu idi. Tarihin en yeni döneminin çok önemli bir şahsiyeti mezara göç etti.

Göze çarpan diktatör tipini temsil eden Çar Büyük Petro, Avrupa medeniyetini memleketine getirebilmek için gayret sarf etmedi.

Kemal Paşa ise Türk halkını tecrit edilmiş bir Asyalı durumundan çıkarmak için, pek çok kök salmış, geri kalmış tutumların içine girerek milletin yükselmesini radikal bir biçimde sağladı.

Türk kadının yüzünden peçeyi çıkarttı. Türk erkeklerinin başından fesi attırarak okullarda Latin alfabesinin kullanılmasını zorunlu kıldı. Bunlara ilaveten modern bir Türkiye yaratmak için her yönde gayret sarf etti.

Öyle ki bunlar Avrupa medeniyetine çok yakışır çalışmalardı...”

Macar Kral Naibi Amiral Mikros Horthy Devrin sürecini;

“Macar halkı ve ben ekselanslarının yiğit önderliği altında kardeş Türk milletinin soyunun gücünü ve geleneksel yurtseverliğinin kanıtlayan olağanüstü çabalarını pek büyük bir sempati ve derin bir hayranlıkla izliyoruz.” biçiminde değerlendirmiştir.

“Türkiye’nin dış politika durumu bugün mükemmel, ekonomik yaşamı gelişmekte olup 1918 güzünde ki mahvolma eşiğinden dönen Türk milletini şimdi artık pek büyük bir gelecek beklemektedir.

Ailesi ve çocuğu olmayan Mustafa Kemal (yalnız kısa bir süre Latife Hanım’la, Türk kadın hareketinin bir yöneticisi ile evli kaldı) engin işler başardı. “O”, tüm Türk ulusu topluluğu için büyük bir gayretle çalışıp muazzam işlerin yaratıcısı olmuştur...”

Pesti Napló gazetesi

“Bütün kainat büyük bir yasa katılıyor.”

Pesti Napló Gazetesi

“Atatürk, yüzyılımızda, “olmayacak hiçbir şey yoktur” şeklindeki tarihi gerçeği ispatlayan ilk adam olmuştur.”

Esti Ujsag Gazetesi

“Dünya, bu savaş ve barış kahramanı büyük adamın ölümü ile yoksul düşmüştür.”

Pester Lloyd Gazetesi

“Dünya, bu savaş ve barış kahramanı büyük adamın ölümü ile çok yoksul düşmüştür.

Gücü, zorlukları yenme kararı ve yiğitliği ile, aman bilmeyen galiplerin uygulamaya kalkıştıkları pranga siyasetini ilk kıran Atatürk’tür...”

Pester Lloyd Gazetesi

“Modern devlet adamları arasında, yeni Türkiye’nin Şefi yüksek bir yer tutmaktadır.

Görevi Türk tarihinde en nazik olanlardan biri idi ve bunu şayanı hayret bir şekilde başarmaya muvaffak oldu. Bu hayret verici başarı, mücadelelerle çelikleşmiş olan karakter ve sarsılmaz iradesi sayesinde mümkün olmuştur.

Ölümü, Türkiye’nin sarsılması demek olmayacak, zira bütün genç nesil, şefleri tarafından çizilen yolu iman ve şevkle takip etmektedir.”

Ujmagyar Gazetesi

Budapeşte’nin 19. bölgesindeki parka “Atatürk Parkı” adı verildi. Belediye başkanı gelen itirazları dikkate almadı ve ilk karar doğrultusunda parkın adının Türkiye Cumhuriyeti’nin kurucusunun adını taşıyacağını açıkladı ve parkın açılışı gerçekleşti.

Belediyenin parka Mustafa Kemal Atatürk’ün adını vermek istemesi Macaristan’da yaşayan Ermeni ve Yunan azınlıkların tepkisiyle karşılaşmıştı.

Bunun üzerine parka Atatürk yerine “Pendik Parkı” adının verilmesinin daha uygun olduğunu açıklamış ve Salı günü bu doğrultuda bir karar da almıştı. Yapılan açılış töreninde belediye başkanı sürpriz bir şekilde, ilk kararda ısrar ettiklerini, yani meydanın Atatürk’ün adını taşıyacağını açıkladı.

Açılış töreni Türkiye Cumhuriyeti’nin kurucusu Mustafa Kemal Atatürk’ün Türkiye’de hazırlanan heykelinin açılışıyla son buldu.

Parkın açılışı, Türkiye Maslahatgüzarı Selin Şahin Yeşildağ, Pendik Belediye Başkanı Kenan Salih Şahin, Peşte Valisi Tarnai, Kispest Belediye Başkanı Peter Gajda ve oradaki Türk vatandaşların katılımı ile yapıldı.

PAKİSTAN

“Mustafa Kemal Atatürk, Türkiye’yi kurmakla bütün dünya uluslarına Müslümanların seslerini duyuracak kudrette olduğunu ispat etti.

Mustafa Kemal Atatürk’ün ölümüyle Müslüman dünyası ne yazık ki, en büyük kahramanını kaybetmiştir.

Gazi Mustafa Kemal Atatürk gibi önder önlerinde bir ilham kaynağı olarak dikildiği halde Hint Müslümanları bugünkü durumlarına hala razı olacaklar mı?”

Muhammed Ali Cinnah
Pakistan’ın Kurucusu

“Tarihte devlet adamlarınızın birçok alanlardaki başarıları, komutanlarınızın savaş alanlarındaki zaferleri, inkılaplarınızın giderek rayına oturmaları, Gazi Mustafa Kemal Atatürk’ün doğuşu ve mücadelesi, eşsiz devlet adamlığı, cesareti ve basiretiyle milletinizi şahlandırması, bütün bu heyecan verici gelişmeleri Pakistan halkı iyi bilmektedir.

Gerçekte bu altı kıtanın Müslümanlarında siyasi bilinç başladığı günden beri ülkenizin kaderi tarafından derin sempati ve ilgiyle izlenmiştir.

Onun için, Ekselansları, sizi temin ederim ki, Pakistanlı Müslümanlar ülkenize karşı büyük bir hayranlık duymaktadır.

Artık iki özgür, egemen ve bağımsız devlet olarak Türkiye ile Pakistan aralarındaki bağları daha da güçlendireceklerdir...”

Muhammed Ali Cinnah
Pakistan’ın Kurucusu

“Bizim aslımız rengi uçmuş bir kıvılcım iken, O’nun bakışı ile cihanı kaplayan ve aydınlatan bir güneş haline geldik.”

Muhammed İkbâl
Şair

MUSTAFA KEMAL PAŞA’YA SESLENİŞ

Bir millet var... biz onun varlığı ile ulaştık
İlahi kanunların gizli gerçeklerine.
Bir bakışla yön verdi bizlere... dağlar aştık,
Dünya güneşi olduk, bir kıvılcım yerine...

Aşk mı vefasız bize? Neden gölümüz küllük?
Kusurlarımız mı çok? Küçüldükçe küçüldük...
Rüzgarlar çölden essin, bize yaraşır matem...

Meltemin nefesinde açan her gonca elem.
“Ah” oldu kubbemizde nağmelenen ezanlar.
Bir inilti gibiyiz, nerde o borazanlar.
Bir zamanlar ayları taşırdı atlarımız...
Şimdi avlanan biziz... kırık pusatlarımız.

Koş Mustafa Kemal Koş, atın çatlayana dek...
Bizi tedbir mat etti... Sana tedbir ne gerek...

MUHAMMED İKBAL

“Kemal Atatürk, yalnız bu yüzyılın en büyük adamlarından biri değildir.

Biz Pakistan’da, Onu geçmiş bütün çağların en büyük adamlarından biri olarak görüyoruz.

Askeri bir deha, doğuştan bir lider ve büyük bir yurtsever olan Kemal Atatürk, memleketinizi yeniden büyüklük yoluna koydu.

“O” yalnız sizin milletinizin sevgili lideri değildi.

Dünyadaki bütün Müslümanlar gözlerini sevgi ve hayranlık hisleriyle “O”na çevirmişlerdi.

O, Müslüman dünyasında yeniden siyasi uyanış yönünden ileriye doğru cesur bir adım atan bir avuç insandan biriydi.”

Eyüp Han
Pakistan Cumhurbaşkanı

“Biz burada iki halk kahramanından söz edeceğiz: 65 milyonluk Türkiye Cumhuriyeti’nin Kurucusu Mustafa Kemal Atatürk ve 140 milyonluk Pakistan’ın kurucu Muhammed Ali Cinnah.

Ondokuzuncu yüzyılın çeyreğinde doğup yetişen ve yirminci yüzyılın hemen hemen yarısına kadar peşlerinden milyonları koşturan ve önderliklerini yaptıkları halk kitlelerinin güvenliği, refahı ve mutluluğu için yeni devletler kuran bu eşsiz liderleri gelin hep beraber değerlendirelim.

Büyük Önder Mustafa Kemal Atatürk’ün en büyük ve en görkemli eseri Türkiye Cumhuriyeti’ni yık-maya çalışan lâiklik karşıtı mihraklar ve bölücü güçlerin ve dünyayı saran gezici ve terörist akımların faaliyetleri ele alındığı zaman O’nun büyüklüğü, dehası ve uzak görüşlülüğü bir kez daha gözlerimizin önüne serilmiş oluyor.

Tarih boyunca Türk milletiyle yakın ilişkiler içinde olan Pakistan milleti, M. Kemal Atatürk’ün önderliğindeki Kurtuluş Savaşı’na, dünyada belki de en büyük desteği vermiş ve Türkiye Cumhuriyeti’nin son 77 yılda ekonomi, sanayi, eğitim, bilim teknoloji, ulaştırma, iletişim, kültür ve sanatta kaydettiği gelişmeler ve halkının refahı ve mutluluğu için harcadığı çabaları takdir ve sevinçle karşılamıştır.

Hint-Pakistan Müslümanlarının Türk Kurtuluş Savaşı’ndan ilham aldığı ve Atatürk’ü örnek olarak kabul ettiği bilinen bir gerçektir.

Türk Kurtuluş Savaşı ve Cumhuriyetin kuruluşunun her aşaması ve Türkiye Cumhuriyeti’nin bugüne kadar geçtiği bütün siyasî ve ekonomik evreler Güney Asya Müslümanlarının basın ve yayın organlarına ve literatürüne yansımıştır.

Atatürk esas itibarıyla bir asker olup Sakarya ve Dumlupınar Meydan Muharebeleri'nin muzaffer komutanıyken, Türk milletinin zor anında liderliğini üstlendi.

Cinnah ise, Batı kültürüyle yetişmiş, keskin zekalı, gözüpek ve parlak bir avukatken siyasete atılmış, ince uzun yapılı bir liderdi.

Atatürk, Osmanlı Devleti'nin enkazından Türkiye Cumhuriyeti'ni kuran, harabe halindeki bir ülkeden güçlü bir devlet meydana getiren bir siyasetçiydi.

Cinnah ise parçalanmış, esaret içindeki Hintli Müslümanları birleştiren, çağın en güçlü sömürgeci gücü İngiliz İmparatorluğu'na karşı savaşan ve zamanın en büyük İslam Devletini kuran bir devlet adamıydı.

Atatürk, Cumhuriyetin kurulmasından sonra 15 yıl reformlar yapıp, temelini ilke ve inkılaplarıyla sağlamlaştırdı. Cinnah ise yeni kurulan Pakistan Devleti toparlanamadan ebediyete intikal etti.

M. Ali Cinnah, Atatürk'ün büyük bir hayranıydı. Cinnah, Türk milletinin Kurtuluş Mücadelesini ve Atatürk'ü kendine bir rehber ve örnek olarak seçmişti.

Türk Kurtuluş Savaşı'nın en umutsuz anlarının yaşandığı 1921 yılında Yunanlılar Ankara yakınlarına kadar gelmişlerdi.

Yunanlıların bu saldırıları karşısında Türkiye Büyük Millet Meclisi üyelerinin bazıları başkentin Kayseri'ye hatta Sivas'a nakledilmesini isterken Mustafa Kemal bütün İslam dünyasını ayağa kaldıran bir beyanname kaleme aldı;

"Bütün İslam yüreklerinin bir kalp halinde çarpması için kendisini perişan eden Türk milletine muzahir olsun..."

Çağrısını içeren bu beyannamenin ardından ikinci beyannamede şu satır yer oluyordu;

"İslam'ın her tarafta düşer-i hezimet olan sancakları Anadolu'da toplanmıştır..."

Bu beyannameleri Kurban Bayramı namazı için 250 bin kişinin toplandığı Lahor'daki tarihi Badşahi Camiinde okuyan Büyük Şair ve Filozof Dr. Muhammed İkbal uzun bir konuşma yaptı ve şöyle dedi:

"Dua edelim kardeşler, o bayrak o burçlardan kıyamete kadar düşmesin. İslâm'ın güneşi kararmasın.

Allah, Müslümanları Hristiyanlara karşı savunan Büyük Lider Mustafa Kemal'e yardım etsin. İslâm'ın son askerlerini muzaffer kılsın."

İkbal'in bu çok ünlü konuşmasından sonradır ki, Hint yarımadası Müslümanları Türk kardeşlerine büyük bir maddî destek sağladılar.

Dr. N. Ahmet Asrar

İslamabad / PAKİSTAN- THE ATATÜRK AVENEU (Caddesi mevcuttur.)

PERU

Ernesto Che Guevara, Buenos Aires Tıp Fakültesi'nde öğrenciyken, arkadaşı Alberto Granada ile birlikte tek silindirli 500 cc'lik Norton marka bir motosikletle Şili üzerinden Peru'ya geldiklerinde birkaç günlüğüne Dr. Hugo Pasce'nin evinde konuk olmuşlardı.

İşte o evin kütüphanesindeki bir kitap Che'nin hayatını değiştirecektir. Ernesto Che Guevara'yı "Silahlı Devrime" yönelten bu kitap, Jose Carlos Mariategu'nin, "Siete ensayos de interpretacion de la realidad Peruana" (Peru Gerçeğinde 7 Yorum) adlı eseridir.

Ernesto Che Guevara'yı derinden etkileyen bu Jose Carlos Mariategu, kelimenin tam anlamıyla bir Atatürk hayranıydı.

Latin Amerika'da Türk Kurtuluş Savaşı'nı, Türk devrimini ve Atatürk'ü en iyi ve en erken anlayanlardan biri oldu.

Türk Kurtuluş Savaşı bittiğinde Arjantin, Uruguay ve Peru gibi İngiliz etkisindeki Latin Amerika İmparatorlukları;

"Türk Zaferine, Tüm Dünyaya Yayılacak Bir Salgın..." gibi bakmışlar, Türk zaferinden büyük üzüntü duymuşlardı.

Her şeye rağmen Latin Amerika ülkelerinde Türk Kurtuluş Savaşı'nı daha "Soğukkanlı" ve daha "Gerçekçi" değerlendirenler de vardı.

İşte emperyalizm kışkacındaki Latin Amerika ülkelerinin Türk Kurtuluş Savaşı ve Atatürk'ü anlamaya çalıştıkları o günlerde, Perulu yazar Jose Carlos Mariategui;

"Türk Devrimi ve İslam..."

Adlı makalesinde, Türk devriminin ve Atatürk'ün "Ezilen Ülkeler" için adeta bir;

"Kurtuluş Reçetesi..."

Olduğunu belirtmiştir.

Atatürk Devrimini;

"Mükemmel Bir Örnek..."

Diye tanımlayan Jose Carlos Maritegui, İtalyan Musolini ve Latin Amerika diktatörlerine karşı Atatürk'ü;

"İlerici Lider Tip..."

Olarak adlandırmıştır.

Jose Carlos Mariategui, özellikle Kemalist Devrim'in "Hızı" üzerinde durmuştur.

Şu cümleler ona aittir:

"Türkiye şimdiye kadar görülmemiş, muazzam dönüşümlere sahne oluyor.

Beş yıl gibi bir sürede ülke, kurumlarını, izleyeceği yolları ve düşünce tarzını radikal bir biçimde değiştirdi..."

Mariategui, ayrıca, Türkiye'nin beş yıl içinde çağdaş bir toplum haline geldiğini, ulusal birliğe kavuştuğunu ve Batı medeniyetiyle bütünleştiğini anlatmıştır. Üstelik bunun, yabancıların baskısıyla değil, kendiliğinden, içten gelen bir dürtüyle gerçekleştiğini belirtmiştir.

Jose Carlos Mariategui'ye göre, Türk Devrimi'nin başarısının altında Türk Kurtuluş Savaşı ve Kemalist Devrim'in kararlılığı yatmaktadır.

Jose Carlos Mariategui, Türk Kurtuluş Savaşı'nı "Davut'un Golyat'a karşı kazandığı zafere" benzetmiştir.

Yenik ve parçalanmış "Hasta Adam" yeniden ayağa kalkmış ve dönemin en büyük emperyalistlerine karşı meydan okumuştur.

Böylece insanlık tarihinde Japonya'dan sonra (1905-Rus-Japon Savaşı) bir başka ezilen "Barbar" olarak adlandırılan bir halk, Avrupalı güçlere artık dur demişti.

Ona göre, Türklerin bu zaferi Latin Amerika ülkeleri için de çok önemliydi.

Jose Carlos Mariategui, 1924 yılında genç Cumhuriyetin düşmanının "Emperyalist Avrupa" olduğunu da belirtmişti.

Hilafetin kaldırılmasını "Türkiye'deki en önemli kurumun yok olması" diye adlandıran İngiliz The Times Gazetesi'nin başlığına gülümseyerek şöyle demiştir:

"Doğu'nun gerçek düşmanı Batı'dır. Çünkü Batı, Doğu'nun Batılılaşmasını, kendi ideolojisinin ve kendi kurumlarının Doğu'da yayılmasını istemiyor..."

İşte;

"Türk Kurtuluş Savaşı'ndan, Türk Devrimi'nden ve Atatürk'ten çok fazla etkilenen ve Atatürk'ü "emperyalizme baş eğdiren Doğu'nun kahramanı..."

Olarak gören bu Jose Carlos Mariategui, devrimci Ernesto Che Guevara'yı en fazla etkileyen yazardır. Özetle, Ernesto Che Guevara'nın "Akıl Hocası" Jose Carlos Mariategui, büyük bir Atatürk hayranıdır.

Ernesto Che Guevara'nın Türk Kurtuluş Savaşı'ndan ve Atatürk'ten etkilenmesini sağlayan da o dur.

Ernesto Che Guevara'nın akıl hocası Jose Carlos Mariategui'nin "Bir Atatürk Hayranı" olması ve çantasından çıkan "Nutuk" ve "Kuvayı Milliye Destanı", Arjantinli devrimci Ernesto Che Guevara'nın "Özgürlük", "Bağımsızlık" ve "Devrim" mücadelesinde, ilk antiemperyalist zaferin lideri Mustafa Kemal Atatürk'ten ve onun önderliğindeki Türk Kurtuluş Savaşı'ndan etkilendiğini kanıtlamaktadır.

Callao'dan sonra Pasifik sahilinde devam ediyoruz. İleride yol alırken, yolla okyanus arasındaki sahil seridinde uzanan yeşil alanda bir büst gözüne çarpar. Bu bir "Atatürk Büstüdür..."

Kaidesinde İspanyolca; "Yurtta Sulh, Cihanda Sulh" yazmaktadır.

ROMANYA

“Tarihte iz bırakmış insanların birbirlerini gıpta etmesi tabii görülmesi gereken insancıl bir durumdur. Atatürk’ün de sahip olduğu meziyetlere, özellikle başardıklarına gıpta eden elbette ki çok oldu ve olacaktır da.

Benim bu konu üzerinde söyleyeceğim asıl gerçek şudur.

“Tarih bir kalbe sahip olsaydı, Mustafa Kemal’i mutlaka kıskanırdı.”

Gheorghe Tattarescu
Rumen Başbakanı

“Atatürk, zamanımızın en büyük devlet adamlarından biridir.”

Universal Gazetesi

“Romanya, önünde hürmetle ve teveccühkar bir teessürle eğildiği bir dost kaybetmiştir.”

Timpul Gazetesi

“Büyük saygı hisleriyle Atatürk’ün hatırasını anıyoruz.”

Romanya Gazetesi

“Atatürk, tarihte teşkilatçı bir dahi, bir milletin harikalar yaratan yöneticisi ve memleketinin kurtarıcısı olarak kalacaktır.”

Independance Romaine Gazetesi

“Atatürk dünya üzerinde yeni bir devir açmış insandır.

Ben O’nun Türk kadınlarına hak vererek ve bir ülkede anayı yakışırı olduğu yüceliğe erştirip Batıya ders verdiğini nasıl unuturum?”

Prences Aleksandrina Cantacuzene
Uluslararası Kadınlar Birliği Romanya Delegesi

“Bir milleti, uçurumun kenarından sarsılmaz azmiyle kurtaran, kuvvetlendiren, yükselten yöneticiler arasında Mustafa Kemal Atatürk, en birincisidir.”

Timpul Gazetesi

“Romanya’da Atatürk’ün ölüm haberi geldiği gün, bütün okullarda dersler tatil edildi.”

Romanya
Rador Ajansı

“Milletimiz, en büyük Türk’ün ölümü karşısında kederli bir saygı ile eğilmektedir...”

Romanya Millet Meclisi

Bükreş / ROMANYA- Büstün kaidesinde “Statuia lui Mustafa Kemal Atatürk” yazısı bulunmaktadır.

RUSYA

“Şöhreti bütün cihana yayılmış olan tecrübeli başkanın yönetimi herkesin sevgi ve saygısını çeken büyük Türk milletinin milli bağımsızlığını devamlı bir başarı ile kuvvetlendirmiş ve yeni milli yapısını yaratmıştır.”

Mikhail Kalinin
Sovyet Başbakanı

“Adı, Türk milletinin millî kurtuluş savaşında ve Türkiye’nin siyasi alanda yeniden örgütlenmesine gayet sıkı bir surette bağlı olan Kemal Atatürk’ün ölümü gerek Türkiye için, gerekse bütün dostları için derinliği ölçülmesi mümkün olmayan bir kayıptır.

Türk milletinin en samimi dostları arasında bulunan Sovyetler, zamanımızın bu örneksiz devlet adamının öneminden dolayı derin bir acı içindedirler.”

İzvestia Gazetesi

“Atatürk’ün ölümü gerek Türkiye için gerekse bütün dostları için derinliği ölçülmez bir kayıptır.”

İzvestia Gazetesi

“Mustafa Kemal sosyalist değildi.

Fakat görülüyor ki iyi bir teşkilatçı yüksek anlayışlı, ilerici, iyi düşünceli ve akıllı bir önderdir.

O, soygunculara karşı bir kurtuluş savaşı yapıyor.

Emperyalistlerin gururunu kıracağına ve Sultanı da yararıyla birlikte alt edeceğine inanıyorum.”

Vladimir İliç Lenin
Rus İhtilali Lideri

“Yurtta Sulh, Cihanda Sulh” paradigması bugün de hala önemini sürdürüyor.

Atatürk, Çağdaş bir Türk Uygarlık Bölgesi yarattı.

Kendisi o dönemlerin en büyük reformcusudur.

Atatürk bunu en yararlı şekilde uyguladı.

Atatürk, bağımsızlığın “Ata”sıdır.

Ne Almanların Nazizim’e, ne İtalya’daki Faşizim’e ve ne de Panturanizm’e katılmadı.”

Prof. Dr. Vitali Şermed
Rus Bilimler Akademisi Tarihçisi

“Türk milletinin özgürlük ve Türkiye’nin millî kalkınması için çetin mücadelelere adını yazan Kemal Atatürk’ü memleketimiz çok iyi tanır.

Atatürk, Türk milletini, kışkırtıcı kuvvetlere, emperyalistlere ve silah zoru ile Türk milletini ezerek memleketi büyük devletlerin bir sömürgesi haline getirmek isteyen kuvvetlere karşı savaşa girmesi için uyandırmıştır.

Yakın ve Orta Doğu’daki ilk cumhuriyet, doğuşunu “O”na borçludur.

Bu cumhuriyet birçok milletin milli özgürlük hareketlerine ışık tutmuştur.

Atatürk’ün kutsal saydığı emperyalizmle savaşını, yalnız Türk milleti değil, diğer doğu ülkeleri de takdirle karşılıyordu.

Türkiye’nin yüzyıllık geriliğinden kurtulması için Atatürk pek çok şey yapmıştır.

Gerçekleştirdiği reformlar memleketin ekonomik hayatının, tarımsal kalkınmanın hızla ilerlemesini hedef tutmuştur.

Atatürk yönetimi zamanında, Türkiye’nin milletlerarası otoritesi yükselmiş ve memleket, dünya siyasetinde önemli rol oynamaya başlamıştır.”

Nikita S. Khreushcev
Sovyetler Birliği Başkanı

“Biz kuramı dogmalaştırdık. Özgür düşünceyi boğduk, bireyciliği sildik.

Atatürk, bireylerin özgür düşünen ve topluma katkı sağlayan kişiliğini savunmuştur.

Atatürk’ün ilkeleri yeni dönem Rusya için uygulanan ilkelerdir.

Atatürk geleceği görebilen nadir insanlardandır. Atatürk gibileri kendi dönemlerinin sınırlarını aşanlardır.

Atatürk düşüncesi asla yaşlanmadı, o sadece geçmiş değil aynı zamanda gelecektir.”

Mihail Gorbaçov
Rusya Eski Devlet Başkanı

Sovyetlerin ilk Türkiye Büyükelçisi Aralov, Atatürk’le şahsi ilişkilerini ve o dönem Sovyetlerin Türkiye’ye bakış açısını ortaya koyuyor.

Aralov, Türkiye’ye ilk gönderiliş hikâyesini ve Sovyet lideri Lenin’in kendisine Türkiye’yle ilgili tavsiyelerini paylaşıyor.

Anılarında, o dönem Litvanya’daki görevinin ardından Rusya’ya çağırıldığını ifade eden Aralov, bir gece yarısı kendisini arayan Sovyetlerin dış işlerinden sorumlu halk komiseri Georgiy Çiçerin’in kendisini Moskova’ya davet ettiğini ve daha sonra Lenin’le görüştüüğünü aktarıyor.

Sovyet lideri Lenin’in kendisine Türkiye’ye gideceğini söylediğini kaydeden Aralov, daha sonra Lenin’in konuşmasına şu şekilde devam ettiğini belirtiyor.

“Türkiye’ye gidiyorsunuz. Türk halkı müdahalecilerin boyunduruğundan kurtuluyorlar. Kemal (Atatürk) Savaşı çevirmeyi başardı. İngiltere bu kez ateşin közünü başka ellerle tutmak istiyor. Eminim, kirli ve kanlar içinde kalmış olan eller budanacak.

Lenin’in en önemli tavsiyesinin Türk halkına saygı göstermesi ve Türklerin iç işlerine karışmaması olduğunu kaydeden Aralov, Lenin’in kendisine, “Bizim pozisyonumuzun emperyalistlere karşı olduğunu açıkla. (Türlere) Ne gibi yardımlarda bulunacağımızı da bildirelim. Büyük bir ihtimalle silah yardımında bulunacağız. Gerekirse başka şeyler de veririz.

Görünüşe göre bizden daha zor durumdalar. “Orada dil öğren, toplumsal önderlerle ve halkla iletişim kur. Çar güçleri gibi onlarla aranda kale duvarları örme.” dediğini aktarıyor.

28 Ocak günü Ankara’ya gelen Aralov burada sıcak bir şekilde karşılanır. Ankara’dayken Atatürk’le karşılıklı kahve içtiğini ve aralarında çeşitli konuşmalar geçtiğini kaydeden Aralov, Atatürk’ün sözlerini şu şekilde aktarıyor:

“Şunu anlıyoruz ki sizin de durumunuz bizim kadar iyi değil. Bu yüzden elinizden geldiği kadar yardım talep ediyoruz.

Bizim dostluğumuz ticari bir başlangıca değil, Lenin ve bütün Rusların desteklediği özgürlük savaşı temeline kurulu.

Sovyet Rusya’sının ilk kuruluş aylarında, Lenin’in çağrısıyla doğu halklarına hitap ettiği, tüm Doğu halklarıyla ilişkileri barış, eşitlik, özgürlük, dostluk karşılıklı anlayış temelinde kuracağını ilan etmesini Türk halkı unutmuyor mu?”

“Atatürk’ün, dünyanın her yanında tarihçilerin, siyaset bilimcilerinin ve filozofların günümüzde bile hala ilgisini çekmeye devam etmesi tesadüf değildir...”

Prof. Dr. Mihail Meyer
Moskova Devlet Üniversitesi Öğretim Üyesi

“Atatürk’ün son derece kararlı ve belirli kültür temeline sahip kişiliği büyük önem taşır.

Kitaplığında Batılı Ülkelerin deneylerini ciddi şekilde incelediği görülür.

Atatürk’ü diktatör olarak görmüyorum.

Uyguladığı yöntemler 21. Yüzyılda da önem taşıyacaktır...”

Prof. Dr. Mikail Meyer
Moskova Üniversitesi
Asya/Afrika Araştırma Enstitüsü Müdürü – Tarihçi

“Atatürk’ün Dil Devriminin, bilinçli ve bilimsel yapıldığını görüyorum.

Tüm Türk Dünyası bu dili bilim, sanat ve teknoloji dili olarak kullanacağını bekliyorum.

Dil ve Yazı Devrimi Türk ulusunu uygarlık dünyasına açmıştır. Türkçenin sosyal fonksiyonları gelişmektedir.

“Dil Devrimi, yeni sözcüklerin yerleşmesi ile çok yararlı olmuştur.

Bu yasalar Atatürk’ün kişiliğinden kaynaklanmıştır..”

Prof. Dr. Yuri Şçeka
Moskova Üniversitesi, Dil Bilimci ve Türkiye Uzmanı

“Atatürk, Cumhuriyet ilanı, milli bankaların ve milli sanayinin kuruluşu demiryolları yapımı, yabancı ayrılıkçıların kamulaştırılması, din ile devletin ayrılması, Latin alfabesinin kabulü, kadın eşitliğinin tanınması, ünvanların kaldırılması gibi birçok devrim hareketinin yapıcısı ve öncüsü olmuştur...”

Pravda Gazetesi

“Atatürk’ün ölümü, Türkiye’deki büyük halk kitlelerini ve memleketlerinin bağımsızlık ve özgürlükleri kendileri için pek kutsal olan kimseleri derin bir acıya gömmüştür.

Bağımsız Türkiye’nin dostları Sovyet kamuoyu ve diğer ülkelerdeki ilerleme taraflısı bütün çevreler, Türk milletinin yasına samimi surette katılmaktadır.”

Journal de Moscou

“Atatürk her türlü aşırılığı önlemiştir. Öngörüsü büyüktü. “O” hem Faşizme ve hem de Komünizme karşı eşit davranmıştır.

Mustafa Kemal, “Ne Mutlu Türküm Diyene...” ifadesi ile kimliği Türklük üzerine kurdu. Atatürk hiçbir ayırmacılık yapmamıştır. Tüm Anadolu’yu kucaklamıştır.

Atatürk, Dini siyasetten haklı olarak ayırmıştır..”

Radi Fiş
Rus Edebiyatçısı

TUNUS

“Sakarya Savaşı, Sakarya Zaferi, benim yirmi yaşımın en kuvvetli hatırası olmuştur.

O zamanlar, kendi kendime diyordum:

Acaba ben de ulusumu böylesine seferber edemez miyim, onun ruhuna kurtarıcı hamleyi, bu dizgin tanımaz ihtirası aşılayamaz mıyım?”

Habib Burgiba
Tunus Devlet Başkanı

“Vatanımın bağımsızlığı uluslararası bir gerçek olduğu gün, Allah’a şükürden sonra ilk hatırladığım isim, yalnız ve yalnız Gazi Mustafa Kemal Atatürk oldu.

Ümit kapılarının kapandığı bunalım anlarında, O’nun destan olan yaşamı ve savaşımı bana esin kaynağı oldu.”

Habib Burgiba
Tunus Devlet Başkanı

“Milletimiz Gazi’nin ölmez eseri için en büyük hayranlığı onun sahasında, savaş meydanlarında, büyük asker olduğunu tespit ettikten sonra, her şeyin tamamen kaybolduğu zannedildiği bir anda, milletinden ümidini kesmeyi ve yenilgiyi kabul etmeyi şiddetle reddeden, Tanrı’nın seçtiği büyük insanı anıyoruz.

O, güçleri birleştirmeyi, kırılmış cesaretleri yükseltmeyi bilmiş, milli ülkenin bütünlüğünü tekrar kurmuş ve memleketinin bağımsızlık ve egemenliğini kazanmasını başarmıştır.

Mustafa Kemal Atatürk böylece, ölümü esirliğe tercih eden bir milletin neler yapabileceğini hayretler içinde bulunan dünyaya göstermiştir.

Bu örnek asla unutulmayacaktır.

Biz memleketin egemenliğinin mimarı olarak Atatürk’ün şahsına, parçalanmak yolunda olan bir imparatorluğun yıkıntısı üstünde hayranlık duymaktayız.”

Habib Burgiba
Cumhurbaşkanı

“Tunus Milleti bugün, yüzyıllık bağlarla bağlı bulunduğu kardeş ve soylu Türk milleti ile Mustafa Kemal’in unutulmaz anısını canlandırmak ve saygıyla anmak üzere hürmetkâr bir düşünce içinde birleşmektedir.

Milletimiz Gazi Mustafa Kemal Atatürk’ün ölmez eseri için en büyük hayranlığı O’nun sahasında, savaş meydanlarında, büyük asker olduğunu tespit ettikten sonra, her şeyin tamamen kaybolduğu zannedildiği bir anda, milletinden ümidini kesmeyi ve yenilgiyi kabul etmeyi şiddetle reddeden Tanrı’nın seçtiği büyük insanı anıyoruz.

O, güçleri birleştirmeyi, kırılmış cesaretleri yükseltmeyi bilmiş ve talihi zorlayarak, millî ülkenin bütünlüğünü tekrar kurmuş ve memleketinin bağımsızlık ve egemenliğini kazanmasını başarmıştır.

Atatürk böylece, ölümü esirliğe tercih eden bir milletin neler yapabileceğini hayretler içinde bulunan dünyaya göstermiştir.

Bu örnek unutulmayacaktır.

Biz memleketin egemenliğinin mimarı olarak Atatürk'ün şahsına, parçalanmak yolunda olan bir İmparatorluğun yıkıntısı üstünde hayranlık duymaktayız.

O'nun ölmez eseri, egemenliklerini elde etmiş milletlerin kaderlerine hükmedenler için ışıklı bir örnek ve bir ilhâm kaynağı olarak kalacaktır.”

Habib Burgiba
Tunus Cumhurbaşkanı

“Dün, bugün gibi modern Türkiye'nin kurucusu Mustafa Kemal Atatürk aslında sadece ülkenizde yeni bir siyasi sistem kurmuş değildir.

Aynı zamanda bilmeden bağımsızlığından bugüne kadar Tunus'ta egemen olan sistemi de belirlemiştir.

Modern Tunus'un kurucusu, lideri El Habib Burgiba Atatürk'ü kendisine, hem şahsiyet olarak hem de düşünce olarak örnek almıştır.

Türkiye bugün Tunus'ta geçerliliğini devam ettiren siyasi güçtür ve bu, örnek olarak alınmaktadır.

Bu şekilde, Türkiye, hem laiklerin hem de ılımlı İslamcıların örneği olmasını gerçekleştirmiştir.

Bunu deneyim yönünden sadece zengin olan milletler gerçekleştirebilir; örnek ve namzet olarak başkaları tarafından görülürler.

Gerçekten Türk etkisi Arap kültür ve tarihi üzerinde büyüktür ama aynı zamanda Türkiye'nin tarihi ve kültürü üzerinde de Arap etkisi olmuştur...”

Moncef Marzouki
Tunus Cumhurbaşkanı

“Atatürk bağımsızlıkları için savaşan bütün halklara kurtuluş ve çağdaşlaşma yolunda umut vermiştir.”

Prof. Dr. Rafea Ben Aşur
Tunuslu Hukukçu

YENİ ZELANDA

Çanakkale Kara Savaşları'nın Yeni Zelanda'nın ulus olma süreci bakımından çok büyük bir önem taşımaktadır.

Bu sebeple Yeni Zelandalıların Gelibolu yarımadasını;

“Kutsal Bir Mekan...”

Olarak kabul etmektedirler.

“Bu dünyaya başka bir Atatürk gelmedi maalesef.

Yoksa şimdi Ortadoğu'da büyük krizler yaşanmaz, bölgede barış rüzgarları eserdi.

Çok yazık.

Türk olmakla gurur duyun.

Çünkü dünya Atatürk gibi bir liderin yokluğunun sıkıntısını çekiyor.

Ülkem ile Türkiye arasındaki sıkı ve kopmayacak bağlar Atatürk'ün 1935 yılındaki muhteşem sözleşmeyle perçinleşmiştir.

Yeni Zelanda'nın var olmasının ruhunu okşamıştır...”

Helen Clark
Yeni Zelanda Başbakanı

“Biz savaşı övmüyoruz, ancak savaşlarda fedakarlık yapmış kadın ve erkeklere saygı gösteriyoruz.

Hem müttefik hem de Osmanlı tarafındaki diğer birçok ülke o korkunç savaşta insanlarını kaybetti.

Yeni Zelanda ve Avustralya için Gelibolu, aynı zamanda Türkiye ile yeni ve derin bir ilişkiyi şekillendirmiştir.

Bizler Gelibolu Savaşının karşı tarafları olarak Türkiye ve Türk halkıyla büyük bir saygı ve yakınlık oluşturduk.

Yeni Zelanda'da, bize karşı kahramanca savaşan ve sonrasında güçlü bir dostluk kuran Mustafa Kemal Atatürk'ü anmaktan gurur duyuyoruz.

O, savaş sanatında olduğu kadar barış ve ulus inşası sanatında da büyük bir liderdi...”

Sir Jerry Mateparae
Yeni Zelanda Genel Valisi

“Yeni Zelanda halkı ve devleti adına Mustafa Kemal Atatürk'ün huzurunda saygılarımı sunmaktan onur duyuyorum.

Bugün 1915 yılının ağustos ayında Çanakkale'deki Gelibolu yarımadasında yaşanan savaşların yıl dönümünde, iki ülke arasındaki tarihi ilişkilerin dostluk seviyesinde her geçen gün daha da geliştiğini görüyoruz.

Atatürk'ün mirası olan Türkiye-Yeni Zelanda ilişkileri iki ülke halkına ilham olmaktadır.

Yeni Zelanda halkı adına bu mirasa güçlü şekilde sahip çıkacağız...”

Sir Jerry Mateparae
Yeni Zelanda Genel Valisi

Wellington / YENİ ZELANDA -

ATATÜRK Anıtı (The Atatürk Memorial)

Bu anıt Gelibolu'ya benzediği için Wellington'un Cook Boğazına bakacak şekilde dikilmiştir.

Atatürk Anıtı, Memorial Parkında 1990 yılının başında açılmıştır.

Üzerinde Atatürk'ün Çanakkale'de ölen yabancı askerler için söylediği sözler yazılıdır.

“Bu memleketin toprakları üstünde kanlarını döken kahramanlar!..

Burada dost bir vatanın toprağındasınız.

Huzur ve sükun içinde uyuyunuz.

Sizler Mehmetçiklerle yan yana, koyun koyunasınız.

Uzak diyarlardan evlatlarını harbe gönderen analar!..

Gözyaşlarınızı dindiriniz.

Evlatlarınız bizim bağrımızdadır, huzur içindedirler ve huzur içinde rahat rahat uyuyacaklardır.

Onlar bu toprakta canlarını verdikten sonra artık bizim evlatlarımız olmuşlardır...”

Anıt Park Yeni Zelanda'nın Başkenti Wellington'a, merkeze yarım saatlik mesafededir.

Burası ayrıca Anzac Günü'nde Yeni Zelanda Ordusunun merasim yerlerinden biridir.

YUNANİSTAN

“Sayın Başkan...

Mustafa Kemal Paşa’nın düşmanlarına karşı yaptığı milli hareketin galibiyetiyle sonuçlanmasının ardından 1923 yılında Türkiye Cumhuriyeti’nin kurulması ile Osmanlı’dan gelen istikrarsız duruma son vermiştir.

Bir ulusun hayatında bu kadar az sürede bu denli kökten değişiklik pek seyrek gerçekleşir...

Teokratik bir rejim yaşayan, din ve hukuk kavramlarının birbirine karıştığı çökme yolundaki bir imparatorluğun yerini güç ve hayat dolu modern ve milli devlet almıştır.

Büyük devrimci Mustafa Kemal Paşa’nın başlattığı hızla mutlakiyetçi sultanlar rejimi yıkılmış ve gerçekten laik bir devlet kurulmuştur.

Türkiye yabancı unsurlarla meskun vilayetleri terk etme hususunda tereddüt etmemiş ve anlaşmalarda belirtildiği üzere kendi sınırları ile samimi bir şekilde yetinerek Yakın Doğu’da barışın gerçek savunucusu olmuştur.

Kanlı mücadeleler nedeni ile uzun yıllar Türkiye ile düşman durumunda kalan biz Yunanlılar Osmanlı İmparatorluğu’nun yerini alan bu ülkede meydana gelen köklü değişikliğin etkilerini duyan ilk kimseler olduk.

Anadolu faciasının hemen ardından kendini yenileyen Türkiye’ye bir anlaşma fırsatı görerek elimizi uzattık. “O”, bu uzanan eli samimiyetle kabul etti.

Ciddi anlaşmazlıklarla ayrılmış olan milletlere samimi bir barış örneği sunan bu yakınlaşmadan iki ülke için olduğu kadar “Yakın Doğu Barışı” için de yararlı sonuçlar doğurmuştur.

Barışın oluşmasında bu kıymetli katkının sahibi kişi Türkiye Cumhurbaşkanı Mustafa Kemal Paşa’dır.

Bu nedenle 1930 yılında Yunan Hükümet Başkanı sıfatı ile ben, Türk/Yunan Paletinin ile Yakın Doğu’da barışa doğru yeni bir devir başlarken Mustafa Kemal Paşa’yı Yüksek Nobel Barış Ödülü için aday göstermekle şeref kazanırım.

En derin duygularımın kabulünü rica ederim.”

Bay Başkan
E.K. Venizelos

“Olağanüstü işleri yapanlar, hiç kuşkusuz kelimenin tam anlamıyla büyük adam niteliğine hak kazanmışlardır.

Ve bundan dolayı Türkiye Mustafa Kemal Paşa ile övünebilir.”

Eleftherios Venizelos
Yunanistan Başbakanı

“Türkiye, dost ve düşmanlarının hayran olduğu bir deha adama, malik bulunmak bahtiyarlığına erişmiştir.”

Katemerini Gazetesi

“Her memleket; milleti, zafer, refah, saadet yolunda ilerleten büyük adamlarına heykeller dikecektir.

Fakat Türkiye’nin Kemal Atatürk’ün heykelinin yapılmasında kullanacak taşı bulmak için dağlarını deşmesi, karıştırması icap edecektir.

Zira, Türkiye herkesin haset ettiği bir adama, dostlarının ve düşmanlarının hayran olduğu bir deha adamın kaybı yalnız Türkiye için değil, bütün medeniyet ve dünya için bir kayıp teşkil eden bir adama malik bulunmak bahtiyarlığına nail olmuştur.”

Katimerini Gazetesi

“Her memleket, milleti zafer, vefa ve saadet yolunda ilerleten büyük adamlarına anıtlar dikecektir.”

Katimerini Gazetesi

“Atatürk yalnız Türk tarihinin büyük bir siması değil, aynı zamanda bir büyük barış adamıdır.

O’nun yeni Türkiye’yi yaratan eseri, yüzyıllara intikal eden bir anıt olarak kalacaktır.”

General Ioannis Metaksas
Yunanistan Başbakanı

“Dost ve müttefik Türkiye’yi pek acı bir şekilde eleme düşüren millî yasa Yunanistan Kraliyet hükümeti, Elen Milleti ve ben çok acılı bir heyecanla katılıyoruz.

Bu çok çetin sınavda bütün Yunanistan’ın düşüncesi, en derin sempatisini açıklamak ve belirtmek için soylu dost olan bu millete yönelmiş bulunuyor.

Ünlü Şef’in, kahraman askerin ve Türkiye’nin aydın yaratıcısının anısını anmakta olan Yunanistan, Başkan Kemal Atatürk’ün Türk- Yunan bağlaşmasının başlıca kurucusu olmuştur.

İki ülkeyi ortak bir ideal ve sulhçu çalışma birliği çerçevesi içinde birbirine bağlayan ve çözülmesine imkân düşünülmeyen dostluk bağlarını vücuda getirmek olduğu asla unutmayacaktır.

Yunanistan, kuvvetli eseri soylu Türk milletinin alinyazısını ebediyen tayin etmiş olan Büyük Ölü hakkında çok heyecanlı bir anıyı her zaman bağlılıkla koruyacaktır.”

General Ioannis Metaksas
Yunanistan Başbakanı

“Trikopis Mustafa Kemal Paşa’yı anlatırken üzüntü ve heyecan içinde idim.

Gazi şu andaki sözlerini asla unutamıyorum.

“Üzülmeyin General. Siz görevinizi sonuna kadar yaptınız. Askerlikte mağlup olmak da vardır. Napoleon da zamanında esir olmuştu. Size karşı büyük bir saygı duygusu besliyoruz. Burada kendinizi esir saymamanızı rica ederim. Misafirinizsiniz. Yakında her şey düzelecektir. Buyurunuz, istirahat edin.”

Mustafa Kemal Paşanın, bu ince ve nazik muamelesi karşısında ben de, büyük kumandana karşı içimde bir hayranlık duymaya başlamıştım.”

Tutsak düşen General Nicolas Trikopis’in
Gazeteci Hıfzı Topuz’a esaretinden sonra verdiği röportajdan

“Atatürk, Türklerin eski köklerini araştırıyordu. Türkler, kökleri konusunda yabancı tarihçilerin olumlu yahut olumsuz teorileri karşısında heyecana kapılıp etkilenmesidir.

Kemal Atatürk kendilerine, dünyadaki bütün milletlerin kıskanabileceği nitelikte, soyluluk payı vermiştir.

O’nun dönemi ecdatlarıyla övünmek için, gelecek Türk kuşaklarına yetecektir.”

A.V. Daskalavis
Yunanlı Tarihçi

“Bir insana ölümünden sonra bu derece sevgi ve yas gösterileri yapılması milletler tarihinde az görülen şeylerdendir.”

Athinaiika Gazetesi

“İki milletin, Türk Şefinin ölümünden müşterek bir kayıp olarak matemde bulunmuş olması tabiidir. . .”

Etnika Nea Gazetesi

“O’nun adı dünya tarihinin kahramanları arasında, silinmez bir şekilde kalacaktır. Zira şahsiyeti kendi memleketinin hudutlarını aşmıştır.”

Elefteron Vima Gazetesi

“Çok, pek çok devrimler görüldü. Fakat hiçbirisi Atatürk’ün cesaret ettiği ve muvaffak olduğu şeyi yapamadı.”

Messenger Di Athens Gazetesi

“Atatürk, ölümünden önce herkes tarafından saygı gösterilen, değer verilen güçlü, dinç ve çalışkan bir Türkiye yaratma ülküsünü tamamıyla başardı.”

Elenikon Mellon Gazetesi

“Dost Türkiye, dize gelmiş olan insanlığın huzurunda kurucu ve yaratıcısına tazimlerini arz etmeğe hazırlanıyor.”

Peria Gazetesi

“İngiliz, Fransız ve İtalyanları Anadolu’dan uzaklaştırıp bizi de yenince, karşımızda sıradan bir adam bulunmadığını ve O’nun gerçek yaratıcı kudretini kavramaktan uzak kalmış olduğumuzu tereddütsüz kabul ettik.”

Yorgi Pesmazoğlu
Yunan Ekonomi Başkanı

“Kılıcının parlaklığı, Atatürk’ün tek erdemi, tek şan ve şerefi değildir. O’nun barış zamanında yaptığı, iradesinin kuvvetini ve fikirlerinin parlaklığını daha çok belirtmiştir.

Büyük Pier devrinden beri böyle bir deneme yapılmamıştır.

Atatürk on altı yılda, gençlik ve kuvvetle dolu kudretli, istediğini ve nereye gittiğini bilen yeni Türkiye’yi yaratmayı başarmıştır.”

Akropolis Gazetesi

“Atatürk’ün Türkiye’de yaptığını hiçbir tarafta, hiçbir kimse yapmadı:

Ne Cavour, ne Cromwel, ne de Washington...

Atatürk’ün bulduğunu, hiç kimse bulmadı ve Atatürk’ün yaptığını da hiç kimse yapmadı. İlham ettiği kimselere ve kendi prensiplerine göre yarattığı yeni kuşak, O’nun eserine devam edecektir.”

Tipos Gazetesi

“Birçok kahramanların hayat öykülerini yazmış olan Plutarque, hayatta başarının ve mutluluğun en büyüğüne ancak yeryüzünde büyük işler gördükten sonraki öteki dünyaya milletin aşk ve yas belirtileri arasında göçen kimselerin ulaşmış olduğunu söyler ve Plutarque, bu ayrıcalığa eski tarihte pek az kimsenin ulaştığını kabul eder.

Eğer Atatürk Plutarque’dan evvel yaşamış olsaydı, bu mutlu insanların arasında yer alacaktı.

Türk milleti, kendisine hayat vermiş veya hayatını iade etmiş olan Atatürk’e hakiki bir baba gibi günlerce ağlamıştır.

Bir insana ölümünden sonra bu derece sevgi ve yas gösterileri yapılması milletler tarihinde az görülen şeylerdendir.”

Athinaika Gazetesi

“Açıklanamayacak ve yalanlanamayacak olan şey; direnme fikrinin, Türkiye’nin daha iyi bir geleceğe layık olduğu anlayışının, güçlü ve dostlarının saygı gösterdiği, düşmanlarının da korktuğu Türkiye’nin, geçmişten kalma her şeyle bağını koparmış Türkiye’nin kurulması fikrinin, Mustafa Kemal’in ruhunda doğduğu, O’nun zekası ile işlendiği ve O’nun elleriyle gerçekleştirildiğidir...”

Thomas Vaidis
Yunanlı Fikir Adamı

ULUSLARARASI KURUM VE KURULUŞLAR

“Atatürk, dünya üzerinde yeni bir devir açmış bir insandır. Ben, O’nun Türk kadınlarına hak vererek ve bir ülkede anayı, yakışır olduğu yüceliğe erdirenerek Batı’ya ders verdiğini nasıl unuturum.”

Uluslararası Kadınlar Birliği Delegates
Prenses Aleksandrina

“Türkiye’de kadınlara erkeklerle eşit haklar verildiği zaman Avrupa’da Türkiye’yi iyi tanımayanlar, Türk kadınının henüz buna hazırlanmamış olduğunu söylediler.

Fakat Atatürk;

“Özgürlüğü denemek için önce özgürlüğü vermek gereklidir” demişti.

Bu bir büyük adam sözüdür. Bu söz bizde söylenmemiştir.”

Uluslararası Kadınlar Birliği Delegates
Miss Picton Turbenwui

“Bugün Türkiye, gerçekten bütün dünyanın ilgisini çekmiş bulunuyor. Özellikle kadın hakları alanındaki birçok Avrupa uluslarını geri bırakan son hamleler bizi İstanbul’a getiren en büyük etkidir.”

Cardell Oliver
Uluslararası Kadın Birliği Delegates

TÜRKİYE CUMHURİYETİ’NİN BİR ONUR BELGESİ

“Eğer Milletler Cemiyeti, Türkiye’yi katılmaya davet ederse, Türkiye Hükümeti bunu memnuniyetle kabul edecektir.”

1932 yılının başlarında zamanın en büyük Uluslararası Örgütü olan “Cemiyet-i Akvam” (Milletler Cemiyeti) ya da sonraki adıyla “Birleşmiş Milletler”e katılmak düşüncesi Cumhurbaşkanı Gazi Mustafa Kemal Paşa’nın öncelikli arzuları içindeydi.

Ancak Cumhurbaşkanı Gazi Mustafa Kemal Paşa böyle bir katılımın bizim yapacağımız bir başvuru ile değil, doğrudan doğruya Cemiyet-i Akvam’ın Türkiye Cumhuriyeti’ni resmen daveti ile olması gerektiğine inanmaktadır.

Bu konuda ilk adımını da o günlerin Dışişleri Bakanı olan Tefik Rüşti (Aras’a) kendi görüşlerini ve hassasiyetini aktararak, girişimlerini bu paralelde yürütmesi talimatını vermiştir.

Dışişleri Bakanımız olan Tefik Rüşti (Aras) 12 Nisan 1932 tarihinde katıldığı Genevre Silahsızlanma Konferansında Türkiye Cumhuriyeti’nin izlediği barışçı dış politika hakkında uzun bir konuşma yapar.

Ardından da Konferansa katılan İspanya ve diğer Devletlerin delegelerine verdiği cevapla: “Eğer, barışsever Meclis-i Akvam üyeleri tarafından bir davet olması halinde Türkiye bu örgüte katılmaktan onur duyacaktır” demiştir.

Dışışleri Bakanımız Tefik Rüşti (Aras) bu konuda ertesi gün İsviçre'nin "Journal de Geneve" gazetesine verdiği röportajda, Cemiyet-i Akvam hakkındaki Türkiye'nin görüşlerini aktarırken; "Eğer Milletler Cemiyeti, Türkiye'yi katılmaya davet ederse, Türkiye Hükümeti bunu memnuniyetle kabul edecektir." diye Türkiye Cumhuriyeti'nin bakış açısını tekraren yansıtmıştır.

Bu görüşlerin gündeme oturması üzerine Cemiyet-i Akvam'ın o günkü ünlü Genel Sekreteri Sir Eric Drummond, Dışışleri Bakanımız Tefik Rüşti (Aras'ı) makamına davet eder.

Aralarında geçen bu konuşmadan bu haberlerin doğruluğunu birici ağızdan dinlemek ister. Böylece bu haberin doğruluğunu, hem de Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti'nin bu konudaki görüşlerini ve yaklaşımını dinler.

Özellikle;

"Eğer Milletler Cemiyeti, Türkiye'yi katılmaya davet ederse, Türkiye Hükümeti bunu memnuniyetle kabul edecektir."

Şeklindeki sözlerinin ayrıntılarını bilmek istediğini anlatır.

Dışışleri Bakanımız Tefik Rüşti (Aras), Cemiyet-i Akvamın Genel Sekreteri Sir Eric Drummond'a; "Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti'nin çok uzun bir süreden beri Cemiyet-i Akvam'a katılmayı arzu ettiğini, ancak öncelikle çeşitli ülkelerle dostluk ve saldırmazlık anlaşmaları görüşmelerini tamamlamak istediğini ve Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti bütçesinin denge bulmasını beklediklerini..."

Şimdi ise tüm bu hususların gerçekleşme noktasına geldiğini, eğer Cemiyet-i Akvam Genel Kurulu tüm üyelerinin katılımıyla Türkiye Cumhuriyeti'ni örgüte davet etmeye karar verirse, Türkiye Cumhuriyeti'nin bu davete hemen memnuniyetle olumlu karşılık vereceğini..." söylemiştir.

Dışışleri Bakanımız Tefik Rüşti (Aras) ile Cemiyet-i Akvam Genel Sekreteri Sir Eric Drummond arasında yapılan bu görüşmenin bir gün sonrası, yani 15.Nisan.1932 tarihinde Cemiyet-i Akvam'ın Genel Sekreter Yardımcısı M. Comert, Türkiye Dışışlerinin Cemiyet-i Akvam Şube Müdürü Aptilhat beyi makamına davet ederek, örgüte katılma prosedürü hakkında gerekli bilgileri vermiştir.

Cemiyet-i Akvam Genel Sekreter Yardımcısı M. Comert; "Cemiyet-i Akvam'a katılmak isteyen ülkelerin gerekli yasal yükümlülüklerini yerine getirmeleri zorunluluğunu ve Cemiyet-i Akvam'ın bir davet prosedürünün olmadığını, bu sebeple Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti'nin bu prosedüre uygun bir şekilde başvurması gerektiği" hatırlatılıyor.

Aynı Genel Sekreter Yardımcısı M. Comert, bu görüşmeyi düzenlediği bir tutanakla Genel Sekreter Sir Eric Drummond'a iletip şunları belirtiyor:

"Türkiye Cumhuriyeti'nin Cemiyet-i Akvam'a katılımı için bir davetin yapılmasının örgütün hukukuna ters düştüğü..."

Genel Sekreter Sir Eric Drummond, durumu inceledikten sonra şu karar varıyor: "Cemiyet-i Akvam'a katılmanın hukuksal şekli yönünden öncelikle bir talepte bulunmanın daha doğru olacağına benim de inancım tamdır.

Ancak eğer böyle bir işlem; MUSTAFA KEMAL TÜRKİYE'SİNİN ÖRGÜTE KATILMASINA ENGEL OLACAKSA, o zaman hukuksal sıradanlıklardan vazgeçilmesi gerekmektedir. Çünkü;

"MUSTAFA KEMAL TÜRKİYE'SİNİN, CEMİYETİ-İ AKVAM ÖRGÜTÜ AÇISINDAN ÖNEMİ BÜYÜKTÜR..."

Genel Sekreter Sir Eric Dummond, bu düşüncesinin ardından 1 Temmuz 1932 günü “Türkiye Cumhuriyeti’nin Cemiyet-i Akvam’a katılım şeklini” belirleme görüşmelerini yapmak üzere, Cemiyet-i Akvam Genel Kurulu’nu toplantıya davet eder.

Yalnız bu özel amaçla yapılan toplantıda İspanya Delegesi M. De Madaraga yaptığı kısa bir konuşmanın ardından Genel Kurul Başkanlığı’na; “Türkiye Cumhuriyeti’nin Cemiyet-i Akvam’a katılması için Genel Kurulun Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti’ne çağrıda bulunması”nı öngören bir tasarı sunar.

Bu tasarinın altında İspanya Delegesinin dışında alfabetik sırayla; “Almanya, Arnavutluk, Avusturya, Avusturya, Bulgaristan, Çekoslovakya, Danimarka, Estonya, Finlandiya, Fransa, Hollanda, Guatemala, İngiltere, İran, İsveç, İsviçre, İtalya, Japonya, Kolombiya, Küba, Litvanya, Macaristan, Panama, Polonya, Romanya, Yeni Zelanda, Yugoslavya ve Yunanistan” delegelerinin imzaları bulunuyordu.

Tasarının gündeme alınmasının ardından Yunanistan Dışişleri Bakanı M. Mihalakopulos söz alarak; İspanya’nın başı çektiği tasarıyı desteklediğini söyleyerek şunları ekledi:

“Akdeniz’in üç genç Cumhuriyeti olan İspanya, Türkiye ve Yunanistan, Cemiyet-i Akvamın amaçlarına içten bağlı devletlerdir. Bu yolda ortak hizmetler sunmaya hazırdırlar. Eskiden dünyanın anlaşmazlık ve kargaşa merkezi olarak tanınan bu bölgesini Türkiye’nin bir BARIŞ YUVASI durumuna getirdiğine hepimiz tanığız.”

Genel kurulun başkanlığını yapan Belçika Dışişleri Bakanı M. Hymans, “Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti’nin örgüte katılımı” konusundaki Genel Kurul görüş ve destekler paralelinde konuyu 6 Temmuz 1932 günü karara bağlamak üzere örgüt Genel Kurulu’nu tekrar toplantıya davet eder.

Gerçekten 6 Temmuz 1932 Çarşamba günü yapılan Genel Kurulu toplantısında örgütün 16 üyesi söz almış ve tümü samimi ve gerçekçi konuşmalarla; “Mustafa Kemal Türkiye’sinin Cemiyet-i Akvam’a katılmasını” desteklemişlerdir.

Bu konuşmalarında hep; “Türkiye Cumhuriyeti’nin önderi Mustafa Kemal’i, “O”nun barışçı politikalarını ve devrimlerinin onurlandırıcı sonuçlarını” dile getirmişlerdir.

Özellikle: Avustralya Temsilcisi Sir Granville Rylie’nin;

“Yüzyıllar boyunca sağlam karakter örneği sunan, sağlam karakterli, yüksek kültür düzeyli, üstün erdemli Türkiye”... “Çanakkale, Filistin, Sina Çölleri ve Suriye’de çarpışmakla onur duyduğumuz Türk askerinin kahramanlığı, cesareti ve ağırbaşlılığı karşındaki hayranlığı”...

Üzerine yaptığı konuşma...

İngiltere Delegesi Londonderry Markisinin;

“Türkiye’nin dünya barışı için çok önemli bir unsur olduğu ve Cemiyet-i Akvam’a katılımın gerekliliği”... “Gazi Mustafa Kemal’in seçkin önderliği altında izlediği politikadan hayranlık duyduğu”... “Türkiye sayesinde Cemiyet-i Akvam; ülküsüne bir adım daha yanaşacak...”

Üzerine yaptığı konuşma...

İtalyan Delegesi M. Scialoja’nın;

Türkiye’nin Gazi Mustafa Kemal’in aydın liderliği altında Akdeniz’in genç devleti olarak hayranlıkla izlediklerini”... “Türkiye’nin Cemiyet-i Akvam’a katılması ile Avrupa’nın bir ana unsur eksikliğini gidereceğini...”

Üzerine yaptığı konuşma...

Alman Dışişleri Bakanı Baron Von Neurath'ın;

“Cemiyet-i Akvam’ın sıralarında gerçek bir boşluğun bulunduğunu ve bunun Yüce Türkiye Cumhuriyeti’nin katılımıyla bu boşluğun doldurulacağını”... “Dahi önderinin yönetiminde Türkiye, Cemiyet-i Akvam’ın barış ve gelişme çalışmalarına büyük katkılar sağlayacağı...”

Ve diğer tüm delegelerin bu görüşlerden büyük farklılıklar göstermeyen konuşmalarına Genel Kurul Başkanı Hymans da katılarak;

“Mustafa Kemal Paşa’nın önderliğinde Türkiye’nin, Cemiyet-i Akvam’ın barışçı uluslararası çalışmalarına katılımın büyük bir kazanç olacağını...”

Belirterek yaptığı konuşmanın ardından tasarıyı oylamaya koymuştur.

Yapılan oylama sonucunda,

“CEMİYET-İ AKVAM’A ÜYE OLMASI VE BU ÖRGÜTE DEĞERLİ KATKILARINI GETİRMESİ İÇİN TÜRKİYE’YE DAVET YAPILMASI...”

Oybirliği ile kararlaştırılmış ve:

“Bu davetin Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti’ne duyurulması için Cemiyet-i Akvam Genel Sekreterliği görevlendirilmiştir.”

Bunun ardından işleyen prosedüre göre de Genel Kurul Başkanı, 18 Temmuz 1932 tarihinde;

“Davet kararının Türkiye Cumhuriyeti’ne duyurulduğu” ve Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti’nden 19 Temmuz 1932 tarihinde şu cevap telgrafının alındığını...” bildirmiştir.

“SAYIN GENEL SEKRETER...”

GENEL KURUL ADINA YAPILMIŞ OLAN DAVETE CEVAP OLARAK, TÜRKİYE CUMHURİYETİNİN CEMİYET-İ AKVAM’A ÜYE OLMAĞA HAZIR OLDUĞUNU BİLDİRMEKTEN ONUR DUYARIM...”

Dr. Tefik Rüştü
Dışişleri Bakanı

